

TÉMA

VZDĚLÁVÁNÍ

Radost ze sprchování

 SanSwiss®
RONAL GROUP

Přední evropský výrobce
sprchových zástěn a vaniček
s dlouholetou tradicí

Specialista na atypická provedení

SanSwiss s.r.o.
Jičín, Popovická 1123
T: +420 493 587 425-6, -450
E: prodej@sanswiss.cz

www.sanswiss.cz

BULLETIN 1/14

- 2 Úvodník
- 2 Kontakty na Kancelář ČKA

AKTUALITY

- 3 OTTA 4/2014 – 5/2014
- 3 Přehledka diplomových prací
- 4 Informace o odvolání předsedy ČKA
- 4 Vyjádření Josefa Panny k odvolání
- 4 Vyjádření osmi členů představenstva k odvolání předsedy ČKA
- 5 Pozvánka na valnou hromadu a diskusi o budoucnosti ČKA (Hnilička)
- 6 Za propagaci architektury (Janda)
- 7 Zpráva z valné hromady Obce architektů (Lipenský)
- 7 Jak na neplatiče příspěvků (Holubec)
- 9 Otázka autorství výškových staveb v Brně (Holubec, Ševčík, Beneš)

SERVIS

- 11 Záštity ČKA
- 12 Knihy, které by bylo škoda přehlédnout (Czumalo)
- 14 Nová legislativa v oblasti soukromého práva a pojištění (Poláčková)
- 15 Semináře celoživotního profesního vzdělávání

LEGISLATIVA

- 16 Nové pražské stavební předpisy (Hnilička)
- 17 Smlouva o dílo podle nového občanského zákoníku (Rybková)
- 19 Nové zákony a předpisy (Faltusová)

ZE SVĚTA

- 20 Informace z valné hromady ACE v Bielu (Martínek)

TÉMA

- 31 Důležitost vzdělávání (Loukotová)
- 32 Představení vysokých škol, kde se vyučuje architektura
- 43 Studentský spolek rozšiřuje obzory (Podráský)
- 44 Představení studentských spolků
- 46 Rozhovor s novým děkanem Fakulty architektury ČVUT
- 48 Důležitost studentských výstav na příkladu Fakulty architektury VUT v Brně (Chybík)
- 50 Jak studium architektury hodnotí studenti a výherci Přehledky diplomových prací?
- 51 Věda a výzkum v architektuře (Horáček)
- 52 Inaugurační přednáška Antonína Engela z roku 1922 (připravil Czumalo)
- 56 Lidová škola urbanismu (Vích)
- 57 Vzdělávání k proměně prostředí (Loubalová, Říhová)
- 59 Architektura v očích veřejnosti (Sivák)
- 60 Česko-rakouské fórum architektury (Volf)
- 62 Smart Cities – představení nového časopisu pro politiky a úředníky místních samospráv (Bárta)
- 64 Vzdělávání úředníků v oblasti územního plánování (Poláková)
- 65 Kvalifikační zajištění výkonu činnosti na úřadu územního plánování (Štastná)

VALNÁ HROMADA

- 68 Program valné hromady
- 69 Výrok auditora k účetní závěrce
- 70 Podklady k valné hromadě

SOUTĚŽE

- 74 Výsledky soutěží
- 78 Probíhající soutěže
- 79 Připravované soutěže

BULLETIN ČESKÉ KOMORY
ARCHITEKTŮ, oficiální čtvrtletník
autorizovaných architektů ČR

číslo 1/2014, ročník 21

Datum expedice
1. 4. 2014

Náklad
4600 ks

Registrace
MK ČR E 11062

ISSN
1804-2066

Vydavatel
Česká komora architektů
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
+420 257 532 287
www.cka.cc

Redakce
Mgr. Zuzana Hošková,
šéfredaktorka
Dipl.-Pol. Bára Procházková,
editorka
Ing. Ludmila Cepáková a Kateřina
Slaná, rubrika soutěže

Redakční rada
Ing. arch. Pavel Hnilička,
Dipl. NDS ETHZ in Architektur
Ing. arch. MgrA. Petr Janda

Ing. arch. Tomáš Vích
Ing. arch. Miroslav Holubec
PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

Jazyková korektura
Mgr. Josef Šebek

Grafický design
Jakub Straka

Tisk
Triangl, a. s.

Distribuce
Bulletin ČKA je bezplatně roze-
sílán všem architektům autorizova-
ným ČKA a investičním odbo-
rům magistrátů a větších měst.

Uzávěrka příštího čísla
16. 5. 2014

Upozornění
U inzercí a podepsaných článků
se redakce nemusí ztotožňovat
s obsahem. Pokud není uvedeno
jinak, obrázky pocházejí z archivu
autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení
na www.cka.cc.

Obálka
SOFA – Studentská obec Fakulty
architektury VUT v Brně; ARCHIP
– Architectural Institute in
Prague

Vážené kolegyně, vážení kolegové,
na lednovém jednání představenstva byl odvolán jeho předseda a na únorovém, tak jak řády požadují, byl zvolen nový. Důvody již byly uvedeny v tiskové zprávě. Dovolím si je shrnout: nefungovala komunikace mezi Kanceláří a předsedou a mezi představenstvem a předsedou. Za chod ČKA je přitom odpovědné představenstvo a předseda je pouze a právě první mezi rovnými, proto se představenstvo rozhodlo pro jeho odvolání. S vědomím těchto týmových omezení funkce předsedy jsem na ni kandidoval a byl kolegy zvolen. Moje úloha spočívá, kromě obnovení standardního chodu ČKA, zejména v dovedení představenstva do valné hromady. Po ní proběhne obvyklá volba předsedy na prvním zasedání.

Aktuální číslo Bulletinu je věnováno vzdělávání. Pro mne osobně je to téma zásadní, zejména jeho osvětová část: pokud nevysvětlíme veřejnosti smysl a potřebnost architektury, těžko můžeme očekávat zájem o ni. Je to činnost dlouhodobá, a proto je potřeba se jí začít v ČKA věnovat co nejdříve. Jsem tedy rád, že druhý mimopražský OTTA (Otevřený think tank architektů) byl právě tématu vzdělávání věnován, a děkuji kolegům v Plzni za zájem o pořádání debat.

Kromě vzdělávání si dovoluji upozornit též na text Pavla Hniličky ke strategii a vizi ČKA. I k tomuto tématu proběhla dvě setkání OTTA v Brně a v Praze. Debata se přitom nevedla o mantinelech práce ČKA, ty jsou dané zákonem, ale o tom, jak toto zákonné zmocnění naplnit vhodným obsahem. Považuji za důležité, aby měl každý šanci se k obsahu práce ČKA vyjádřit. Bez zpětné vazby není možné ČKA kvalitně řídit. Proto vás zvu na valnou hromadu, abyste mohli sami uvážit, co se za uplynulý rok povedlo či nepovedlo. Přípomínky k práci ČKA ale samozřejmě pošlejte kdykoliv.

Byl bych rád, aby se setkání OTTA k dlouhodobým tématům vracela, aby se práce mohla zlepšovat a posouvat. Proto je naplánován také OTTA Soutěže 2013, jenž přispěje k výměně zkušeností s architektonickými soutěžemi za uplynulý rok. Před třemi roky jsem před zvolením do představenstva slíbil, že zlepším situaci v soutěžích. Po třech letech je soutěží více než dvakrát tolik. K udržování tohoto trendu je ale potřeba stále je zlepšovat a hovořit o nich. Není to dílo jednoho člověka.

Co nás čeká v nejbližší době? Nejen kvůli nové vládě se budou upravovat zákony, které se nás dotýkají. Zejména zákon o veřejných zakázkách podle nové evropské direktivy a stavební zákon kvůli posuzování vlivů konkrétního záměru na životní prostředí (EIA). ČKA aktivně oslovuje politiky ve věci těchto zákonů. Propagujeme náš text Politika architektury ČKA 2013, který politikům přináší kromě upozornění na problémy i návody na jejich řešení. Pracujeme též na tom, aby ČKA stanovovala standardní vzory pro naši práci, které budou zejména veřejní zadavatelé akceptovat (vzor smlouvy, vzor soutěže o návrh). Na poslední chvíli se rozběhla i příprava grantového rozcestníku, který členům zpřehlední grantové možnosti. Dokončuje se také nový web ČKA, od kterého očekáváme větší srozumitelnost pro členy i veřejnost. Bude to kvalitní nástroj nejen pro činnost ČKA, ale i každého z nás.

Petr Lešek
předseda ČKA

KANCELÁŘ ČESKÉ KOMORY
ARCHITEKTŮ

PRAHA
Josefská 34/6, 118 00 Praha 1
T +420 257 532 287
cka@cka.cc

úřední hodiny
po–čt 8–16 h
út 8–17 h
pá 8–15 h

ředitelka Kanceláře ČKA
Mgr. JUDr. Vladimíra Těšitelová
T +420 257 532 287
M +420 731 508 028
vladimira.tesitelova@cka.cc

manažerka komunikace,
šéfredaktorka Bulletinu ČKA,
tisková mluvčí
Mgr. Zuzana Hošková
T +420 257 535 034
zuzana.hoskova@cka.cc

členské příspěvky, účetnictví,
databáze, NF Arcus
Lenka Dytrychová
T +420 257 532 430
lenka.dytrychova@cka.cc

právní servis
Mgr. Eva Faltusová
Mgr. Ing. Daniela Rybková
T +420 257 532 287
eva.faltusova@cka.cc
daniela.rybkova@cka.cc

informace a přihlášky
k autorizaci, správa databáze
členů, sekretář dozorčí rady
a autorizační rady ČKA
Milena Ondráková
T +420 257 532 186
milena.ondrakova@cka.cc
sekretář Stavovského soudu ČKA
Radka Kasalová
T +420 257 532 287
radka.kasalova@cka.cc

redaktorka webových stránek,
kommunikace se zahraničím
Ing. Kateřina Folprechtová
T +420 257 532 287
katerina.folprechtova@cka.cc

produkce akcí ČKA, marketing
Mgr. Iveta Königsmarková
T +420 257 535 034
iveta.konigsmarkova@cka.cc

projekt CEC5
Mgr. MgA. Dita Pavelková
T +420 257 532 430
dita.pavelkova@cka.cc

recepce
Monika Pohanková
T +420 257 532 287
recepce@cka.cc

BRNO
Starobrněnská 16/18,
602 00 Brno
T +420 542 211 809

soutěže, veřejné zakázky
a celoživotní profesní vzdělávání
Kateřina Slaná
katerina.slana@cka.cc

O T T A

Otevřený think

tank architektů

Architektonické soutěže

Cílem diskuse o architektonických soutěžích v uplynulém roce je výměna zkušeností mezi všemi zúčastněnými i poučení se z chyb. Akci, která se koná 3. dubna v Praze, moderují Michal Fišer, Petr Lešek a Milan Svoboda a účastníci se budou moci podrobně zabývat soutěžemi na územní plán v Čelákovících, Urbanistické řešení širšího centra města Karlovy Vary a Špitálský vrch a kasárna Zlatý vrch v Chebu. Plánována je zároveň diskuse mezi účastníky. Akci pořádá ČKA ve svých prostorách v Josefské ulici, začátek je v 15 hodin.

Systém sídelní zeleně

Systém sídelní zeleně představuje nový pojem v procesu územního plánování, který zavedl stavební zákon z roku 2006. Diskuse, která se koná 15. května, se zaměří na problémy, které souvisí s jeho promítáním do návrhů územních plánů, a problémy s jeho aplikací v navazujících podrobnějších dokumentech. Panelové diskuse se zúčastní Vladimír Mackovič, Darek Lacina a Jana Kohlová. Akci pořádá ČKA ve svých prostorách v Josefské ulici.

Přehledka diplomových prací

Přehledka diplomových prací, která je určena všem absolventům architektonických škol v České republice, oslaví 15. narozeniny. Proto letos bude nejen hodnotit diplomky, ale také se ohlédnout za uplynulými ročníky.

ČKA vypisuje Přehledku každoročně ve spolupráci s vysokými školami zaměřenými na výuku architektury. Letos tomu nebude jinak. Nejen že pětičlenná porota bude vybírat to nejlepší z diplomových prací čerstvých absolventů, ale část vystavených prací bude také věnována

retrospektivě vítězů z uplynulých let. Navštěvníci přehlídky tak budou mít možnost vidět nejen současné trendy, ale i vývoj diplomových prací v posledních letech a také rané práce dnes již etablovaných architektů.

Letošní vítězové si odnesou ceny v celkové hodnotě 50 tisíc korun, mezi nimiž nechybí profesní zájezd do USA či předplatné odborných časopisů.

Přesvědčit se o kvalitě hodnocených prací se můžete na www.diplomy.cz, kde během jara 2014 naleznete i podmínky

soutěže a složení poroty. Informace budou dostupné i na www.cka.cc a dalších komunikačních kanálech Komory, jako jsou Facebook, Twitter, LinkedIn a Google+.

ODVOLÁNÍ PŘEDSEDY ČKA

Česká komora architektů na lednovém zasedání představenstva odvolala svého předsedu Josefa Pannu. Základním důvodem odvolání byly rozdílné představy většiny členů představenstva o způsobu vedení a úkolování Kanceláře ČKA a vlastního vedení Komory. Na únorovém zasedání byl poté do čela Komory většinou hlasů zvolen architekt Petr Lešek. Vzhledem k tomu, že původně zastával post prvního místopředsedy, přistoupilo představenstvo podle Organizačního, jednacího a volebního řádu rovněž k volbě nového prvního místopředsedy. Většinou hlasů byl prvním místopředsedou zvolen Pavel Hnilička. Pozice druhého místopředsedy zůstala beze změny a až do voleb na valné hromadě ČKA ji i nadále zastává architekt Josef Smutný.

VYJÁDŘENÍ K JEDNÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ DNE 14. LEDNA 2014

Vážené kolegyně, vážení kolegové, vzhledem k tomu, že mi nebylo umožněno zveřejnit na webových stránkách ČKA ani v Bulletinu reakci na vydané tiskové zprávy představenstva týkající se mého odvolání z funkce předsedy Komory, byl jsem nucen se obrátit na portál archiweb.cz, kam si vás dovoluji rovněž odkázat. Udivuje mne rozpor mezi prohlášeními skupiny lidí, kteří se od roku 2011 pokoušejí ovládnout ČKA. Na jedné straně hovoří o transparentnosti, které se ale nyní ve skutečnosti brání. Děkuji zástupcům dozorčí rady Miroslavu Holubcovi a Tomáši Víchovi, že se zasadili o zveřejnění alespoň tohoto krátkého textu.

Zde je velmi stručná informace o tom, co se na půdě ČKA nyní děje:

V únoru 2014 byl představenstvem (7 z 12 hlasů) přijat návrh rozpočtu ve výši 23 002 100 Kč. Tento návrh rozpočtu považuji za nekvalitně připravený a jeho realizace by, mimo jiné, znamena-

la omezení činnosti Dozorčí rady a Stávovského soudu.

Pro srovnání: v loňském roce hospodařila ČKA s rozpočtem 21 770 000 Kč a ziskem ve výši 1 141 205 Kč (přičemž avizovaný zisk byl snížen kroky, které byly učiněny v lednu 2014).

V roce 2012 měla ČKA rozpočet 21 900 000 Kč a zisk ve výši 1 377 074 Kč.

V představenstvu jsou v současnosti umlčovány minoritní hlasy a názory. Členové představenstva nejsou informováni o podstatných krocích „užšího vedení“. Jednomu z největších partnerů ČKA byl například předán projekt Grand Prix včetně rozpočtu, aniž by ho viděli všichni členové představenstva – natož aby ho odsouhlasili.

V lednu 2014 měl být projednán nový organizační řád Kanceláře – nestalo se tak. Bez souhlasu představenstva jsou přijímáni další zaměstnanci. Došlo ke krokům, na jejichž popis zde bohužel není prostor. Podmínky Kanceláře ČKA by zřejmě měly odpovídat realitě, v jaké nyní pracují autorizovaní architekti, kteří ji platí.

Je na rozhodnutí valné hromady ČKA, která se bude konat dne 26. dubna, jaký směr a jak vysoké náklady si členové zvolí.

Ing. arch. Josef Panna

VYJÁDŘENÍ OSMI ČLENŮ PŘEDSTAVENSTVA ČKA K ODVOLÁNÍ JOSEFA PANNY

Bývalý předseda ČKA uveřejnil na portálu Archiweb a v časopise Architekt dopis k jednání představenstva dne 14. ledna, na kterém byl odvolán z funkce. Vůči obsahu dopisu se uvedení členové představenstva ohrazují a zároveň upozorňují na nepravdivé údaje. Josef Panna svým jednáním ve vztahu ke Kanceláři ČKA omezoval její činnost a ohrožoval tak fungování celé Komory, opakovaně neinformoval o výsledcích jednání, která vedl jménem Komory, a opakovaně představenstvu nepředložil zprávu o neodkladných rozhodnutích, která učinil mezi zasedáními představenstva.

Výše uvedené skutečnosti vyvrcholily dopisem pracovníků Kanceláře

členům představenstva na prosincovém zasedání. Situace dospěla k zablokování komunikace mezi Kanceláři a předsedou. Z těchto vážných důvodů byl na lednovém zasedání představenstva přednesen návrh na odvolání předsedy. Během hlasování bylo ze dvanáctičlenného představenstva 8 členů pro, 2 byli proti, 1 se zdržel (1 člen nebyl nepřítomen). Hlasování proběhlo řádnou formou a předseda byl podle § 31 odst. 2 Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA odvolán z funkce.

Josef Panna následně ve svém osobním dopise zveřejnil nepřesné a nepravdivé údaje o jednání představenstva a plánovaném rozpočtu na rok 2014. Podklady k jednání o rozpočtu, které částečně zveřejnil, byly pouze v pracovní verzi k projednání. Uveřejněním části informací vytržených z kontextu vytváří mylný dojem o plánovaných ztrátách.

Umístění zmíněných nákladů a výnosů na grant CEC 5 vychází z platných zákonů, jak při jednání představenstva všechny přítomné informoval účetní ČKA Tomáš Křenek. Náklady na grant CEC5 jsou propláceny zpětně, takže až nyní jsou hrazeny náklady, které ČKA vydala již v roce 2012. Tvrdit proto, že je rozpočet vyšší než v uplynulých letech, je účelové zkreslení. Rozpočet je ve standardních částech úspěšnější, pouze konečně přehledně zaúčtování grantu CEC5 se projevuje nad rámec standardních činností.

Je na zvážení členské základny, zda takto velké evropské granty má v budoucnu ČKA spoluřešit. Nový web Komora pořízuje zhruba za polovinu běžných komerčních nákladů. Uveřejnění dalších dílčích nákladů, které jsou ve fázi rozvahy bez dalších doplňujících čísel, zbytečně vede k dezinformaci členů. Rozpočet pro rok 2014 s přibližně 40 podstatnými položkami několik měsíců připravoval Josef Panna. Konečná verze se od jím vytvořené liší pouze v několika položkách, a to převážně směrem dolů, neboť byly přijaty úspory v činnosti všech orgánů.

Plánovaný rozpočet na rok 2014 je, dle zadání valné hromady, vyrovnaný a jako takový bude předložen valné hromadě k odsouhlasení. Členové představenstva si vzhledem ke zvýšeným nárokům na Kancelář v podobě zlepšování služeb pro své členy nekladou za cíl generovat zisk jako v soukromé firmě, ale navrhuji účelně vynaložit svěřené prostředky ve prospěch členů ČKA.

Otázka počtu zaměstnanců Kanceláře ČKA plyne ze zadání úkolů představenstva. Je s podivem, že bývalý

předseda vyjadřuje obavu nad navýšením počtu pracovníků, když jich sám několik přijal. Navzdory proklamované šetrnosti si sám sobě účtoval více než předchozí předsedové. Členové představenstva se neshodují s bývalým předsedou o otázce funkce sekretáře Komory a nesouhlasí s návrhem Josefa Panny, aby tato funkce byla vyškrtuta ze stávajícího platného Organizačního řádu pro činnost Kanceláře ČKA. Je-li se svým návrhem bývalý předseda osamocen, nezakládá to důvod obviňovat ostatní členy představenstva z jednání v neprospěch ČKA. Členové představenstva jsou přesvědčeni, že právě ve způsobu vedení Komory a úkolování Kanceláře ČKA Josef Panna manažersky selhal. Osm členů představenstva vyhodnotilo situaci počínaje dopisem Kanceláře jako krizi, která směřovala k hromadné výpovědi zaměstnanců Kanceláře a jejímu kolapsu, a tím i ke kolapsu chodu Komory jako celku.

Členové představenstva se důrazně distancují od výroků bývalého předsedy, ke kterým se nebudou pro jejich neuváženost a nevyrovnanost v detailech vyjadřovat, a žádají ho, aby dbal platných ustanovení Profesního a etického řádu ČKA. Druh a forma zveřejněného dopisu Josefa Panny sama nejlépe dokresluje způsob jeho komunikace v posledních měsících a utvrzuje nás v přesvědčení, že jsme se pro odvolání rozhodli správně.

Pavel Hnilička, Petr Janda, Radek Kolařík, Milan Košař, Petr Lešek, Josef Smutný, Jaroslav Šafer, Martin A. Tomáš

O NASTAVENÍ KORMIDLA. POZVÁNKA NA VALNOU HROMADU K DISKUSI O SMĚŘOVÁNÍ ČKA

Česká komora architektů má 14 zaměstnanců, ve volených orgánech pro Komoru pracuje 33 členů a v pracovních skupinách dalších více než 40. Celkem se počet lidí, kteří pro Komoru pracují, blíží stovce. Vědí ale, kam chtějí Komoru vést? Mají společnou strategii, aby se jednotlivé činnosti každého z nich sčítaly v jeden silný proud, nebo se různé činnosti rozměňují a krátí se tak mezi sebou? Kam Komora směřuje?

Mnozí řeknou: „Vždyť je to přece každému jasné!“ Ano, do určité míry lze brát jako cíl to, čeho už bylo dosaženo, a v podstatě pouze opakovat ty činnosti, které Komora už v historii vykonala. Těch jistě není málo a je na co navazovat. Výhodou je pochopitelně navázání na tradici a používání již jednou vyzkoušených a prověřených postupů. Cesta opakování má však řadu nevýhod. Jednak je přímo závislá na lidech, kteří pro Komoru pracovali a pracují, protože směr a politika nejsou nikde zachyceny písemnou formou, a metoda tedy vyžaduje nutnou osobní účast pro předávání informací. A to je v počtu blížícím se stovce lidí neřešitelný úkol. Větší problém ale představují výzvy, které soudobá společnost přináší. Metoda opakování stálých principů může být vhodná ve stabilní společnosti, v níž jsou vnější vzruchy, na které Komora reaguje, neměnné. Umíme ale reagovat na dnešní společnost tekuté modernity, jak o ní píše sociolog Zygmunt Bauman? Jsme realisté a umíme dostatečně reagovat na aktuální společenské výzvy?

Posledním dokumentem ČKA, ve kterém je její směřování písemnou formou zachyceno, je text Jiřího Plose „Politiky a programové teze České komory architektů pro nové tisíciletí“ z 20. března 2001. Jiří Plos na nás apeluje, abychom si sestavili koncepci činnosti: „...chybí základní koncepce činnosti samosprávy a jejího výkonného (úředního) operativního zázemí.“ Tento způsob práce vede představenstvo k ad hoc rozhodování, bez sepsané koncepce se obtížně sestavuje rozpočet, protože chybí dohoda nad prioritami, bez koncepce jsme jako organizace pro své partnery hůře čitelní a obtížnější se nám tak ve společnosti prosazují témata architektury a urbanismu.

Mnozí řeknou: „Vždyť činnost Komory definuje zákon!“ Ano, zákon o výkonu povolání (360/1992 Sb. § 23 odst. 6) stanoví, co do působnosti Komory náleží. Některé z 19 položek jsou jasné a nepotřebují další výklad, jako například *udělování, odnímání a pozastavování autorizací (písmeno c), vedení seznamů autorizovaných osob (d), organizování zkoušek odborné způsobilosti (g) nebo vydávání vnitřních předpisů (i)*. Tyto a mnohé další body nepotřebují přesnější výklad, jsou jasné a je třeba je naplňovat.

Jak ale naplníme dikci zákona v bodech, kde nám ukládá *pečovat o stavební kulturu a o kulturu utváření prostředí (a)?* Jak si poradíme s tím, že máme *spolupůsobit při ochraně veřejných zájmů v oblasti výstavby, architektury a územního plánování (b)?* Co si máme představit pod *pečováním o vysokou úroveň výkonu činností autorizovaných osob (f)* anebo co přesně znamená

podpora odborného vzdělávání a napomáhání šíření odborných informací (k)? Jak přesně máme *spolupracovat s orgány státní správy a místní samosprávy (l)?*

Jak konkrétně máme tedy pečovat, spolupůsobit a podporovat? Jak konkrétně máme hájit zájmy stavebních osob? Šíře záběru Komory může být bezbřehá, a my přitom máme k dispozici jasně omezený rozpočet a pracovní síly. Musíme se tedy mezi sebou nutně dohodnout, co tyto obecné výroky mají znamenat v praxi a jak je máme konkrétně naplnit. Kolik peněz a energie je potřeba věnovat?

Strategie znamená dlouhodobý plán. Ten máme. Je to soupis činností popsany v zákoně o výkonu povolání. Chybí nám ale plán střednědobý a krátkodobý, chybí nám dohoda nad upřesněním výše uvedených činností. Ke každému bodu proto představenstvo předkládá valné hromadě dílčí zpřesnění a popis, a to ve dvou úrovních – střednědobé a krátkodobé. Jsme toho názoru, že se musí jednat o dokument stručný, jasný a výstižný. Aby však nevznikl pouze „šuplíkový dokument“ a členové Komory se s ním dokázali ztotožnit, chceme jej otevřít přímé diskusi a různým názorům. Počítáme s tím, že program bude živým dokumentem, který se bude v průběhu času ladit. Jedině taková forma, která je výsledkem široké dohody, může být pro další využití smysluplná. Proto své členy žádáme o aktivní přístup a o jejich názory na nastavení komorového kormidla!

Na závěr mi dovoluji drobnou úvahu nad větou, která vícekrát zazněla na minulých dvou valných hromadách: „Komora je přece úřad, ne spolek!“ Znamená to, že by Komora neměla dělat „něco navíc“? Má Komora více posílit své společenské postavení a být více nápomocná svým členům, nebo se naopak má její činnost omezit na správu razítek? Která z činností je „nutná“ a která už je „navíc“? Ale především, kterou z cest se tedy máme vydat?

Přijďte, prosím, vyjádřit svůj vlastní názor v sobotu 26. dubna na valnou hromadu!

Těšíme se na vás!

Ing. arch. Pavel Hnilička
místopředseda
představenstva

ZA PROPAGACI ARCHITEKTURY

Pracovní skupina v uplynulém roce pokračovala v rozpracovaných úkolech směřujících ke zbavení České komory architektů statusu blízkého se k slastné veřejné neviditelnosti. Byl a je to úkol obtížný a ze své podstaty průběžný. Výsledky naší práce nabývají nyní konkrétní podoby, se kterou se průběžně seznamujete prostřednictvím mediálních výstupů. Ty se rozvíjejí ve všech vrstvách – tedy koncepčně, formálně i obsahově – a máme za to, že vývoj je čitelný. Za svou práci si pevně stojíme, a ačkoli k ní nejsme nekritičtí, myslíme si, že je zacílena a směřována správně. Zasloužila by však silnější zázemí, větší podporu a více energie na všech stranách.

Asi nejzásadnějším a nejdiskutovanějším úkolem, který průběžně realizujeme, je vznik nové webové stránky ČKA. Ve chvíli, kdy se k vám dostává toto shrnutí, máte již možnost reálně využívat její „ostrou“ verzi. Ta bude nadále rozvíjena, vývoj a rozvoj webu se vzhledem k jeho fluidní podstatě nezastaví nikdy a je jen na nás všech, jak rychle, široce a hluboce bude stránka zasahovat cíl. Naším záměrem je dostat se polohou co nejlíže pozici vstupního portálu do tématu architektury v České republice. Máme za to, že to je místo, kam působnost ČKA jako nejrepresentativnější české architektonické instituce patří, a rádi bychom pro tento názor získali všeobecný konsenzus. Tento cíl vnímáme jako asymptotu našeho snažení; nejsme naivní ani direktivně dominantní a dobře víme, že prostředí architektonické publicistiky není na takovéto zastřešení připraveno. Doufáme však, že nastane čas, kdy si všichni zúčastnění uvědomí dopad synergie strukturované informační sítě na všeobecné povědomí o architektuře. Poté snad přestanou živit cílené rozbroje a uměle profitovat z krátkozrakého poškození jména Komory způsobujícího dlouhodobou újmu všem architektům. Web se k vám dostává nelehkou cestou, přes výrazné zdržení, vyvolané manažerskou chybou průběžného vedení (na ose bývalý předseda – bývalá manažerka komunikace), které nepodepsáním odsouhlasené a schválené smlouvy s programátorem webu stálo Komoru několik měsíců cenného času.

Jak již bylo prezentováno dříve, rozsahově jde o zcela nový web, strukturovaný přehledněji směrem ke všem předpokládaným recipientům jeho obsahu. Pomocí čitelného rozdělení na substránky (landing pages) přináší jednodušší orientaci z různých úhlů pohledu a zaměřuje své těžiště na podstatu

profese architekta. Umožňuje spojit jména architektů s jejich stavbami a zároveň představit jednotlivé architekty při současném udržení celé odborné a institucionální struktury webu. Součástí individuální práce s profily architektů je i toužebně očekávaný intranet, který, jak doufáme, bude díky neanonymitě diskutujících víceúrovňovou platformou sloužící k výměně názorů, ne standardní žumpou známou z architektonických webů. V neposlední řadě se web spojuje svou výraznou a zároveň důstojnou a nevtíravou grafikou se všemi dalšími mediálními výstupy Komory. Dalšími kroky, na kterých se již intenzivně pracuje, bude zavedení inovativních prvků webu, z nichž bych zmínil záměr vytvoření redakčního systému pro soutěže, usnadňujícího práci vypisovatelům soutěží a umožňujícího elektronické odevzdání a následnou archivaci všech soutěžních návrhů.

Dětství mají za sebou také facebookové stránky Komory, které nedávno oslavily svůj vstup mezi podstatné nástroje Komory pětadvacetileticovou návštěvností kauzy havířovského nádraží, které Komora zajistila výraznou mediální podporu. Podotýkám, že za takovou sledovanost by se nemusela stydět ani výrazně mainstreamová či lifestyleová média, zasahující obvykle veřejnost mnohem „třeskutějšími“ zprávami (podanými většinou tomu odpovídajícím bulvárním způsobem). To, že se ČKA podařilo dostat takto nekompromisně formulovanou, obsahově nepovrchní a pro naše pole působnosti zásadní zprávu k tolika lidem, patří do kategorie malých splněných snů.

Ve fázi překonaného funkčního zrodu a nadcházející puberty je také Newsletter ČKA, jenž vás formou e-mailem rozesílaného zpravodaje informuje v průběhu celého roku o aktualitách v Komoře a celé oblasti architektury u nás. Koncentrace zpráv v newsletteru umožnila odlehčení nekonečnému proudu zpráv jdoucích hromadnými e-maily ke členům Komory a máme za to, že je již etablovaným nástrojem.

Nejdále se aktuálně nacházejí pravidelné tiskoviny Komory, tedy Bulletin a Ročenka. Obsahová i vizuální progresse nám dělá radost a doufáme, že oceníte další posun v letošní řadě, která dále pracuje s našimi tiskovinami jako s živým a výrazným médiem. Graficky konzistentní s vizuálním stylem Komory je také katalog Přehledky diplomových prací. V tomto roce postupně dojde k aplikaci nového vizuálního stylu do všech materiálů ČKA s náklady adekvátními vyváženému stavu mezi investicí a výsledkem.

V souvislosti s vnímáním zodpovědnosti za nástroje prezentace zásadní pro propagaci a interpretaci architektu-

ry se osobně snažíme podporovat kroky směřující k zušlechtnění rodinného stříbra, jímž je pro architekty přehlídka realizací Grand Prix architektů a časopis Architekt. Po letech se snad opět reálně rýsuje spolupráce nad těmito tématy s Obcí architektů, jež je jejich aktuálním správcem (spolupráce byla zablokována ze strany OA v prosinci 2012). Jde o nástroje tradiční a pro prostředí důležité natolik, že není možné nechat jejich vývoj stagnovat a kvalitativně upadat. Máme za to, že jejich existence nemůže stát a padat se zužující se spolkovou skupinkou architektů, bránících zuby nehty svůj post, čímž jsou svěřené hodnotě zároveň takřka hrobníky. Obhajovat klesající úroveň vlastním vyčerpáním a omezeností kapacit je neudržitelné a pro oblast propagace a interpretace architektury zhoubné. Stěžovat si na únavu, a zároveň neumožňovat přístup nové (okysličené) krve je sebevražda, kterou by přihlížející schopní situaci rozpoznat dopustit neměli. Budeme se nadále snažit o co nejefektivnější dialog ve směru k vylepšení situace těchto nástrojů.

Přes všechny peripetie a porodní bolesti považujeme stav, ve kterém svou práci předáváme, za relativně úspěšné naplnění naší základní mise. Rozřešení jednotlivých témat dotýkajících se naší pracovní skupiny je adekvátní nastíněným okolnostem a možností realizace podobně obtížných reformních kroků v prostředí instituce striktně dodržující zásady demokratické správy, kde vše logicky trvá mnohem déle s ohledem na maximální transparentní postupných kroků. Neustálé dílčí zpochybňování počaté cesty považujeme za přirozenou součást procesu. Všechna média, která spoluvytváříme, jsou živá, vitální a nadějná a máme za to, že si cestu svým následujícím životem razí správným směrem.

Závěrem bych chtěl říci, že z našeho pohledu je lhostejno, zda bude činnost, již jsme se v PSPR v průběhu posledních tří let věnovali, probíhat pod hlavičkou Komory, Obce či jiné, nově vzniklé instituce, organizace, agentury či centra české architektury. Vnímáme ale Českou komoru architektů jako nejstabilnější instituci, kterou máme, a tato pozice je pro nás závazkem. Nesdílíme předsudky, které často zaznívají z úst letitých funkcionářů a (což je mnohem horší) často také ze strany samotných architektů všech generací, totiž že není potřeba žádnou koncentrovanou propagační aktivitu vyvíjet a vše se vyřeší samo, popřípadě vyjedná kuloárním politickým lobbingem. Cesta pasivní „instituce“ postavené na pouhé správě razítek, jimiž fixujeme projektové fáze, podle nichž se nestaví, nevede k většímu uvolnění. Pokud tedy všichni rovnou

nechceme hodit architektonickou flintu do žita a přejít po významovém pádu naší Komory do katatonického stavu pod křídla Komory jiné, „čistě“ inženýrské, rozprostírající svůj stín nad devadesátí procenty nově vznikajících staveb, jež za architekturu a péči o vystavěné životní prostředí bohužel ani s největší nadsázkou považovat nelze.

Snad mi vzhledem k zaměření naší pracovní skupiny prominete drobné PR, skončím-li parafrází citátu JFK: „Nepetejte se, co může udělat Komora pro vás, ale co vy můžete udělat pro ni.“ Budeme rádi za každou vaši aktivitu, energie je a bude neustále potřeba.

PS: Náklady na nový web do dnešního dne činí 208 099,90 Kč (z toho struktura webu 55 103,50 Kč, grafika 76 996,40 Kč, programování 76 000 Kč). Náklady na implementaci nového vizuálního stylu ČKA do základních kancelářských aplikací (hlavičkové a dopisní papíry, vizitky, obálky, desky, certifikáty, roll-up bannery, úpravy prvků v Kanceláři apod.) jsou rozpočtem v roce 2014 navrženy na 100 000 Kč.

Ing. arch. MgA. Petr Janda
předseda Pracovní skupiny
pro propagaci architektury

ZPRÁVA Z VALNÉ HROMADY OBCE ARCHITEKTŮ

Na konci loňského roku (5. 12.) proběhla na půdě Nadace ABF na Václavské náměstí valná hromada Obce architektů. Jednalo se do velké míry o důležitý milník v historii Obce, protože snad poprvé se valné hromady zúčastnilo množství mladších architektů, kteří projeví zájem o její chod a představili své připomínky ke stávajícímu fungování a vizi do budoucna. Valné hromady se zúčastnili také zástupci ČKA a navrhli možnost obnovení jednání mezi Obcí a Komorou ohledně společného pořádání Grand Prix Obce architektů a rozdělení kompetencí v prezentaci architektury na veřejnosti.

Od začátku byla zřetelná náporová polarita dvou skupin, které by se daly zjednodušeně charakterizovat jako dlouholetí členové a nově přichozí, tedy takzvaná Reforma architektů. Stávající představenstvo nejprve odmítlo uznat novým členům hlasovací právo, ale po bouřlivé diskusi před vstupem do sálu změnilo svůj názor a hlasovací lístek pak dostal každý řádný člen. Tedy i ti mladší.

Během samotné diskuse vyčírali starší architekti těm mladším netaktost v jednání, mladší kritizovali například stávající hospodaření nebo prezentaci Obce na veřejnosti. Během hlasování k jednotlivým bodům programu se tak projevila vzájemná nedůvěra obou stran, která často skončila snahou vyložit správně stávající stanovky Obce architektů.

Více než pětihodinové jednání završil konsenzus – přítomní odhlasovali novou Radu Obce architektů obsazenou dlouholetými členy. Rada pak byla přítomnou členskou zástupnou Obce závazně pověřena svoláním mimořádné valné hromady Obce architektů během následujících čtyř měsíců. Na této valné hromadě se budou volby do orgánů Obce opakovat a účastnit se budou moci transparentně všichni členové Obce architektů.

Na začátku letošního roku došlo k několika formálním i neformálním setkáním členů Obce architektů, Reformy architektů i České komory architektů. Přestože je stále více cítelná vzájemná nedůvěra, nezbývá než věřit, že aktivní kroky všech zúčastněných povedou k jejímu překonání.

Souběžně s odevzdáním tohoto textu se na půdě ČKA odehrál OTTA, jehož tématem byla budoucnost trojúhelníku ČKA – OA – NČA. Diskuse se tímto krokem posunula konstruktivním směrem.

Ing. arch. Ondřej Lipenský

Text vyšel v Archinews
3/2013, pro Bulletin ČKA
byl doplněn o aktuální
informace.

KLADIVO NA NEPLATIČE 2.0 – DESET STUPŇŮ KE ZLATÉ

Zhruba před dvěma lety jsem se na tomto místě snažil popsat, jak Komora bojuje s neplatiči, a jak nikoho ze zúčastněných tento boj nebaví. Na článek bylo mnoho různých reakcí, jedna byla dokonce otištěna v rubrice Nad dopisy diváků. Pokud si dobře vzpomínám, byly v tomto dopise obsaženy výtky, že Komora namísto toho, aby se věnovala jiným, důležitějším problémům, soustředí svůj hněv a sílu na nějaké chudáky, kteří zapomenou zaplatit včas svůj příspěvek.

K tomu bych rád uvedl, že takový pohled je jednak zavádějící a druhak mylný. Pojmy nelze směšovat a různé problémy házet do jednoho pytle – to vede pouze k demagogii. Komora řeší spoustu problémů, má na to spoustu nástrojů, orgánů a pracovních skupin; každý zainteresovaný se pak věnuje tomu problému, o který se stará. Je irelevantní tvrdit, že namísto vybírání příspěvků by se měl řešit problém jiný. Komora má ze zákona povinnost příspěvky vybírat, a proto tak činí. K druhé části výtky bych rád uvedl na pravou míru obecnou předstihu o neplatiči, o kterém se tu bavíme. Nemluvíme o tom, kdo prostě zapomněl zaplatit k 28. únoru – bavíme se z valné části o těch, kteří svůj dluh nedoplatili ani po několika výzvách až do prosince nebo ledna roku následujícího, kdy už se jejich případem nemusela zabývat Kancelář, po ní dozorčí rada a jsou pozváni na jednání Stavovského soudu. Bavíme se z valné části i o těch, kteří už nejsou našimi členy – zbavení autorizace z Komory odešli, dluhy po nich zůstaly.

Skutečným problémem neplatičů je to, že jejich přestupek nelze vyřešit nějakou jednoduchou cestou, která by Komoru nezatěžovala zcela zbytečným jednáním, jež ji ve výsledku stojí nadmíru peněz. A jelikož činnost Komory je kryta hlavně z členských příspěvků, jednání s neplatiči stojí ve skutečnosti nadmíru peněz členy platící – v tom je skryt největší morální paradox této problematiky.

Tento problém je problémem proto, že zákonný rámec, ve kterém se jako profesní organizace pohybujeme, nám neumožňuje nějak výrazněji zjednodušit proceduru, která řízení o nezaplaceném příspěvku provází. Letitá snaha disciplinárního žalobce o pionýrské zavádění jednodušších a automatizovanějších postupů troskotá na neústupnosti právního oddělení, které hlídá soulad našeho konání s nadřazenými normami, zejména se Správním řádem. Bohužel (či bohudík), musí to tak být.

Naše řády totiž nezaplacení členského příspěvku řadí mezi disciplinární provinění a tím je současně definováno, jak musí řízení vypadat – jako každé jiné disciplinární řízení, vedené pro jakýkoliv jiný, většinou mnohem závažnější důvod. Případem se musí nejprve zabývat dozorčí rada, která vede disciplinární zjišťování, následně podává návrh na zahájení disciplinárního řízení a tím se případ dostává ke Stavovskému soudu, který se každým případem musí zabývat jednotlivě a znovu od začátku.

Zaznamenaným úspěchem snah o zjednodušení je tak snad pouze fakt, že od loňského roku se s neplatiči vede tzv. zkrácené disciplinární řízení. Nijak dramatické „zkrácení“ nám ovšem tento nástroj nedovoluje – jediný rozdíl

oproti výše popsanému standardnímu postupu je ten, že nedostaví-li se bez omluvy neplatič na nařízené jednání Stavovského soudu, nemusí ho (vzhledem k objektivní jednoznačnosti provinění) soud zvát ještě jednou, ale může rovnou projednat věc v jeho nepřítomnosti.

U Stavovského soudu však přece jen postupem let došlo ke změně vnímání závažnosti provinění, respektive ke změně přístupu k „odměňování“ neplatičů. V minulých letech nebyly neplatičům udělovány jako disciplinární opatření pokuty, neboť bylo známo, že obvyklá praxe je taková, že Komora je stejně nevymáhá, a tresty se tak míjí účinkem. Efektem však bylo, že se nám začali hromadit stále ti samí neplatiči s pozastavenými autorizacemi – a počet pozastavených let tak současně většinou znamenal i počet příštích let, ve kterých se budeme muset těmito osobami znovu a znovu zabírat.

Od roku 2013 začal proto Stavovský soud uplatňovat nový přístup k neplatičům členských příspěvků. S vědomím, že ve svém celku (zasílání upomínek, příprava žalobních návrhů, jednání Stavovského soudu) stojí disciplinární řízení s neplatiči Komoru příliš mnoho peněz, přistoupil Stavovský soud ve spolupráci s disciplinárním žalobcem k novému systému – udělování pokut s tím, že po Komoře bude vyžadováno, aby nezaplacené příspěvky, penále a pokuty důsledně vymáhala. Náklady na řízení s neplatiči, které musí Komora vynaložit, by se jí tak měly alespoň částečně vrátit zpět. Na druhou stranu neplatič není takovýmto opatřením nijak omežován ve výkonu své profese, pouze zaplatí k příspěvku navíc i pokutu, podobně jako třeba při jízdě načerno.

Trochu problém byl se stanovenou vnitřní podmínkou, že po Komoře bude vyžadováno, aby dluhy včetně udělených pokut i vymáhala. Vymáhání dluhů spadá do sféry činnosti Kanceláře, která však pro to musí být pověřena představenstvem. I v představenstvu ovšem po dlouhá léta převládaly názory, že posílat exekutora na členy Komory je cosi neetického – žádný exekutor proto nikdy nikam pro peníze nevyrazil (aby snad někoho neurazil). Doba promlčení pro vymáhání pohledávek je tři roky, a mnoho peněz z minulosti tak Komora už nikdy neuvidí. Podle informace Kanceláře činí evidované dluhy za poslední tři roky, k dnešním dnům v souhrnu částku zhruba 200 000 korun (jedná se o přibližně 20 dlužníků, kteří už z velké části nejsou členy, neboť jim byla za dlouhodobé neplacení odejmuta autorizace). Vzhledem k reálnému rozpočtovému deficitu, se kterým se činnost Komory neustále potýká, se rozhodně nejedná o zanedbatelnou sumu. Dobrou zprávou proto je,

že představenstvo na svém zasedání 11. února odhlasovalo, že dluhy se vymáhat budou, a to dostupnými právními prostředky. Těmi by měl být v první instanci návrh na vydání elektronického platebního rozkazu obecným soudem, ve druhé pak (v případě, že ani potom nedojde k dobrovolné úhradě) předání platebního rozkazu k exekuci.

Dozorčí rada je toho názoru, že díky tomu se snad konečně podaří dojit spravedlnosti a opodstatnit tak všem slušným platícím, že dodržování povinnosti platit příspěvek má smysl. Za výnosy, které dříve evidovala jako „ušlé“, by si nyní Komora mohla koupit třeba něco pěkného na sebe – například alespoň trochu vylepšit stav vybavení Kanceláře, která operuje na historických zařízeních, protože na nákup nových „nejsou peníze“.

A po úplnost podané zprávy, a jelikož zrovna nedávno náhodou uplynul termín placení příspěvků, dovolím si připomenout rámec našich řádů, ve kterých se povinnost placení členského příspěvku nachází, a přehled souvisejících a následných kroků v řešení nedoplatku – dluhu:

(1) AA má povinnost platit členské příspěvky, termín splatnosti je 28. únor (§ 7 odst. 3 b) OJVR),

(2) po tomto termínu vzniká povinnost zaplatit nejen příspěvky, ale k nim i penále ve výši 1 % dlužné částky za každý započatý měsíc (§ 7 odst. 11 OJVR, v této době obešle Kancelář dlužníky první výzvou),

(3) nejsou-li příspěvky včetně penále zaplacený do 30. června, pohlíží se na tuto skutečnost jako na disciplinární provinění a zahájí se disciplinární řízení (§ 7 odst. 11 OJVR, Kancelář předává seznam dlužníků DR),

(4) DR zahajuje disciplinární zjišťování a oficiálně o tom oboznámí disciplinárně podezřelého (2. „výzva“),

(5) po ukončení disciplinárního zjišťování s pozitivním výsledkem podává DR návrh na zahájení disciplinárního řízení ke StS,

(6) StS zahajuje disciplinární řízení, oboznamenuje o tom oficiální cestou disciplinárně obviněného a současně jej zve na jednání (3. „výzva“),

(7) pokud se disciplinárně obviněný na nařízené jednání nedostaví s omluvou, je pozván na příští jednání StS, pokud se nedostaví bez omluvy, je případ v režimu zkráceného disciplinárního řízení projednán v jeho nepřítomnosti,

(8) při svém jednání posuzuje StS každý případ samostatně, při rozhodování o udělení disciplinárního opatření vždy přihlíží k okolnostem, za nichž byl skutek spáchán, a k osobě a poměrům disciplinárně obviněného,

(9) pokud není ani následně celý

dluh (včetně penále a pokuty) uhrazen do termínu daného pravomocným rozsudkem StS, podá Kancelář žádost o vydání platebního rozkazu,

(10) pokud není ani následně celý dluh (včetně penále a pokuty) uhrazen do termínu daného soudním platebním rozkazem, předá Kancelář platební rozkaz k exekuci.

Stavovský soud posuzuje každý případ samostatně a při rozhodování o udělení disciplinárního opatření vždy přihlíží k okolnostem, za nichž byl skutek spáchán, a k osobě a poměrům disciplinárně obviněného. Nelze proto říci, že by se udělování trestů neplatičům řídilo nějakým obecným pravidlem. Po užívat pravidla nám totiž vyšší řády ani v takto jednoznačných případech nedovolují.

Z praxe, které jsem nabyt vasedáváním u jednání soudu v roli disciplinárního žalobce, však mohu zodpovědně uvést, že – krom všech jiných okolností – zvažuje při svém rozhodování Stavovský soud i to, zda v případě disciplinárně obviněného:

a) v minulosti už bylo/nebylo uděleno disciplinární opatření za neplacení členských příspěvků (recidiva jest považována za přitěžující okolnost),

b) zda je k datu jednání StS dluh stále evidován, či zda už byl v mezidobí uhrazen (uhrazení dluhu považováno za polehčující okolnost),

c) zda nejsou k datu jednání StS evidovány dluhy za více let najednou (považováno za přitěžující okolnost).

Závěrem bych ještě rád zmínil základní axiomy, které opakujeme každému neplatiči, se kterým dostaneme tu možnost osobně hovořit, když se dostaví na jednání StS – problémy vznikají, když se povinnosti řeší ex post. Každý, kdo má nějaký problém, může zažádat představenstvo o odklad či odpuštění povinnosti platby členského příspěvku a představenstvo mu v opodstatněných případech v mezích řádů vyhoví. Musí se tak však učinit včas – v době k tomu určené. Žádost o zpětné prominutí příspěvků, která je k datu jednání StS k Představenstvu teprve ještě mokrá podána (avšak zatím neprojednána), nemůže z logiky věci zakládat právo na odkladný účinek vůči jednání StS.

Ing. arch. Miroslav Holubec
místopředseda
dozorčí rady ČKA

SOUBOR VÝŠKOVÝCH ADMINISTRATIVNÍCH BUDOV NA NÁMĚSTÍ JOLIOTA CURIE V BRNĚ – OTÁZKA AUTORSTVÍ

V roce 2008 vydalo nakladatelství Grada publikaci *Architektura 60. let autorů Oldřicha Ševčíka a Ondřeje Beneše*. V roce 2013 se na Kancelář ČKA obrátil architekt Roman Zajíc se svou stížností, ve které uvádí, že je výlučným autorem výškových budov na náměstí Jolioty Curie v Brně, zatímco v publikaci je jako spoluautor této stavby uváděn i architekt Ryška. Architekt Zajíc uvedl, že krádež autorství započal komunistický režim poté, co sám musel po stranických „prověrkách“ opustit zaměstnání ve Stavoprojektu Brno.

Dozorčí rada a právní oddělení Komory odpověděly, že v otázce určení autorství nemůže být ČKA arbitrem – tím by mohl být pouze a jen obecný soud. Dozorčí rada však na celém případě vidí pozitivní fakt, že se na (pravděpodobně) mylné uvedení autorství přišlo, a napříště tak již bude moci být autor této stavby uváděn správně. Dozorčí rada je toho názoru, že autoři publikace při své práci nijak nepochybili, neboť při svém bádání vycházeli ze studia dosavadních knižních i časopiseckých publikací, ve kterých byli u souboru zmíněných staveb uváděni i jiní autoři než pouze architekt Zajíc. Dozorčí rada současně vyzvala autory knihy k publikaci vyjádření.

Ing. arch. Miroslav Holubec
místopředseda dozorčí rady ČKA

Odpověď autorů

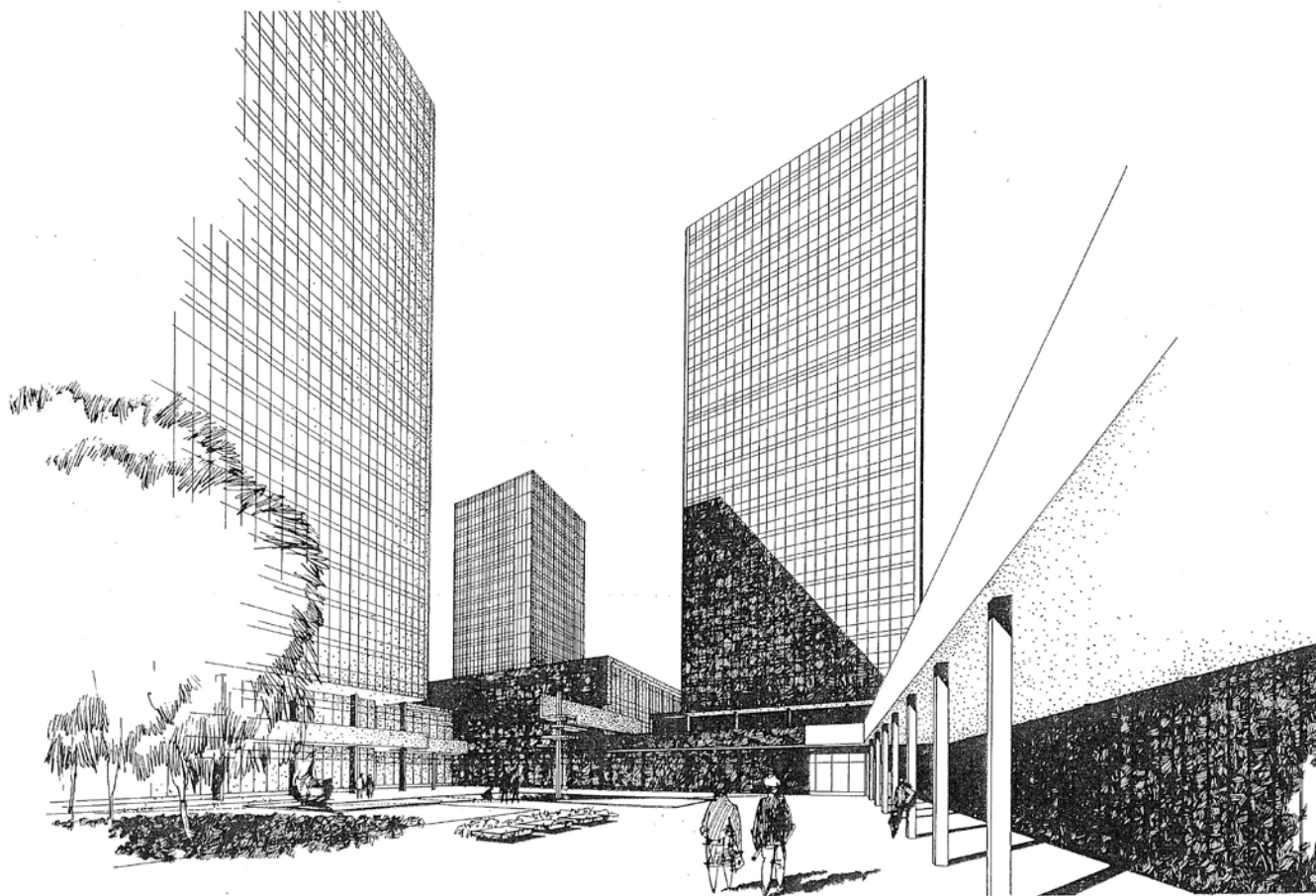
Šedesátá léta představují v české architektuře mimořádné období. Po meziobdobí socialistického realismu dochází k návratu „autentické architektury“. Architekti aktivně navazují na aktuální společenský vývoj, na tradici a dění na geopolitickém Západě. I z dnešního pohledu tehdy vznikaly mimořádně hodnotné stavby. Tehdy bylo autorství architektů plně respektováno, situace se však v následujícím desetiletí výrazně změnila – s normalizací postupně dochází k systematickému útlumu tvůrčí svobody. Například manželé Machoninovi nebyli v sedmdesátých letech na rozdíl od představitelů strany a vlády k otevření „svého“ OD Kotva v Praze ani přizváni.

„Soubor výškových administrativních budov, náměstí Jolioty Curie, Brno, 1967–1974“ patří k těm objektům, které jsme v roce 2009 vysoce hodnotili. Nicméně „příběh“ architekta Romana Zajíce, který je s realizací bytostně spjat, nám i odborné veřejnosti zůstával skryt. Přitom je typický, pokud jde o způsob, jakým se s architektky zacházelo. Zpočátku, v rámci vnitroústavních sborníků Stavoprojektu (které nám architekt Roman Zajíc aktuálně postoupil), je v šedesátých a sedmdesátých letech uváděn jako výlučný autor. S utahováním režimu se do autorství vkládají další osoby, a tak v dosavadních knižních a časopiseckých publikacích byli uváděni i jiní autoři než jen architekt Zajíc. Přestože jsme při přípravě publikace postupovali velmi opatrně a vyhledávali informace od ověřených autorů a z důvěryhodných zdrojů, ke všem podstatným informacím jsme se u všech staveb asi nedostali – dnes bychom v případě určování autorství u zmíněných budov s největší pravděpodobností uvedli opět pouze architekta Romana Zajíce.

Pro rozklíčování a právní určení autorství zůstává rozhodující verdikt nezávislého soudu, autoři nemohou očekávat napravení všech křivd minulosti ani od ČKA. Jak my, tak ČKA však všem obdobně postiženým autorům vyjadřujeme své sympatie i podporu.

doc. PhDr. Oldřich Ševčík, CSc.
Ing. arch. Ondřej Beneš, Ph.D.

Roman Zajíc, Administrativní a provozní budovy na náměstí Jolioty Curie v Brně

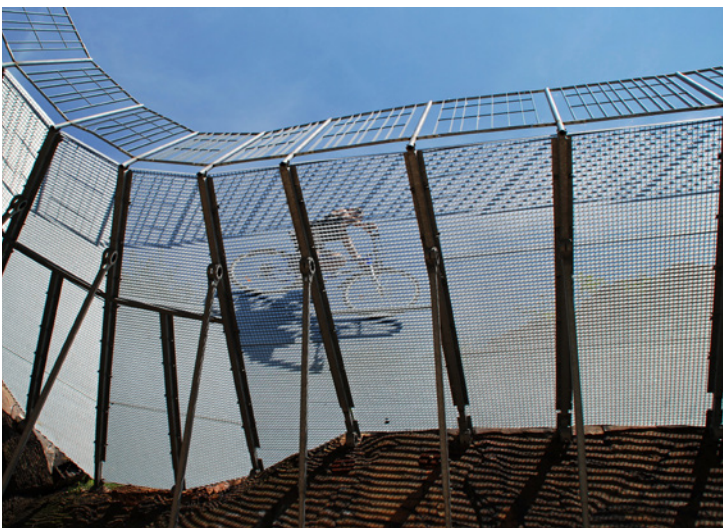

ADMINISTRATIVNĚ - PROVOZNÍ BUDOVY, NÁMĚSTÍ J. CURIE V BRNĚ
PERSPEKTIVA 41000

Soukromý dům, Uster, Švýcarsko, architekti Gramazio & Kohler. Foto: Archiv Fabia Gramazia

Lávka Víta Brandy v Kadani. Foto: Václav Vlasák

Tree House, East London. Foto: Archiv Toma Emersona

ZÁŠTITY ČKA

Česká komora architektů poskytuje v rámci odpovědnosti za výkon profese architektů a propagace stavební kultury záštitu akcím a činnostem, které souvisejí s odborným vzděláním, slouží k orientaci v odborných otázkách nebo se dotýkají problémů legislativy, soutěží apod. Přinášíme vám informace o akcích, které Komora záštitou podpořila a které se uskuteční v následujícím období.

CYKLISTICKÁ AKADEMIE SOUTĚŽ O HLAVNÍ MĚSTO CYKLISTŮ / CENA VÍTA BRANDY 2014

Asociace měst pro cyklisty
Vyhlášení výsledků: duben

Cena Víta Brandy oceňuje mimořádné realizace stavby nebo dopravního řešení vstřícného k cyklistům. Soutěž by měla poukázat na to, že dopravní stavby nemusí být jen stroze technické, ale také kreativní, chytře začleněné do okolního prostoru a příjemné k využití. Důležitá je vyváženost kvalitně a koncepčně realizovaného záměru, který ponese prvky krajinného kontextu, kvalitního architektonického řešení a přitom bude uživatelsky komfortní a bezpečný.

Soutěž o hlavní město cyklistů hodnotí pak cyklo dopravní klima v jednotlivých městech, a to jak z pohledu dlouhodobých strategií rozvoje cyklo dopravy a integrovaného plánování, tak i z pohledu konkrétních opatření zaměřených na podporu a rozvoj cyklo dopravy.

Vzdělávací program Cyklistická akademie je určen především politikům a úředníkům místních samospráv, ale také dopravním odborníkům. Program je kombinací seminářů a osobních konzultací ve městech. Společným cílem je podpořit města, aby vypracovala svůj vlastní strategický dokument a akční plán.

Program připravilo Centrum dopravního výzkumu pod dohledem expertů z Technické univerzity v Drážďanech a ve spolupráci s Regionálním environmentálním centrem Česká republika.

www.cyklomesta.cz

ReSITE: SETKÁNÍ S NEW YORKEM, LONDÝNEM NEBO ROTTERDAMEM

Konference: 19.–20. červen 2014
Forum Karlín, Praha

O vylidňování center, intenzitě automobilové dopravy, rozšiřování sociálně vyčleněných míst, privatizaci veřejných prostor nebo úbytku zeleně bude diskutovat 700 expertů z různých oborů – developeri s úředníky, architekti s experty na dopravu, urbanisté s ekonomy či politici s aktivisty pracujícími s veřejným prostorem.

Na konferenci s podtitulem „Města a krajiny nové ekonomiky“ přijede mimo jiné šéfka dopravního oddělení New Yorku Margaret Newman, jeden z nejlivnějších amerických teoretiků architektury a hlavní umělecký kritik deníku New York Times

Michael Kimmelman nebo ekonom a autor „urbanistického best-selleru“ *Triumph of the City* Edward Glaeser. Mezi účastníky bude i ředitel Moskevské školy architektury Eugene Asse nebo starostové Stuttgartu a Reykjavíku či zástupci z Rotterdamu, Londýna, Moskvy, Calgary nebo Paříže.

„Všichni experti budou k dispozici v rámci hlavního programu, workshopů nebo neformálních setkání. I s ohledem k letošnímu hlavnímu mottu budou mít řadu témat společných zástupci mnohamilionových metropolí i obcí s pár tisíci obyvateli,“ říká ředitel a zakladatel reSITE Martin Barry.

Registrace na konferenci www.resite.cz/cs/registration
www.resite.cz

ŠVÝCARSKO-ČESKÉ INSPIRACE

Cyklus přednášek
3. duben, 15. květen, 5. červen 2014
Kino Světozor, Praha
Kruh, o. s., a Fakulta architektury ETH v Curychu

Cyklus přednášek představí aktuální tendence ve světové architektuře, a to jak na praktické, tak teoretické rovině, a přiblíží publiku švýcarskou architekturu, která je jednou z nejkompaktnějších a nejinspirativnějších architektur v Evropě.

3. duben – Teoretik architektury Philip Ursprung a londýnský architekt Tom Emerson budou mluvit o propojování architektury a umění.

15. květen – Souvislost architektury, vědeckého výzkumu a konstruování představí architekt Fabio Gramazio s Tonim Kotníkem, kteří se zabývají progresivním výzkumem a vývojem nových řešení v oblasti konstrukce a materiálů. V přednášce budou hovořit o paradigmatech navrhování založeného na pravidlech a budou se zde zabývat otázkou, jak díky digitální simulaci a digitální výrobě může architekt kontrolovat chování materiálu a proces výroby a pokoušet se spojovat digitální a přirozený svět do jednoho celku.

5. červen – Architekt Günther Vogt bude hovořit o tom, jakým způsobem lze vrátit do měst přírodu a kde je hranice mezi městem a krajinou. Ákos Moravánszky se bude věnovat současnému zájmu švýcarské architektury o atmosféru, tedy o důraz na přítomný okamžik a ponoření se do něj.

www.kruh.info
www.denarchitektury.cz

MEZINÁRODNÍ KRAJINÁŘSKÁ VÝZVA: OBNOVA KRAJINY A MÍSTA VÝŠKOVICE

Evropské hlavní město kultury Plzeň 2015, o. p. s.

Společnost Evropské hlavní město kultury Plzeň 2015 vyhláší mezinárodní krajinářskou výzvu na téma obnova kulturní krajiny vysídleného pohraničí. Tato výzva je příležitostí mluvit o bolavých místech vysídlování krajiny v okrajových územích. Soutěž je zaměřena na obec Výškovice, která je součástí Chodové Planě u Mariánských Lázní.

Území v srdci Evropy, odpradávná osídlené a kultivované, bylo po mnoho staletí místem společného života Čechů a Němců. Události druhé světové války, vysídlení původního obyvatelstva po válce, následný komunistický režim v tehdejší Československu způsobily přerušování přirozeného kontinuálního vývoje území. Hledají se nápady, jakým způsobem tuto krajinu opět oživit a vytvořit z ní opět domov pro její obyvatele. Cílem soutěže je společné zamyšlení nad dalším vývojem venkova, jeho kulturně-sociálními aspekty a hodnotami kulturní krajiny. Obec Výškovice je naším modelovým ukázkovým územím.

Výzva je vyhlášena bez omezení, zúčastnit se mohou všichni bez rozdílu věku, vzdělání a profese.

www.plzen2015.cz

STRATEGIE, URBANISMUS A ARCHITEKT MĚSTA

Konference: 10.–11. duben 2014
Kulturní centrum Svoboda, Cheb
Asociace pro urbanismus a územní plánování

Konference je zaměřena na problematiku úrovně a obsahu územních plánů jako nástrojů pro rozhodování v území. Účastníci budou diskutovat o tom, jak územní plány navazují na strategii rozvoje sídel, zda obsahují kvalitní urbanistické koncepce a jakou roli v tom mohou sehrát architekti měst.

Účastníci budou diskutovat o hledání koncepce rozvoje území prostřednictvím územních studií a urbanistických soutěží, o možnosti promítnout tyto koncepce do územního plánu, ale i o reálnosti a ekonomické únosnosti těchto koncepcí. Dalším tématem bude nejen rozvojový potenciál Chebu a Karlovarského kraje, ale především role hlavních architektů v tomto procesu a při usměrňování rozvoje měst. Seminář má spojit několik stávajících platforem architektů a měl by vyústit ve společné úsilí o vytvoření lepších podmínek pro efektivní práci městských architektů.

www.urbanismus.cz

Marcela SUCHOMELOVÁ: Jan E. Koula: Důvěrná architektura
Vysoká škola
uměleckoprůmyslová
(Praha 2013)

Půvabná knížka Marcely Suchomelové (grafická úprava Štěpán Malovec) poprvé zveřejňuje dva autobiografické rukopisy Jana E. Kouly (1896–1975). Dále pak jeho nedatované *Vzpomínky*, psané nejspíše před polovinou 70. let minulého století, a *Architektovy vzpomínky* z roku 1969. Doplnuje je o Koulovy vzpomínky na setkání s Adolfem Loosem a Le Corbusierem, dále o text o Bedřichu Feuersteinovi, který Jan E. Koula napsal do katalogu výstavy architekta díla v roce 1956. V knize samozřejmě najdeme i soupis Koulova architektonického a teoretického díla.

Není to sice plná splátka našeho dluhu vůči architektonické osobnosti stojící dosud neprávem poněkud ve stínu, ale učiněn k ní byl podstatný a velmi cenný krok. (Malý, ale pro kvalitu knihy příznačný detail: Editorka konečně učinila pořádek ve výkladu toho, co znamená ono *E.*, odlišující Jana E. Koulu od jeho podobně významného otce Jana Kouly.)

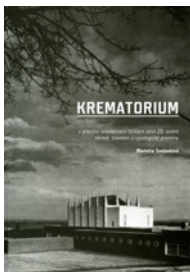
Pavel VLČEK: Kostel sv. Vavřince v Jablonném v Podještědí
Artefactum (Praha 2014)

Malé monografie stavebních památek u nás mají slavnou tradici, kupříkladu řada *Poklady národního umění*, kterou jako „sbírku drobných monografických průvodců po uměleckých památkách“ vydával ve 40. letech minulého století výtvarný odbor Umělecké besedy. Jejím atributem byly texty psané předními historiky umění, což se v dnešní inflaci

průvodců a propagačních brožur vytrátilo.

Naštěstí nikoliv beze zbytku, jak ukazuje například řada *Církevní památky*, vydávaná Historickou společností Starý Velehrad. První svazek nové edice Monumenta Bohemiae et Moraviae nakladatelství Artefactum na *Poklady národního umění* vědomě navazuje nejen kapesním formátem a koncepcí, ale také právě texty historiků umění.

Mimochodem, občas se ozve nářek, že u nás nestavěli velcí světoví architekti. Velkolepé dílo Johanna Lucase von Hildebrandta v Jablonném v Podještědí je jedním z dokladů, že tomu tak nebylo.

Markéta SVOBODOVÁ:
Krematorium v procesu
sekularizace českých zemí
20. století: Ideové, stavební
a typologické proměny
Artefactum (Praha 2013)

Markéta Svobodová byla u nás první, kdo zvedl pozoruhodné téma architektury 20. století – krematorium. Ve své knize téma hutně exponuje ve vstupních kapitolách, zasazuje je do kontextu sekularizace západní společnosti a procesů národní emancipace. Jádrem knihy jsou pak chronologicky uspořádané drobné monografie krematorií na našem území od počátků po 80. léta minulého století.

První krematorium na našem území bylo postaveno podle projektu Rudolfa Bitzana v letech 1915–1917, nicméně nebylo nikdy v provozu. Jistou prioritou má ale také krematorium na Českém národním hřbitově v Chicagu, dílo Františka Randáka z roku 1913. První moravské krematorium – ostravské dílo Vlastislava Hofmana a Františka Mencla z let 1923–1925 – se sice nedochovalo, po kubismu je ale každý další styl zastoupen minimálně jedním špičkovým dílem dosud fungujícím. Do roku 2000 bylo u nás postaveno 27 krematorií. Ve frekvenci počtu pohřbů zehem je Česká republika srovnatelná jen s Japonskem.

Dita DVOŘÁKOVÁ: Ladislav Žák
Arbor vitae (Řevnice
2013)

Dita Dvořáková již v roce 2006 vydala v edici *Texty o architektuře* výbor z Žákova teoretického díla *Byt a krajina*, který, ač provázen výbornou studií, soupisy a bibliografií, samozřejmě nemůže nahradit „klasickou“ monografii. Ta završila pokračování důkladného výzkumu, které o další položky obohatil i soupis Žákova díla. Jeho charakter umožnil autorce bez kolizí spojit hledisko chronologické a tematické a dosáhnout krystalické přehlednosti monografie. Hlavní pozornost je tu věnována Žákovu architektonickému, krajinařskému a teoretickému dílu, jeho malířskou, fotografickou, interiérovou a designérskou tvorbu neopomíjí, ale ponechává prostor jejímu dalšímu zkoumání. Nedostatek pramenů k stanovení profilu Ladislava Žáka jako pedagoga pomohla autorce překlenout shromážděná svědectví jeho studentů. Obrazovou složku monografie tvoří například výborné snímky Ester Havlové, její těžiště je ale v dobových fotografiích a Žákových kresbách.

Lubomír KONEČNÝ – Anna ROLLOVÁ – Rostislav ŠVÁCHA
(eds.): *Od kabaly k Titaniku*:
Deset studií nejen z dějin
umění
Artefactum (Praha 2013)

Půvabná knížka obsahuje studie autorů různého věku i specializace. Editoři v úvodu objasňují: „Studie shromážděné v tomto svazčku představují pestrou paletu přístupů k uměleckému dílu – a to takových, které vybočují ze standardních kolejí buď tím, že jejich autoři dovedli svůj přístup až na sám kraj jeho potenciálu, anebo se pustili za hranice

své mateřské disciplíny.“ Například Martin Horáček postavil do centra své stati *Architekt Jan Vejrych ve Slaném, reformovaná česká renesance a velké stavby na malém českém městě* Okresní dům ve Slaném. Diskutuje o prostoru v architektuře 19. a 20. století, ozřejmuje Vejrychův autorský rukopis a přesvědčivě zavádí sloh reformované české renesance.

Rostislav Švácha pojmenoval svůj text *Soutěže* a věnuje se tématu od první doložené architektonické soutěže na našem území v roce 1711, kdy benediktský opat Maurus Finzguth nechal o projekt na přestavbu klášterního kostela Nanebevzetí P. Marie soutěžit Jana Blažeje Santiniho a Kryštofa Dientzenhofera.

Jiří ŠEVČÍK – Monika MITÁŠOVÁ
(eds.): *Česká a slovenská
architektura 1971–2011*:
Texty, rozhovory, dokumenty
Akademie výtvarných umění
(Praha 2013)

V letech 2007–2011 uskutečnilo Vědecko-výzkumné pracoviště Akademie výtvarných umění v Praze rozsáhlý výzkum českého umění v období postsocialistické transformace. Jeho publikačním výstupem byla nejprve antologie textů k vizuálnímu umění (ŠEVČÍK, Jiří – MORGANOVÁ, Pavlína – NEKVINDOVÁ, Terezie – SVATOŠOVÁ, Dagmar (eds.). *České umění 1980–2010: Texty a dokumenty*). Textům o architektuře je pak věnován aktuálně vycházející svazek, na jehož vydání se podílela také Slovenská národná galéria v Bratislave a Vysoká škola výtvarných umění v Bratislave.

PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.

NOVÁ LEGISLATIVA ZVYŠUJE VÝZNAM DALŠÍHO POJIŠTĚNÍ

Nová legislativa mění celé soukromé právo. Některé oblasti mění zcela, některé pouze zanedbatelně. Nejen pojištění profesní odpovědnosti za škody, ale i další pojištění tak nabývají na důležitosti a poskytují nezbytnou ochranu.

Vzpomínám si na seminář, který MARSH, s. r. o., pořádal pro své klienty a další společnosti na podzim loňského roku a kde jedním z hlavních témat byla nadcházející změna legislativy. U kávy se rozvinula debata na téma odpovědnost za škody vzniklé nesprávným rozhodnutím managementu. Jeden z přednášejících právníků pronesl, že by po 1. 1. 2014 nechtěl být členem statutárního nebo dozorčího orgánu a z titulu této funkce jakkoli rozhodovat. Je pravda, že se statutáry se nový zákon o obchodních korporacích nemazlí. Důležité je však uvědomit si, že povinnost výkonu svých pravomocí s péčí řádného hospodáře není žádnou novinkou a nový občanský zákoník (NOZ) pouze akcentuje odpovědnost statutárního orgánu a zavádí některé novinky, kterými dochází ke zvýšení odpovědnosti za škody statutárního orgánu v případě zaviněného porušení povinností.

Vždy bylo poměrně nejasné, co vlastně pojem osoby řádného hospodáře znamená. Dle NOZ lze pojem osoby řádného hospodáře charakterizovat jako dostatečně rozumnou, vzdělanou, zkušenu a pečlivou osobu, která nemusí nutně obsáhnout všechny profesní či odborné znalosti, týkající se konkrétního zaměření podniku, nicméně musí být schopna rozpoznat, ve kterých případech a v jaké fázi rozhodovacího procesu je nutné oslovit odborníky na danou problematiku. Stručně shrnuté tak právní úprava po 1. 1. 2014 nepřichází s ničím dramaticky novým, neboť i nyní jsou statutární orgány odpovědní jak ve vztahu ke společnosti, tak ve vztahu k třetím osobám (např. náhrada škody v trestním řízení). Nový občanský zákoník ve spojení se zákonem o obchodních korporacích pouze blíže specifikují tuto odpovědnost a způsoby jejího uplatnění. Toto se týká všech obchodních společností (bez ohledu na to, jak velké jsou). Mou odpovědí by v tomto případě byla nabídka Pojištění odpovědnosti za škody managementu (D&O pojištění). Ptáte se, kde je riziko?

Odpovědnost za škodu a ručení členů orgánů společnosti je neomezená. Negativní důsledky jejich rozhodnutí mohou být značné a mohou se projevit až s delším časovým odstupem. Členové orgánů nesou odpovědnost za své rozhodnutí několik let, a to i tehdy, když ze své funkce odstoupili nebo byli odvoláni. Negativní důsledky jejich rozhodnutí mohou následně postihnout i další osoby (manžele, dědice, zákonné zástupce a právní nástupce). V souvislosti s globální finanční krizí si stále více společností, resp. jejich akcionářů a společníků začíná hájit svá práva a zájmy vůči svým řídicím pracovníkům, a to má za následek nárůst žalob. Pojištění vás dobře ochrání nejen proti případným nárokům, ale současně je z tohoto pojištění možno hradit i pouhé právní náklady, a to i v případě, že nárok na náhradu škody nebyl oprávněný. Pokud jste společnost s ručením omezeným s více společníky nebo akciová společnost, vhodně nastavené pojištění členy orgánů dobře ochrání. Už jsme likvidovali vysoké nároky na náhradu škody i u malých společností.

Dalším pojištěním, které bych v souvislosti s nástupem nové legislativy ráda blíže představila, je Pojištění právní ochrany. To má za úkol podporovat pojištěného při prosazování jeho právních zájmů a nést riziko vzniklých nákladů, popří-

padě je zmírnit. Pokud se objeví pojistná událost, poskytuje tento typ pojištění především službu v podobě komplexního právního řešení problému. Pojistným plněním tedy nejsou primárně peníze (i když ty jsou pochopitelně vydávány za zajištění služeb), ale právní služba. Příslušný právník případ posoudí, poradí, co je aktuálně potřeba udělat, jaké důkazy shromáždit, a naznačí směr, kterým je třeba se vydat. Složitější případy jsou předávány advokátům, které si můžete sami zvolit nebo je na vaše přání vyhledá a zkontaktuje pojišťovna, jež se právní ochranou zabývá. Když dojde případ tak daleko, že je nutné obrátit se na soud, zaplatí pojišťovna kromě služeb advokáta i soudní poplatky, jistinu na předběžné opatření, náklady na vyvolání a vedení exekuce, cestovné k soudu – pokud je soudně nařízena přítomnost u jednání, a další účelně vynaložené náklady. Pojišťovna uhradí i znalečné za soudně nařízené znalecké posudky a také znalečné v případech posudků mimo soudní řízení, je-li jejich pořízení účelné a pokud se připojistíte. Pojišťovna klientovi hradí, a to je zejména důležité, i náklady na soudní řízení protistrany i státu, pokud se „nezadaří“ a soud klient prohraje, pojistitel tudíž nese i riziko prohry tam, kde se negativní vývoj případu nedal předvídat. Formou bezúročných půjček jsou poskytnuty i prostředky na kauci za účelem vyloučení vyšetřovací vazby. To ocení zejména řidiči cestující do zahraničí, kde mohou být například podezřelí ze zavinění závažné dopravní nehody a reálně jim hrozí vyšetřovací vazba.

Pojištění právní ochrany se stává důležitým zejména po nástupu nové legislativy. Je zapotřebí si uvědomit, že žijeme v právním státě, a jak se říká, „neznalost práva neomlouvá“. Snad každý z nás se již dostal do situace, kterou by bylo vhodné konzultovat s právníkem. Právě pro tyto případy je zde právní ochrana jako komplexní soubor produktů, které jsou cíleně navrženy dle přání a potřeb klientů. Každý člověk má právo se bránit a spojení se silnou, stabilní společností jeho vyhlídky na úspěch zcela jednoznačně zvyšuje.

Pokud jste nabyli dojmu, že právě vám mohou tato pojištění dodat větší jistoty, že své peníze a majetek dobře ochráníte, prosím, kontaktujte nás. Rádi vám budeme nápomocni při zajištění nabídky a při následném sjednání pojištění.

JUDr. Kateřina Poláčková
MARSH, s. r. o.
czechrepublic.marsh.com

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Přinášíme výběr seminářů zařazených do Celoživotního profesního vzdělávání ČKA.

Hrubá stavba nízkoenergetických budov a pasivních domů

AZ Promo, s. r. o.

1. 4. 2014, Plzeň, 2 body

Vliv nového občanského zákoníku na přípravu a realizaci staveb

Building&Law, s. r. o.

1. 4. 2014, Karlovy Vary, 2 body

Stavební zákon a prováděcí vyhlášky

Betonconsult, s. r. o.

2. 4. 2014, Praha, 2 body

Velká novela stavebního zákona

PSM CZ, s. r. o.

8. 4. 2014, Ústí nad Labem, 3 body

Základní principy navrhování pasivních a nulových domů

Centrum pasivního domu

9. – 11. 4. 2014, Praha, 3 body

Jak na smlouvy ve výstavbě po 1. 1. 2014

Sekurkon, s. r. o.

10. 4. 2014, Brno, 2 body

Jak nechybovat při zadávání veřejných zakázek, včetně tzv. velké novely a prohl. vyhl. MMR k ZVZ

Sekurkon, s. r. o.

16. – 17. 4. 2014, Praha, 2 body

Vady a poruchy staveb - poučení z chyb, betonové konstrukce

Betonconsult, s. r. o.

22. – 23. 4. 2014, Praha, 3 body

Projektová dokumentace v praxi po novelách pr. předpisů v r. 2013

Studio Axis, s. r. o.

23. 4. 2014, Praha, 2 body

Vady a poruchy staveb – poučení z chyb, ocelové a dřevěné konstrukce

Betonconsult, s. r. o.

24. 4. 2014, Praha, 3 body

19. mezinárodní sympozium MOSTY 2014

Sekurkon, s. r. o.

24. – 25. 4. 2014, Brno, 4 body

Velká novela stavebního zákona

PSM CZ, s. r. o.

29. 4. 2014, Zlín, 3 body

Vady a poruchy staveb

AZ Promo, s. r. o.

30. 4. 2014, Olomouc, 2 body

Rekreace a ochrana přírody – s člověkem ruku v ruce?

Mendelova univerzita v Brně, Lesnická a dřevařská fakulta

5. – 6. 5. 2014, Křtiny, 3 body

Navrhování pasivních a nulových domů

Centrum pasivního domu

5. – 9. 5. 2014, Brno, 3 body

Klíčové smlouvy pro přípravu a realizaci

Building&Law, spol. s r. o.

6. 5. 2014, Karlovy Vary, 2 body

Moderní materiály a technologie pro výstavbu rodinných domů a obytných budov

AZ Promo, s. r. o.

13. 5. 2014, České Budějovice, 2 body

XVI. konference Ocelové konstrukce 2014

Sekurkon, s. r. o.

15. 5. 2014, Karlova Studánka, 3 body

Kompletní a aktualizovaný program všech akcí naleznete na našich webových stránkách www.cka.cc/oficialni_informace/cpv.

PRAŽSKÉ STAVEBNÍ PŘEDPISY JSOU PŘIPRAVENY DO DRUHÉHO KOLA PROJEDNÁNÍ

Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy připravil novelu vyhlášky č. 26/1999 Sb. hl. m. Prahy, o obecných technických požadavcích na výstavbu v hl. m. Praze, a text je nyní připraven do druhého kola projednání.

Text Pražských stavebních předpisů prošel prvním kolem připomínek, ve kterém bylo podle legislativních pravidel Magistrátu hl. m. Prahy obesláno všech 32 odborů magistrátu a Městská policie. Celkem přišlo přes 300 připomínek. V následném druhém kole projednání byl text zaslán všem městským částem, Ministerstvu pro místní rozvoj a veřejnosti. Reagovat bylo možné do poloviny února. Po vyhodnocení připomínek je upravený návrh připraven pro radu hl. m. Prahy ke schválení formou nařízení. Předpokládaným termínem platnosti je duben 2014.

Od vydání dosavadního předpisu v roce 1999 došlo ke značné proměně související legislativy. Největší změnou bylo přijetí nového stavebního zákona v roce 2006. Dále byly vydány nové vyhlášky, které upravují celé části obsahu dosavadního předpisu a jsou s některými ustanoveními v rozporu. Všechny tyto skutečnosti jsou v návrhu nového předpisu vypořádány.

Těžiště nového textu se přesunulo k řešení soudobých problémů města a reaguje na rozpad městské struktury a s ním související ekonomické, environmentální a sociální dopady. Oproti dosavadnímu předpisu návrh rozpracovává zejména vztahy urbanistické, které byly doposud opomíjeny. Navrhovaný předpis vychází ze skutečnosti, že budovy nejsou pouhými solitery, nýbrž spoluvytvářejí obraz města. Do textu se vracejí tradiční instrumenty plánování města, jako je např. uliční nebo stavební čára. Předpis navazuje na tradiční hodnoty, jaké byly v hl. m. Praze sepsány ve stavebních řádech za první republiky. Zatímco domy se mění, přestavují, bourají a stavějí nové, již jednou provedená parcelace ulic většinou přetrvává, a to stovky let.

Nový předpis klade důraz na kvalitu veřejných prostranství. To se prolíná celým textem jak nastavením standardu veřejných prostranství, tak zavedením jasných pravidel pro vztah zástavby a ulic či náměstí. Předpis si klade za cíl vytvořit provázaný a ucelený systém spolu s územně plánovací dokumentací. Proto byla příprava předpisu koordinována s přípravou nového územního plánu.

Vize kompaktního města krátkých vzdáleností s nízkými nároky na dopravu a technickou infrastrukturu je obecně

uznávaným přístupem k plánování měst ve vyspělých zemích. Pro jeho uplatnění je třeba přehodnotit přístup k využívání území tak, aby se předcházelo jeho plýtvání, spojenému se zábořem volné krajiny a poškozováním ekosystémů. Navržené znění zároveň optimalizuje pravidla pro vzájemné odstupy staveb a odstupy staveb od hranice pozemku tak, aby plnily čisté roli ochrany stávajících budov a pozemků před nepřiměřeným omezením novostavbami a nebránily zástavbě tam, kde je žádoucí.

Požadavky na parkování jsou upraveny v návaznosti na stávající výpočty. Nově je zjednodušen a zpřesněn systém výpočtu, aby byl lépe kontrolovatelný. Je zaveden minimální a maximální počet stání namísto jednoho údaje a jsou upřesněny koeficienty redukce stání podle polohy ve městě a návaznosti na veřejnou dopravu. Směrem do centra města požadavky na parkování klesají.

Navrhovaný předpis se programově odklání od systematiky soupisů požadavků ve formátu „stavby pro“ a ponechává ji pouze pro specifické případy. Popisem „stavby pro“ se v kombinaci s nevhodnými definicemi implicitně předpokládá, že stavba bude mít pouze jedno dané využití. A to pro Prahu není žádoucí. Naopak je dobré, když se v budovách objevují různé účely užívání.

Dalším principem bylo hledání veřejného zájmu při stanovení jednotlivých požadavků. Byly upraveny požadavky na některé parametry bytů a rodinných domů. Především u architektonických a dispozičních řešení tak předpis dává prostor pro realizaci širší škály možností s ohledem na pluralitu životních stylů současné společnosti. Zároveň došlo k revizi požadavků technických norem a převzetí pouze těch požadavků, které jsou pouze minimem nutným k zajištění základních požadavků spojených především s ochranou zdraví či bezpečnosti při užívání staveb.

Ing. arch. Pavel Hnilička, Dipl. NDS
ETHZ in Architektur
Institut plánování
a rozvoje hl. m. Prahy,
Pracoviště pro územní
a stavební standardy

SMLOUVA O DÍLO PODLE NOVÉHO OBČANSKÉHO ZÁKONÍKU

Nový občanský zákoník (zákon č. 89/2012 Sb.) je účinný od 1. 1. 2014. Zároveň došlo ke zrušení dosavadního občanského zákoníku (zákon č. 40/1964 Sb.) a obchodního zákoníku (zákon č. 513/1991 Sb.). V minulém čísle Bulletinu jsme vás seznámili s některými důležitými koncepčními změnami, které nový zákon přináší. Tématem tohoto článku je obecná charakteristika smlouvy o dílo podle nové právní úpravy.

Inspirace obchodním zákoníkem

Tvůrci nového občanského zákoníku se v části věnované smlouvě o dílo z velké míry inspirovali dosavadní úpravou obsaženou v obchodním zákoníku, nová úprava je ovšem podrobnější a také v samostatných oddílech řeší stavbu jako předmět díla a dílo s nehmotným výsledkem.

Ochrana spotřebitele

Z hlediska obsahu smlouvy o dílo je nutné rozlišovat, kdo je druhou smluvní stranou, tedy objednatelem. Architekt (dle terminologie zákona zhotovitel) je podnikatelem. Uzavírá-li smlouvu s jiným podnikatelem, jsou možnosti upravit si své vzájemné vztahy odchylně od zákona poměrně široké. Jiná je však situace, když architekt uzavírá smlouvu se spotřebitelem. Spotřebitel je přitom zákonem vymezen jako „každý člověk, který mimo rámec své podnikatelské činnosti nebo mimo rámec samostatného výkonu svého povolání uzavírá smlouvu s podnikatelem nebo s ním jinak jedná“ (viz § 419 NOZ). Základní princip ochrany spotřebitele je pak obsažen v § 1812 NOZ, kde se jednak uvádí, že pokud lze obsah smlouvy vyložit různým způsobem, použije se výklad, který je pro spotřebitele nejpříznivější, jednak že k ujednáním odchylným se od ustanovení zákona stanovených k ochraně spotřebitele se nepřihlíží.

Zásada smluvní volnosti

Jednou z hlavních zásad nového občanského zákoníku je jeho dispoziitivnost neboli zásada smluvní volnosti. Ta je vyjádřena hned v prvním paragrafu zákona, kde se uvádí: „Nezakazuje-li to zákon výslovně, mohou si osoby ujednat práva a povinnosti odchylně od zákona; zakázána jsou ujednání porušující dobré mravy, veřejný pořádek nebo právo týkající se postavení osob, včetně práva na ochranu osobnosti.“ Tento základní princip je modifikován typicky u spotřebitelských smluv, kde, jak jsem uváděla výše, je dána ochrana spotřebitele jako slabší smluvní strany, neboli smluvní volnost se zde v takové míře neuplatní.

Obecně je potřeba si uvědomit, že pro platné uzavření smlouvy postačuje dohoda o jejích podstatných náležitostech. V případě smlouvy o dílo jsou těmi-

to podstatnými náležitostmi vymezení předmětu díla a ceny. Teoreticky si tedy lze představit jednostránkovou smlouvu, která bude obsahovat tyto dvě podstatné náležitosti, specifikaci smluvních stran a jejich podpisy. Vše další (lhůty plnění, součinnost smluvních stran, postup předání díla, splatnost ceny, práva z vad díla atd.) by se potom řídilo zákonem. Podrobnější úprava ve smlouvě je vhodná zejména ze dvou důvodů:

- Zákonná úprava je z povahy věci v mnoha částech poměrně velmi obecná, smlouva může reagovat na konkrétní požadavky stran v daném případě.
- Zákon představuje relativně vyváženou úpravu práv a povinností obou smluvních stran, v některých případech však může být vhodné si vzájemný vztah upravit odchylně.

Forma smlouvy a její následné změny a doplňky

Zákon pro smlouvu o dílo nepřepisuje žádnou formu, může být tedy uzavřena nejenom písemně, ale i ústně nebo konkludentně (konkludentní přijetí návrhu smlouvy vypadá tak, že příjemce návrhu po přijetí objednávky nezašle návrhovateli informaci o tom, že objednávku přijal, ale rovnou dílo provede a dodá objednateli). Z hlediska právní jistoty nicméně doporučujeme uzavírat smlouvu vždy písemně, snad jen s výjimkou nějakých opravdu jednorázových plnění.

Nový občanský zákoník přináší poměrně důležitou změnu oproti předchozí úpravě v požadavcích na formu smlouvy – rozlišuje totiž, zda je písemná forma smlouvy daná ze zákona (což není případ smlouvy o dílo), nebo zda se na písemné formě dohodli účastníci. Pokud se na písemné formě smlouvy dohodli její účastníci, lze takovou smlouvu změnit i ústně, pokud to dohoda stran nevyklučuje. Prakticky to znamená, že je vhodné mít ve smlouvě vždy uvedeno ustanovení, že její změny či doplňky lze činit pouze písemně. Kdyby toto ustanovení ve smlouvě chybělo, mohou nastat spory o tom, že určitá část písemné smlouvy byla následně změněna na základě ústní dohody.

Součinnost smluvních stran a právo kontroly

Zákon stanoví, že je-li k provedení díla potřebná součinnost objednatele, určí mu zhotovitel přiměřenou lhůtu k jejímu poskytnutí. Uplyne-li lhůta marně, má zhotovitel právo si buď zajistit náhradní plnění na účet objednatele, anebo odstoupit od smlouvy. Vychází se zde z toho, že u většiny smluv o dílo je součinnost smluvních stran potřebná,

respektive nezbytná. V případě zhotovování projektové dokumentace a souvisejícího vyřizování příslušných povolení na stavebním úřadě je třeba, aby klient architektovi dodal typicky přinejmenším (i) doklady prokazující, že je vlastníkem pozemku, na kterém se bude stavět, nebo má k tomu pozemku jiné obdobné právo (nájem); (ii) pokud architekt přebírá zakázku například až ve fázi zpracování dokumentace pro stavební povolení, musí mu klient předat dokumentaci k předchozím výkonovým fázím a zároveň také doklad o tom, že původní architekt mu udělil souhlas s užitím této dokumentace (licenční smlouva). Když klient potřebnou součinnost neposkytne, je na zvážení architekta, zda si dokáže potřebné podklady opatřit sám (a přeúčtovat pak klientovi související náklady), nebo zda to znamená skutečně zablokování další činnosti, v tom případě pak má právo od smlouvy odstoupit, ovšem pouze pokud na tuto možnost klienta předem upozornil.

Právo klienta na kontrolu provádění díla je v zákoně stanoveno pouze obecně – zjistí-li porušení povinností architektem, může požadovat nápravu; nestane-li se tak a docházelo-li by zároveň k podstatnému porušení smlouvy, může klient od smlouvy odstoupit. Je vhodné ve smlouvě právo klienta na kontrolu provádění díla upravit podrobněji. Doporučujeme takové nastavení, kdy architekt předkládá klientovi k odsouhlasení jednotlivé rozpracované výkresy v pravidelných, smlouvou vymezených intervalech, přičemž klient má stanovenou povinnost se k těmto výkresům vyjádřit v určité lhůtě – nevyjádří-li se, má se za to, že souhlasí a nemá žádné námítky. Cílem je zabránit tomu, aby klient ve stadiu, kdy je dokumentace prakticky hotová, vznášel zásadní připomínky k věcem, které bylo možné řešit dříve.

Provedení díla

Stanovení okamžiku provedení díla je velmi důležité, protože je na něj vázán mimo jiné vznik nároku na úhradu ceny díla a začátek běhu lhůt pro uplatňování vad díla. Dle zákona je dílo provedeno, je-li dokončeno a předáno. Dokončeno je předvedením jeho způsobilosti sloužit účelu, předáno tím, že zhotovitel umožní objednateli s předmětem díla nakládat a tuto skutečnost mu oznámí.

Nová úprava je pro zhotovitele příznivější než ta původní, obsažená v obchodním zákoníku – tam totiž bylo uvedeno, že zhotovitel splní svoji povinnost až řádným ukončením a předáním předmětu díla objednateli, nárok na úhradu ceny mu vzniká až po splnění této jeho povinnosti, nebylo-li ve smlouvě dohodnuto jinak. Řádné provedení díla přitom znamenalo jeho provedení zcela bez vad a nedodělků, což bylo ze-

jména u rozsáhlejších děl prakticky nemožné. Pokud tedy zhotovitel neměl za předchozí právní úpravy stanoveno, že nárok na úhradu ceny díla (nebo alespoň její části) mu vzniká dříve, mohl se ocitnout v dosti bezvýhodné situaci, kdy mu objednatel odmítal cenu uhradit pro sebemenší drobné vady. Nově je tedy postačující, že dílo je způsobilé sloužit svému účelu. Obvykle je toto ve smlouvách ještě potvrzeno ustanovením v tom smyslu, že objednatel není oprávněn odmítnout dílo převzít pouze pro drobné vady a nedodělky, které nebrání užívání díla. Zhotovitel je tak sice stále povinen uplatněné vady díla (včetně těch drobných) odstranit, není na to ale již vázána splatnost ceny.

Specifika smluv ve výstavbě

Občanský zákoník obsahuje v úpravě smlouvy o dílo speciální oddíl věnovaný stavbě jako předmětu díla. Tato část se typicky vztahuje na smlouvy uzavírané mezi investory a stavebními společnostmi, některá ustanovení však jsou širší a týkají se i zpracování projektové dokumentace. Za obzvláště důležité lze považovat dva paragrafy upravující vady stavby, nárok z vad, skupinu osob odpovědných za vady a lhůty k uplatnění vad. Pro jejich význam je zde cituji v plném rozsahu:

§ 2629

„(1) Soud nepřizná právo ze skryté vady, které objednatel neoznámil bez zbytečného odkladu poté, co ji mohl při dostatečné péči zjistit, nejpozději však do pěti let od převzetí stavby, namítne-li druhá strana, že právo nebylo uplatněno včas. Totéž platí o skryté vadě projektové dokumentace a o jiných obdobných plněních.“

(2) Prováděcí právní předpis může v odůvodněných případech stanovit zkrácení doby uvedené v odstavci 1 pro některé části stavby až na dva roky. Ujednají-li strany zkrácení této doby, nepřihlíží se k tomu, je-li objednatel slabší stranou.“

Ustanovení vychází z principu, že každá vada by měla být oznámena bezprostředně po jejím zjištění, a stanoví nejzazší limit, kdy už nároky z titulu odpovědnosti za vady nemusí být v případě soudního sporu objednateli přiznány. Lhůta pěti let platila podle předchozí právní úpravy v obchodním zákoníku pouze pro stavby, nově je rozšířena i na projektovou dokumentaci. Problematické je zde zejména to, že tato lhůta běží až od převzetí stavby, nikoli od převzetí dokumentace. Mezi převzetím dokumentace a převzetím stavby může přitom pochopitelně uplynout několik let, o tyto se v podstatě lhůta k uplatnění vad dokumentace prodlužuje a archi-

tekti tak odpovídají za vady po dobu, kterou nelze dost dobře dopředu určit.

Jak jsem uváděla výše, občanský zákoník je postaven na principu smluvní volnosti stran, proto i toto ustanovení zákona lze dohodou smluvních stran vyloučit, respektive modifikovat, a to jak ve vztahu k délce lhůty pro uplatnění vad, tak ve vztahu k počátku běhu této lhůty (kdy doporučuji stanovit, že tato lhůta běží již od předání dokumentace). Takovéto modifikace lze však bez dalšího použít pouze v případě smluv s podnikateli, nikoli se spotřebiteli – zde by se projevila ochrana spotřebitele jako slabší smluvní strany a takové smluvní omezení zákonem daných práv spotřebitele by bylo neplatné.

§ 2630

„(1) Bylo-li plněno vadně, je vzhledem k tomu, co sám dodal, zavázán se zhotovitelem společně a nerozdílně

a) poddodavatel zhotovitele, ledaže prokáže, že vadu způsobil jen rozhodnutí zhotovitele nebo toho, kdo nad stavbou vykonával dozor,

b) kdo dodal stavební dokumentaci, ledaže prokáže, že vadu nezpůsobila chyba ve stavební dokumentaci, a

c) kdo prováděl dozor nad stavbou, ledaže prokáže, že vadu stavby nezpůsobilo selhání dozoru.“

(2) Zhotovitel se zproští povinností z vady stavby, prokáže-li, že vadu způsobil jen chyba ve stavební dokumentaci dodané osobou, kterou si objednatel zvolil, nebo jen selhání dozoru nad stavbou vykonávaného osobou, kterou si objednatel zvolil.“

Jedná se o zcela nové ustanovení, které v předchozí právní úpravě nebylo obsaženo. Dochází tu k takzvanému otocení důkazního břemene. V případném soudním sporu o nárocích z vad díla musí tedy nově architekt (z pozice zpracovatele projektové dokumentace či autorského dozoru) prokazovat, že vada stavby nebyla způsobena jeho chybou (zatímco dopsud to byl naopak klient, který musel prokazovat, že vadu způsobil architekt). Důsledky této změny jsou velice významné. Zejména v případě autorského dozoru se domnívám, že je prakticky vyloučeno prokázat, že vada nebyla způsobena selháním dozoru. I toto ustanovení lze dohodou smluvních stran vyloučit, ovšem nikoli v případě spotřebitelských smluv.

Ing. Mgr. Daniela Rybková
právní oddělení
Kanceláře ČKA

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 20. 11. 2013 do 20. 2. 2014 upozorňujeme zejména na:

Zákon č. 239/2013 Sb.,
kterým se mění zákon č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích a o změně zákona č. 168/1999 Sb., o pojištění odpovědnosti za škodu způsobenou provozem vozidla a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o pojištění odpovědnosti z provozu vozidla), ve znění zákona č. 307/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Zákon č. 256/2013 Sb.,
o katastru nemovitostí (katastrální zákon)

Zákon č. 257/2013 Sb.,
kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o katastru nemovitostí

Zákon č. 275/2013 Sb.,
kterým se mění zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 254/2001 Sb., o vodách a o změně některých zákonů (vodní zákon), ve znění pozdějších předpisů

Zákonné opatření senátu
č. 340/2013 Sb.,
o dani z nabytí nemovitých věcí

Zákonné opatření senátu
č. 341/2013 Sb.,
kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 55/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách, ve znění pozdějších předpisů

Vyhlášku č. 357/2013 Sb.,
o katastru nemovitostí (katastrální vyhláška)

Vyhlášku č. 358/2013 Sb.,
o poskytování údajů z katastru nemovitostí

Vyhlášku č. 441/2013 Sb.,
k provedení zákona o oceňování majetku (oceňovací vyhláška)

Účinnosti k 1. 1. 2014 nabyly dále mj. tyto předpisy:

Zákon č. 89/2012 Sb.,
občanský zákoník

Zákon č. 90/2012 Sb.,
o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích)

Zákon č. 91/2012 Sb.,
o mezinárodním právu soukromém

Další informace k novému občanskému zákoníku, které vám budeme pravidelně přinášet, najdete na straně 17–18. Dne 1. 1. 2014 vstoupila v účinnost také novela zákona o veřejných zakázkách č. 341/2013 Sb. (tedy její převážná část). Nejvýznamnější změnou je zpětné navýšení limitů pro podlimitní a nadlimitní veřejné zakázky. Veřejné zakázky na služby nebo dodávky s předpokládanou hodnotou do 2 milionů Kč se považují za zakázky malého rozsahu a není třeba je zadávat v režimu zákona (pro zakázky na stavební práce platí limit 6 milionů Kč).

Z dalších změn relevantních pro projektanty je třeba zmínit ustanovení, které požaduje, aby členem hodnotící komise u nadlimitních veřejných zakázek na stavební práce byl autorizovaný architekt, autorizovaný inženýr nebo autorizovaný technik. Novinkou je možnost zadat zakázku v zadávacím řízení, v němž byla podána pouze jedna nabídka, a to za podmínky, opakuje-li se stejná situace dvakrát po sobě (a jsou-li zároveň dodrženy některé další zákonem stanovené podmínky). Změna nastává také v možnostech dodatečného doplňování kvalifikace: nově bude možné v rámci prokazování kvalifikace doplnit též doklady, které vznikly po okamžiku, do kterého měly být podány nabídky (stávající úprava byla zdrojem zbytečného vylučování účastníků řízení). Další významnější změna se týká tzv. významných veřejných zakázek, je-li zadavatelem Česká republika nebo příspěvková organizace. Hodnotící komise u těchto zakázek musí mít alespoň 9 členů. Je-li to odůvodněno předmětem veřejné zakázky, musí mít nejméně dvě třetiny členů hodnotící komise příslušnou odbornost ve vztahu k předmětu veřejné zakázky. Hodnotící komisi ustanoví vláda, a to zpravidla na návrh ministra.

Mgr. Eva Faltusová
právní oddělení
Kanceláře ČKA

INFORMACE O PRŮBĚHU VALNÉ HROMADY ACE V BIELU

PAVEL MARTINEK

V polovině prosince proběhla již druhá valná hromada ACE (Architect's Council of Europe). Organizovala a hostila ji Švýcarská komora architektů (CSA) jako příspěvek k dvaceti letům od svého vstupu do této organizace.

ACE je profesní organizací sdružující zástupce komor států Evropské unie (EU). Její organizační struktura je tvořena výkonným představenstvem, které řídí několik tematických okruhů, dále dělených na jednotlivé pracovní skupiny. Pět členů představenstva je voleno, dalších pět členů je v představenstvu na principu rotace zástupců členských zemí. Předseda představenstva, jako jeden z pěti volených, je volen samostatně. Hlavním orgánem pro volby a schvalování opatření ACE je valná hromada, konající se dvakrát ročně. Základní strategické směřování a náplň pracovních skupin se uskutečňuje na koordináčních setkáních představenstva, která se konají čtyřikrát za rok. Účastní se jej také vedoucí pracovních skupin.

Česká komora architektů (ČKA) je členem ACE od roku 2009, předtím byla v pozici pozorovatele (tzv. *observer member*). Během uplynulé doby za naši Komoru s ACE spolupracovali např. Petr Bílek, Jiří Plos či Dalibor Borák, který také zasedal v části představenstva vzešlého z rotačního principu. Jelikož zavedením evropského zákona o vnitřním trhu a další legislativou nabývá obsah pracovních skupin ACE na důležitosti, ustanovila ČKA před rokem tzv. ACE tým, který měl zmapovat agendu této evropské organizace a vyhodnotit míru naší participace. Aktivní byla Komora především ve skupinách Udržitelnost (*Sustainability*, David Mareš), Soutěže a veřejné zakázky (*Procurement*, Michal Fišer) a Standardy (*Scope of Services*, Pavel Martinek). Koordinátorem ACE týmu je Josef Smutný.

Poslední jednání valné hromady představuje vždy ke konci roku souhrn aktuálního dění a výsledků pracovních skupin. Předkládané informace nejsou jen oficiálním zápisem z valné hromady, ale zástupce ČKA je doplnil o řadu poznámek a výtahy z konkrétních směrnic. Podrobnost a hloubka však přesto nemůže být adekvátní zprávám jednotlivých zpravodajů ČKA v ACE, které jsou pravidelně publikovány na webu ČKA.

1. ORGANIZAČNÍ PRŮBĚH VALNÉ HROMADY

Úvodem setkání proběhlo přivítání pořadatele – Švýcarské komory architektů (CSA). Následovala rezignace stávající ředitelky ACE Salmy Harrington a přistoupení se k volbě nového předsedy a členů představenstva. O předsednictví se ucházel zástupce Bulharska Nicholas Gabalov a Ital Luciano Lazzari. Oba kandidáti přednesli projev, ve kterém shodně poukazovali na malou sílu a akceschopnost ACE v lobbingu při prosazování zájmů architektů. Projev Luciana Lazzariho byl přesvědčivější zejména v konkrétnějších představách restruk-

turalizace, zaměření se na mladé architektky a studenty. ACE se má podle jeho vize stát hybnou silou, platformou evropských architektů, vnímanou všemi jako užitečná a akceschopná. Luciano Lazzari byl následně zvolen, také hlasy ČKA, do pozice předsedy představenstva ACE. Poté došlo k volbě dalších pěti kandidátů do předsednictva. Volba ČKA se až na jeden případ shodovala s konečnými výsledky.

Valná hromada dále vzala na vědomí informaci o vystoupení Polska (organizace SARP a IARP) z ACE. Podle vyjádření jeho zástupce Pawla Kobylanského se jedná o dočasný stav, způsobený finanční situací, a zároveň vyjádřil přesvědčení, že Polsko za rok do ACE opět vstoupí. Další změny v členstvích proběhly na základě hlasování. Za nového člena bylo přijato Srbsko, zatímco Bosna a Hercegovina spolu s Makedonií (FYROM) byly na návrh finančníka vyloučeny z členství z důvodu neprohlubování dluhu vůči ACE.

2. PREZENTACE TEMATICKÝCH OKRUHŮ A PRACOVNÍCH SKUPIN

2.1. Tematický okruh Architektura a kvalita života

Garantem tohoto okruhu byl Nicholas Gabalov, který představil výsledky práce tří pracovních skupin. Jejich rozsah se zdá poněkud přerostlý, často se překrývá, přesně podle míry, s jakou se EU této problematice věnuje.

2.1.1. Pracovní skupina Životní prostředí a udržitelná architektura (*Environment and Sustainable Architecture*)

Zde došlo k odsouhlasení dokumentů *Closing Performance Gap a Life Cycle Cost*, které Evropské komisi (EC) přibližují politiku ACE. Základními požadavky jsou větší gramotnost projektantů o problematice, nutnost sběru informací z existujících realizací, potřeba větší transparentnosti pro kontrolu relevantnosti dat atd.

Pracovní skupina se dále zabývá komentováním norem a tvorbou doporučení v rámci environmentální politiky EC. Během roku například zpracovala dvě oficiální stanoviska pro EC v okruzích udržitelné výstavby a posouzení dopadů směrnice Energy Efficiency Directive (EED) a Environmental Liability Directive (ELD). V prvním případě prosazuje stanovení objektivních srovnatelných měřítek výpočtů a veřejnou dostupnost dat jednotlivých materiálů. V druhém případě zdůrazňuje postavení architekta jako jediného možného svrchovaného nositele „konceptu udržitelnosti“, kterého samotné směrnice nemohou automaticky nahradit. Udržitelnost je nutno chápat v širším kontextu, kde o prioritách řešení musí v daném místě rozhodnout architekt.

2.1.2. Pracovní skupina Urbánní záležitosti (*Urban Issues*)

Nejrozsáhlejší skupina s celou řadou podtémat v různém stadiu zpracovanosti, mezi které patří:

- příspěvek architektonické profese k urbánním otázkám v rámci politiky soudržnosti EU (vypracována brožura, která má být pomocníkem architekta při prosazování a vysvětlování důležitosti architektonického navrhování v urbanistickém měřítku, zahrnuje obhajobu koncepční práce před veřejnými zadavateli);
- vyjadřování se k programu udržitelných měst (RFSC);
- podpora udržitelného rozvoje města na pozici EU – dokument podporující zvýšení participace ACE v projektech EU tak, aby mohly být členské země včas informovány o příležitostech, které tyto

- projekty na poli vzdělání, výzkumu, památkové ochrany či zelené politiky nabízejí;
- podpora urbanistického dědictví jako zdroj ekonomického rozvoje, sociální soudržnosti a kvality měst;
- podpora evropského modelu *Compact City*.

2.2. Tematický okruh Přístup k profesi (Access to Profession)

Spolu s okruhem profesní praxe do velké míry vychází z tematiky dané zákonem o vnitřním trhu (Single market act II, 2012). Jeho cílem je „odstranění překážek pro výkon práv občanů EU a zdůrazňuje potřebu ulehčit administrativní záležitosti spojenou s uznáváním odborných kvalifikací“. To se má dít především cestou deregulace, zpřesněním či sjednocením významu jednotlivých profesí. Provádění zákona se má dít podle vyhlášek, z nichž naší profese a pracovních skupin v ACE se týkají tyto:

- a) *Professional Qualifications Directive (PQD)* – vyhláška o kvalifikacích,
- b) *Service on Internal Market Directive (SIM)* – vyhláška o vnitřním trhu.

Gestor okruhu W. Haack seznámil valnou hromadu s novou profesní vyhláškou a zároveň vyjádřil znepokojení nad postupem EC ohledně článku 59 PQD vyhlášky věnované transparentnosti.¹ Tento článek v rozporu s ostatními články, zejména o ochraně spotřebitele, požaduje deregulaci výkonu profesí. Jeho dopady jsou nyní těžko předvídatelné, mohou ale mít vliv na pojištění, členství v organizacích, strukturu firem atd. ACE v tomto bodě proto vyvíjí velké úsilí a to samé také žádá od svých členských organizací.

Profese architekta podle vyhlášky PQD patří mezi 10 vyjmenovaných profesí, u kterých je nutné „podporovat posilování nepetržitého profesního rozvoje“. ACE v tomto smyslu prosazovala vyšší standard uznání PQD (kvalifikační předpoklady), nakonec bylo dosaženo kompromisu. Požadavek ACE hovořil o pěti letech studia a následných dvou letech praxe, po níž je možné zažádat o autorizaci, u stávající vyhlášky jsou nutné pouze čtyři roky studia a nová vyhláška zavádí kompromis pěti let studia bez nutnosti praxe či čtyři roky studia a dva roky praxe, po nichž lze autorizaci získat.

2.2.1. Pracovní skupina Otázky deregulace (Regulatory Questions and Issues)

Práce skupiny se týká především vyhlášky o službách, tzv. *Service Directive (SIM)*. Vyhláška má zásadní dopad na národní legislativu ve smyslu deregulace profesí a správních řízení. Zástupce skupiny informoval o oběžníku zasláném všem zemím, mapující dopady směrnice SIM, přičemž bylo obdrženo pouze 10 odpovědí.

Pracovní skupina navrhuje a konstatuje:

- zpracovat dolní hraniční čáru deregulace v rámci profese, na které se ostatní země shodnou;
- zachovat chráněný titul a regulovanou profesi;
- nevidí ospravedlnění v konstatování, že deregulace zvýší pracovní příležitosti;
- regulovaná profese nemůže být chápána jako monopol (srovnáváno s lékaři);
- pozastavuje se nad faktem, že Ekonomický a sociální výbor EU (EESC) nevezal v potaz tzv. „Cologne Study“ IAS obhajující regulaci profesí.

2.2.2. Pracovní skupina CPD – celoživotní vzdělávání (Continuing Professional Development)

V celoevropském měřítku je patrná snaha o zavedení povinného celoživotního vzdělávání, které v některých zemích dnes již existuje (například Velká Británie) nebo se chystá (Itálie). Rozvoj nároků, technologií a legislativy je vyšší než v minulosti a projektant by se měl během své praxe průběžně dále vzdělávat. Tato tendence by mohla být podpořena například zavedením úlev profesního pojištění při dosažení určitého množství bodů.

2.3. Tematický okruh Profesní praxe

2.3.1. Pracovní skupina Veřejné zakázky (Procurement)

Hlasování o nové vyhlášce měla proběhnout v polovině ledna 2014 a začne platit 20 dnů po hlasování. Členské země mají následně dva roky na transpozici. Hotový text byl už přeložen do národních jazyků a zaslán členskými zeměmi. Německo a některé další země předpokládají velmi rychlé zavedení směrnice. ACE konstatuje, že text je „shovívavý“ a „dává možnosti“. Pro množství nových procedur vytvoří ACE pro členské organizace manuály.

Obecně je vyhláška kompromisem, který zdaleka nejasným způsobem upřednostnil „best value“ oproti „lowest value“. Řada zhotovitelů a zadavatelů si nakonec prosadila názor, že u převážné většiny výrobků má nejnižší cena opodstatnění a architektonická tvorba je ve své komplexnosti spíše výjimkou. Novinkou je řada volnějších procedur umožňující větší flexibilitu, to však přináší také nebezpečí spočívající v neadekvátně zvoleném přístupu.

Kritéria výběru:

ACE dlouhodobě požadovala zrušení požadavků vylučujících ze soutěží malé kanceláře či začínající architektky. Novelizované znění říká, že „požadavky mohou být v relaci a proporcionálně k soutěženému předmětu“, což není zdaleka původní text, který měl znít „zajistí jedinečnost soutěže“.

Hodnoticí kritéria:

Článek 66, paragraf 2 definuje tzv. Most Economically

1 Článek 59: Transparentnost:
A. Členské státy Komisi (...) oznámí seznam povolání, která na svém území regulují, přičemž tento seznam uvádí činnosti, jež každé povolání pokrývá, a obsahuje seznam regulovaného vzdělávání a odborné přípravy a odborné přípravy se zvláštní strukturou uvedené v čl. 11 písm. c) bodu ii). Jakákoli změna těchto seznamů se bez zbytečného odkladu oznámí Komisi. Komise vytvoří a spravuje veřejně přístupnou databázi regulovaných povolání, která obsahuje i obecný popis činností zahrnutých v rámci každého povolání.

B. Členské státy (...) oznámí Komisi seznam povolání, u nichž je podle čl. 7 odst. 4 nutná předběžná kontrola kvalifikací. Členské státy předloží Komisi u každého z těchto povolání konkrétní odůvodnění, proč bylo na uvedený seznam zařazeno.

C. Členské státy přezkoumají, zda jsou požadavky v rámci jejich právního systému omezující přístup k určitému povolání nebo jeho výkonu pouze na držitele konkrétní odborné kvalifikace, a to včetně používání profesních označení a odborných činností povolených v rámci takového označení – které tento člá-

nek označuje za „požadavky“ – slučitelné s těmito zásadami:

- a) požadavky nesmí být přímo ani nepřímo diskriminační na základě státní příslušnosti nebo bydliště;
- b) požadavky musí být opodstatněně naléhavým důvodem obecného zájmu;
- c) požadavky musí být vhodné pro bezpečné dosažení sledovaného cíle a nesmí překračovat rámec toho, co je pro dosažení daného cíle nezbytné.

Profesi architekta podle novelizované evropské směrnice definují tyto vlastnosti:

- a) schopnost vytvářet architektonické projekty splňující jak estetické, tak technické požadavky;
- b) odpovídající znalost historie a teorie architektury a souvisejících umění, technologií a humanitních věd;
- c) znalost výtvarného umění jako jednoho z vlivů na kvalitu architektonického díla;
- d) odpovídající znalosti týkající se urbanistiky, územního plánování a dovedností spojených s procesem plánování;
- e) schopnost porozumět vztahu mezi lidmi a architektonickými díly a mezi architektonickými díly a jejich prostředím, potřebě propojit architektonická díla a prostory mezi nimi s lidskými potřebami a měřítky;
- f) schopnost chápat povolání architekta a jeho úlohu ve společnosti, zejména při přípravě návrhů, které zohledňují společenské faktory;
- g) znalost metod průzkumu a přípravy zadání pro návrh projektu;
- h) schopnost pochopit projektování stavby a konstrukční a stavebně technické problémy spojené s projektováním stavby;
- i) odpovídající znalost fyzikálních otázek a technologií a funkce staveb, aby poskytovaly vnitřní podmínky pro pohodlí a ochranu před vlivy počasí v rámci udržitelného rozvoje;
- j) nezbytné dovednosti pro projektování, aby byly uspokojeny požadavky uživatelů stavby v rámci omezení daných nákladovými faktory a stavebními předpisy;
- k) odpovídající znalost průmyslových odvětví, organizací, předpisů a postupů, které souvisejí s převáděním projektů do staveb a s integrací plánů do celkového plánování.

Výtah základních tezí SIM:

- členské státy budou muset zvážit kombinaci zvláštních a horizontálních legislativních opatření, jež budou pravděpodobně zahrnovat změnu stávajících právních předpisů, jakož i přijetí nových zvláštních právních předpisů a horizontálního „rámcového“ prováděcího předpisu;
- při provádění směrnice proto členské státy musí vzít v úvahu skutečnost, že právní předpisy označené jako „územní plánování“ nebo „stavební normy“ mohou obsahovat požadavky, jež konkrétně upravují činnosti poskytování služeb, a že se na ně směrnice o službách tudíž vztahuje;
- v praxi budou členské státy muset posoudit, zda jsou jejich správní požadavky skutečně nezbytné, nebo zda by bylo možné některé postupy či části těchto postupů zrušit nebo nahradit jinými, které jsou pro poskytovatele služeb méně zatěžující. Členské státy budou muset rovněž posoudit počet jednotlivých správních postupů, jimiž se poskytovatel služeb musí zabývat, jejich možné překrývání, náklady, srozumitelnost a dostupnost, jakož i průtahy a praktické potíže, které tyto postupy pro dotyčné poskytovatele znamenají;
- v důsledku směrnice o službách budou muset členské státy přezkoumat své právní předpisy v řadě oblastí. Článek 39 požaduje, aby členské státy předložily Komisi zprávu o výsledcích přezkoumání, a zavádí postup „vzájemného hodnocení“, který zajistí průhlednost a srovnávací posouzení. Tento postup členským státům poskytne významnou příležitost k modernizaci jejich právních a správních rámců.

Advantageous Tender (MEAT), což je opět formulace snadno neužitelná ve prospěch nejnižší ceny. V paragrafu 176 se říká, že je na členských zemích, zda jejich úřady použijí hledisko ceny a nákladů. Vypisovatel tedy nakonec může hledisko ceny zcela odmítnout.

2.3.2. Pracovní skupina standardy (*Scope of Services*)

Osm členských organizací (včetně ČKA) vypracovalo případovou studii mapující praxi architekta u tří typů zakázek. Dále byl vypracován dotazník mapující standardy průběhu zakázky a skupina přizpůsobila matici standardů potřebám architektů podle evropského standardu CEN/TC 395. Závěry skupiny jsou takové, že praxe projektantů je napříč Evropou velmi podobná, existují však velké rozdíly a bariéry na poli legislativním a správním. Diskuse pokračovala tématem honorářů. Na příkladu Německa bylo konstatováno, že o zavedení honoráře musí členské země přesvědčit především své vlády a cesta není přes EC. Dále byly prezentovány příklady různých evropských soudních verdiktů, které jednoznačně poukazují na to, že postoj EC nevylučuje členským zemím zavedení honorářového řádu do vyhlášky. Závěrečné teze plynoucí z těchto verdiktů jsou:

- honorář je ospravedlnitelný u zakázek majících charakter veřejného zájmu;
- vyhláška o zadávání veřejných zakázek nevyžaduje, aby úřady stanovily kritérium ceny;
- EC nezakazuje členským zemím stanovení minimálního a maximálního honoráře;
- cena je neadekvátní kritérium, pokud se jedná o veřejné zdraví (nařízení 92/50/EEC);
- kritérium ceny je nejednoznačné při posuzování zakázek majících charakter intelektuální činnosti;
- vždy když existuje honorářový řád, není vyloučeno jednat o ceně mimo tento honorář.

Z výše řečeného je patrné, že ACE se především snaží o prosazení honorářového řádu u veřejných zakázek, kde se tato cesta zdá schůdnější. Podle informace Luciana Lazzariho se podobná vyhláška již připravuje v Itálii. V Německu bude zatím honorář HOAI zachován, byl prohlasován novým parlamentem a jeho napadení před EC stále není vyřešeno. Přestože se tak předpokládalo ke konci roku 2013, verdikt je stále v nedohlednu a s ohledem na blížící se volby se neočekává žádný posun.

Bylo odsouhlaseno, že práce na „legalizaci“ honoráře bude jedním z hlavních témat ACE pro další období.

3. PREZENTACE ACE

Valné hromadě byla představena podoba nových webových stránek. Ty se podobně jako nový portál ČKA snaží zdůraznit vlastní organizaci jako zastřešující platformu pro architekturu. Velký důraz je kladen na grafickou prezentaci jednotlivých zemí pomocí interaktivní mapy, kde mohou členské organizace představit vybrané realizace a prolinky na národní instituce a organizace spjaté s tematikou architektury. Web bude také doplněn o sekci „ACE needs you“, kterou chce vyzývat všechny architekty k participaci, vznášení dotazů a připomínek.

4. HODNOCENÍ ACE Z POHLEDU ČKA, DOPORUČENÍ

ACE je organizace tak důležitá a výkonná, jakou důležitost jí přisuzují členské země. Obecně převládá značná frustrace z jejich minimální participace a ze slabosti při prosazování zájmů v EC. Velkým problémem je komunikace, jednotlivé pracovní skupiny mají minimální informace o práci ostatních skupin a nedovedou vykonané práce vzájemně více využít.

V současné době počet pracovních skupin narostl do velkého rozsahu, zejména oblast udržitelnosti, která je jinak představitelná pod jednou nebo dvěma pracovními skupinami, v ACE obsahuje více než polovinu její agendy. S tím vším se bude muset vypořádat budoucí představenstvo, jelikož takové rozkročení má vliv na výkonnost celku.

Pro ČKA má smysl se akcí ACE účastnit v případě, že bude svou účast vnímat jako skutečně proaktivní a soustředí se na vybraná témata. V rámci pracovních skupin se Komora aktivně účastní prvním rokem, náš vklad je však nepřehlédnutelný. Ve skupině udržitelnosti byl hodnocen příspěvek architekta Davida Mareše, spousta práce se odvedla i ve skupině věnované standardům a architekt Michal Fišer zprostředkoval podrobný rozbor soutěží.

Pro efektivitu spolupráce naší komory s ACE by bylo vhodné zamýšlení se nad organizací našich pracovních skupin, například v zrcadlovém systému podle struktury ACE, a začlenit do nich příslušnou agendu. Do budoucna bychom měli usilovat o vedení pracovních skupin či členství v představenstvu. Hlasovací síla je sice závislá na poměrné velikosti členské organizace, rozhodující je však výkon samotné práce, která je v rámci skupin zcela názorově rovnocenná.

Ing. arch. Pavel Martinek
člen ACE týmu
člen Pracovní skupiny ČKA pro standardy

NEOMEZENÁ DEKORACE PROSTORU

Již více než 10 let se specializujeme na oblast dekorativní grafiky v interiéru a exteriéru s využitím technologie digitálního tisku. Díky speciálním materiálům a vlastnímu know-how, nabízíme prakticky neomezené možnosti při dekoraci **skleněných ploch, nábytku, podlah, svítidel, venkovních fasád budov, vnitřních stěn kanceláří, obchodních center nebo soukromých bytů.** Ve spolupráci s architekty a designéry pomáháme vytvářet jedinečná a originální řešení prostoru, od úvodní konzultace, grafických návrhů, přes volbu nevhodnějších materiálů a technologií až po samotnou odbornou instalaci. **Je to hra barev a světla, která nás baví.**

MODERNÍ NÁSTROJ
PROJEKTOVÁNÍ STAVEBNÍCH
KONSTRUKCÍ VE 3D

TEKLA STRUCTURES

- > komplexní řešení od návrhu po realizaci
- > propojení modelu se statickými programy
- > automaticky generované projekční a výrobní výkresy
- > možnost plánování a řízení stavby

Získejte bezplatnou testovací verzi
Tekla Structures z campus.tekla.com

Zdarma ke stažení
teklabimsight.com

Tekla BIMsight – efektivní nástroj pro komunikaci, kontrolu a výměnu dat stavebních konstrukcí.

www.construsoft.cz

ERA21
o architektuře víc!

www.era21.cz/CKA

Aktivujte si přístup do elektronického archivu časopisu ERA21 ZDARMA pro členy České komory architektů – akce platí do 31. 7. 2014

▶ SANAČNÍ PRÁCE

Komplexní ochrana proti všem biotickým škůdcům, jako jsou dřevozbarvující a dřevokazné houby a plísně (např. dřevomorka domácí, koniofora sklepní, trámovka plotní a jiné) a dřevokazný hmyz (tesaříci, piložítka, červotoči aj.). Sanační práce provádíme na dřevěných i zděných konstrukcích, v bytech, v historických objektech i ve veřejných budovách, v průmyslových i zemědělských stavbách. Na provedené práce podle použitých technologií vydáváme certifikát se zárukou od 3 do 10 let.

▶ MIKROVLNNÁ SANACE PROTI DŘEVOKAZNÝM ŠKŮDCŮM

Stoprocentní likvidace dřevokazného hmyzu v dřevěných konstrukcích a nábytku neinvazivní metodou (červotoč, tesařík, mravenci, apod.).

▶ VYSOUŠENÍ ZDIVA

Sanace a vysoušení zdiva a dřeva pomocí mikrovlnné technologie, vysoušení zdiva a základů staveb, budov a sklepů, odstranění dřevokazných plísni a hub.

▶ ODBORNÉ EXPERTIZY

specialisté Vám podle ČSN 49 0600-1, ČSN EN 351-1 a EN 351-2 vypracují diagnostický posudek stavu dřevěných konstrukcí.

▶ MYKOLOGICKÝ ROZBOR

Specializovaná laboratoř Vám vypracuje rozbor dodaných nebo odebraných vzorků a určí vlastní identifikaci všech druhů škůdců – plísni, hub i hmyzu. Podle tohoto výsledku rozboru bude vypracována závěrečná zpráva a doporučeno nejvhodnější řešení.

▶ DLOUHODOBÁ OCHRANA PROTI POŽÁRU

Zajišťujeme ochranu ocelových krytých konstrukcí s odolností proti požáru až 60 minut, u dřevěných konstrukcí navýšíme protipožární odolnost až o 20 minut, zajistíme protipožární ochranu textilií, kabelů a jiných hořlavin.

▶ OCHRANNÉ NÁTĚRY PROTI GRAFFITI

Provádíme preventivní nátěry na fasádách domů, dopravních prostředcích, betonových konstrukcích, pilířích mostů, včetně odstranění již vytvořených graffiti.

▶ HYDROIZOLAČNÍ PRÁCE

Pro ochranu všech typů konstrukcí proti vodě a jiným kapalným látkám provádíme hydroizolaci – využíváme moderní hydroizolační materiály, které se používají na všechny typy staveb (pozemní, vodohospodářské, průmyslové i dopravní).

▶ MONTÁŽNÍ PRÁCE

- při sanacích historicky cenných krovů i při montáži nových krovů provádíme tesařské, pokrývačské i klempířské práce.
- veškeré související práce – malířské, zednické, topenářské, instalatérské, elektroinstalační a další.

 SANAKO.cz, s.r.o.

Chodská 1393/13
120 00 Praha 2
IČ: 018 01 911

Hot line: +420 720 467 016
Fax: +420 222 933 482
E-mail: info@sanako.cz

Ucelená přehlídka stavebnictví a TZB

Od 23. do 26. dubna se na brněnském výstavišti uskuteční další ročník Mezinárodního stavebního veletrhu IBF, který přinese novinky a aktuální trendy ze všech oborů stavebnictví a technického zařízení budov. Nabídku vystavovatelů doplňuje atraktivní odborný doprovodný program, který se koná pod záštitou a ve spolupráci s odbornými asociacemi a svazy. Přednášky se budou věnovat například energeticky úspornému stavění, dopadům nové legislativy, novým materiálům, aktuálním dotačním titulům nebo problematice sociálního bydlení.

19. Mezinárodní sympozium mosty

Tradiční součástí doprovodného programu Mezinárodního stavebního veletrhu IBF je již 19. Mezinárodní sympozium mosty, které se letos koná s mottem Mosty – stavby spojující národy a generace. Tematicky se sympozium bude věnovat například mostním objektům v ČR, vědě, výzkumu, projektům a jejich realizaci. Další blok se pak zaměří na mosty v Evropě a ve světě. Na sympoziu budou uděleny diplomy „Mostní dílo 2012“ v kategorii I. Novostavba a v kategorii II. Oprava nebo přestavba a čestná uznání za celoživotní práci v oboru mosty.

Progresivní řešení energetické hospodárnosti budov a provozoven služeb

V rámci doprovodného programu veletrhu se uskuteční odborná konference z cyklu Energie pro budoucnost, která se bude věnovat progresivnímu řešení energetické hospodárnosti budov a provozoven služeb. Jedním z témat bude například využití moderních prostředků založených na integraci elektrotechniky, elektroniky a komunikační techniky do budov a provozoven služeb za účelem efektivního využívání energie. Konference je určena především odborníkům zabývajícím se technickými zařízeními budov, na své si přijdou také zástupci příslušných odborů veřejné správy.

Pohodlí a bezpečí v každém věku

Tento seminář se bude věnovat integraci elektrotechniky, elektroniky a komunikační techniky do prostor pro bydlení, efektivním způsobům dosažení klimatické pohody nebo bezpečnostnímu hledisku technických zařízení v prostorách pro bydlení. Stranou pozornosti nezůstane ani technika pro bezpečnost a lepší kvalitu života seniorů a osob se zdravotním hendikepem, monitorování situace v prostorách pro bydlení s ohledem na konflikt zdravotních a osobnostních hledisek. Nedílnou součástí budou také specifika koncipování staveb, kde mají být tyto technologie provozovány, elektromagnetická kompatibilita.

Zajímáte se o dřevostavby? Navštivte veletrh DSB!

Druhý ročník veletrhu DSB – Dřevo a stavby Brno se uskuteční opět souběžně s Mezinárodním stavebním veletrhem IBF. I nadále je jediným takto zaměřeným veletrhem na Moravě, a koná

se za odborné podpory Asociace dodavatelů montovaných domů. Problematice dřevěných a montovaných domů se věnuje skutečně komplexně – nabídku vystavovatelů doplňuje doprovodný program veletrhu, poradenské centrum a výstava hotových dřevěných montovaných domů ve Stavebním centru Eden 3000 v blízkosti brněnského výstaviště.

Nová otevírací doba veletrhů

Nejenom pro návštěvníky je připraveno mnoho zajímavých novinek, které přispějí ke zvýšení jejich spokojenosti. Ať už se jedná o zkrácení doby konání veletrhu z pětidenní akce do čtyřdenního formátu, tedy od středy do soboty, nebo změnu otevírací doby veletrhu a to od 10.00 do 18.00 hodin. Návštěvníky jistě potěší také zvýhodněná cena vstupného ve všední den od 15.00 a po celou sobotu.

**Více informací
naleznete na
www.ibf.cz**

23.–26. 4. 2014

**Brno – Výstaviště
www.ibf.cz**

**Mezinárodní
stavební veletrh**

YOUNG ARCHITECT AWARD 2014
 cena pro studenty
 a mladé architektky do 33 let

odborná porota

Tomáš Šenberger, Nada Goryczková,
 Jiří Jandourek, Hana Ryšavá, Josef Pechar,
 Benjamin Fragner

uzávěrka 3. 7. 2014 do 15 hod.

www.yaa.cz

Generální partner:

Organizátor:

Partneři:

Záštita:

OSTRAVA!!! | B | R | N | O | I

Hlavní mediální partneři:

archiweb.cz moderní obec

Mediální partneři:

ERA21 EARCH STAVITEL

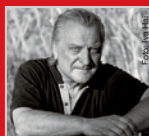

...navrhnete si
 svoji budoucnost

téma

**Bolavá místa měst a obcí
 – opuštěný industriál**

Získejte finanční odměnu a využijte jedinečnou šanci
 ukázat odborné i laické veřejnosti svůj potenciál.

„V dnešní době mají mladí lidé problémy zapojit se do praxe. Je těžké dostat se ke konkrétní zakázce, na které by dokázali, co umí, a zároveň si potřebují budovat jméno pro svou kariéru. Soutěž obě tyto možnosti otevírá. Proto ji podporuji.“

Bořek Šípek,
 patron soutěže

WASHROOM
 SYSTEMS

FRANKE

Franke Washroom Systems nabízí individuální design veřejných, poloveřejných a komerčních sanitárních prostor díky kombinaci inovativní technologie armatur s moderními zařizovacími předměty a doplňky z ušlechtilé oceli a minerálního materiálu.

www.franke.cz

Obecné informace

- MARSH ve světě od roku 1871
- Člen skupiny Marsh & McLennan Companies
- Kanceláře ve 100 zemích
- V České republice od roku 1992
- 70 zaměstnanců -> odborníci na speciální druhy pojistné ochrany
- Služby pro více než 1500 společností -> znalost a prestiž
- Spolupráce pouze s licencovanými pojišťovnami a penzijními fondy

Specializujeme se také na

- Pojištění odpovědnosti firmy a jejich činností
- odpovědnost managementu a zaměstnanců
- Pojištění finančních rizik
- Pojištění stažení produktu z trhu
- Pojištění ekologických rizik
- Řízení programů zaměstnaneckých benefitů

Autorizované osoby mohou zdarma využít těchto služeb:

- Zprostředkování pojištění
- Posouzení a revize stávajících pojistných smluv
- Vystavení předběžné záruky/příslibu o pojištění do výběrových řízení na požadovaný limit pojistného krytí
- Konzultace ohledně pojištění a likvidace pojistných událostí

Kontakt

Kateřina Poláčková
221 418 135
katerina.polackova@marsh.com

Martina Perková
221 418 176
martina.perkova@marsh.com

Pět hlavních důvodů proč zvolit MARSH

- Zajistíme Vám nejlepší cenu a nadstandardní podmínky
- Úspora nákladů a optimalizace pojistného krytí
- Provedeme audit současného pojistného krytí zdarma
- Nabízíme bezplatný alternativní návrh pojistného krytí
- Stejná úroveň servisu v tuzemsku i v zahraničí
- Provozujeme pobočky, zastoupení a reprezentace ve více než 100 zemích
- Expertní skupiny
- Disponujeme vyškolenými odborníky na konkrétní odvětví
- Zkušenost
- 141 let ve světě, v ČR 21 let

VZDĚLÁVÁNÍ

Vzdělávání bylo vždy složitým tématem a předmětem mnoha akademických debat. Občas se přesto objeví podnětné názory, které pozitivně překvapí svou jednoduchostí. Například myšlenky vycházející z knihy Amandy Ripley *The Smartest Kids in the World: And How They Got That Way* (Nejchytřejší děti na světě, a jak toho dosáhly).

Novinářka Tereza Matějčková, která na knihu upozornila, shrnuje její obsah do tří bodů:

- školy budou vždy tak úspěšné, jak kvalitní jsou jejich učitelé;
- talent není rozhodující, spolehlivějším zdrojem úspěchu je disciplinovanost;
- podstatná je schopnost žáka snášet neúspěch.

Přestože text popisuje především situaci na středních školách, uvedené teze platí stejně dobře i pro školy vysoké. Často si sama připadám jako přísná učitelka z minulého století, když trvám například na dochvilnosti. A to nejen u studentů. Upřednostňovat vlastní program a pohodlí na úkor času svých kolegů totiž pokládám za neomluvitelné. Opakovaně se potvrzuje i to, že pracovní studenti se zájmem o obor lehce předčí své kolegy s laxním přístupem, byť by byli sebetalentovanější. A konečně – na spolehlivý recept, jak naučit studenty snášet neúspěch bez ztráty nadšení, jsme zatím nepřišli. Jednou z cest je snad rozumné hodnocení, jež kromě výsledku zohledňuje osobní nasazení a pokroky – a to i v porovnání s ostatními. Nedává smysl, aby známku výborný získávala většina studentů

Vzdělávání v oblasti vystavěného prostředí má však samozřejmě širší záběr. Nelze se omezit na přípravu mladých lidí na vysoké škole – o našem oboru se musí dozvědět děti již v mateřských, základních a středních školách. Věřím, že se tam architektura brzy stane předmětem povinné výuky.

V oblasti dalšího vzdělávání se snažíme nezapomenout na ostatní profese a role, jež o tématech územního plánování, urbanismu a architektury spolurozhodují – ale ani na profesi vlastní. Právě na schopnostech, a především aktivitě nás samotných záleží, jakou pozici a reálný vliv architektura ve společnosti získá. Jistě se shodneme na tom, že je na čem pracovat, byť často sami musíme snášet neúspěch.

Ing. arch. Regina Loukotová, PhD.
 rektorka Architectural Institute in Prague
 (ARCHIP) a členka Pracovní skupiny ČKA
 pro vzdělávání

VYSOKÉ ŠKOLY

1/5

TADY „ROSTOU“ BUDOUCÍ ARCHITEKTI

V médiích se každoročně objevují žebříčky vysokých škol a studium architektury je samozřejmě jejich součástí. Novináři posuzují prestiž školy například podle toho, kolik studentů školu dokončí, kolik uchazečů se na školu hlásí a kolik z nich se pak zapíše. Zároveň počítají, kolik zahraničních studentů má o pobyt právě na té či oné škole zájem, a měří tím pověst školy v zahraničí, nebo sledují, jak se škola zajímá o uplatnění svých absolventů v praxi. V doplňujících rozhovorech pak v médiích hovoří studenti, kteří si stěžují na nedostatek praxe nebo že musí splňovat určitý průměr, aby mohli vůbec vyjet do zahraničí. Jedni absolventi si stěžují na nedostatek odborných předmětů, jiným chybí praktické předměty, například vedení vlastního podnikání, řízení lidí nebo organizace práce.

Zveřejněné žebříčky mají pak vždy své vítěze a média vyslovují doporučení, kam by se zájemci o studium architektury měli či neměli hlásit.

I my bychom rádi představili české vysoké školy, jež nabízejí studijní programy v oblasti architektury, urbanismu, územního plánování a krajinářské architektury. Nechceme však sestavovat zmíněné žebříčky ani školy jakkoliv měřit, ale naopak ukázat šíři nabídky a nabídnout přehled současné situace ve vzdělávání budoucích architektů.

Struktura jednotlivých škol je různá, někde výuka probíhá v rámci samostatné fakulty (ČVUT), jindy je architektuře přidělena katedra s několika ateliéry (VŠUP). Jedna škola se více zaměřuje na stavitelství, jiná má těžiště čistě architektonické a další se soustředí spíše na uměleckou stránku oboru. Přesto jsme se od vysokých škol snažili získat stejné informace, na jejichž základě jsme se také pokusili o určité srovnání. Jasný je třeba pohled na počet uchazečů a přijatých studentů, ze kterého vyplývá, že zatímco někde uspěje každý druhý, jinde je šance na přijetí daleko menší. Každopádně je ale patrné, že zatímco ostatní technické obory o dostatek kvalitních uchazečů bojují, školy architektury si své studenty mohou stále vybírat.

O co jednodušší je porovnání čísel, o to komplikovanější je srovnání obsahu studia nebo atmosféry školy. Podobně neměřitelná je samozřejmě i délka existence školy: jedni chválí nezkostnatělé struktury, jiní zároveň kritizují, že novější škola nemá ještě tak zažitý procesy třeba v pedagogickém sboru. Vedoucí škol se každopádně shodli na tom, jak důležité je prostředí, ve kterém budoucí architekti „rostou“.

Dále jsme došli ke zjištění, že většinu škol trápí finance a struktura celého vzdělávacího systému. Velký rozdíl je na druhou stranu patrný ve vnímání důležitosti vědy a výzkumu. Zatímco jedni říkají, že „v umění není pokroku“, a vědeckou činností se nezabývají, jiní usilují o granty a rozšiřování spolupráce v oblasti vědy. Mimochodem, ačkoliv odborníci často zdůrazňují, že při vzdělávání architektů je důležitá inspirace z různých oblastí a míst, je ale zarážející, jak málo studentů architektury vyjíždí během studia do zahraničí. Samozřejmě nutno podotknout, že při takovém letmém pohledu je těžké posoudit, jestli studenti sami nemají zájem vycestovat, nebo jestli je problém v tom, že škola výjezd organizačně neumožňuje či nepodporuje.

Vedoucím škol (děkanům, vedoucím kateder, šéfům ateliérů) jsme zároveň položili pět stejných otázek, abychom zjistili nejen konkrétní informace o škole, ale také jejich priority při vzdělávání architektů obecně. Těm, kteří s námi spolupracovali a informace poskytli, děkujeme.

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ

FAKULTA ARCHITEKTURY

Historie školy

Historie Fakulty architektury se prolíná s historií Fakulty stavební, ze které v roce 1976 vyčlenila. Na začátku byly dva studijní obory – Architektura a Urbanismus a územní plánování. Po roce 1989 došlo k zásadním změnám v systému výuky z rozdělených kateder na systém založený na kombinaci znalostní výuky s tvorbou ve „vertikálním ateliéru“.

K dlouhodobému záměru Fakulty architektury patří i rozšiřování o další, příbuzné studijní programy a obory, v roce 2009 bylo otevřeno studium ve studijním programu Design, oboru Průmyslový design, ve výhledu se uvažuje o obdobných krocích v jiných oborech (krajinná a zahradní architektura nebo prostorové plánování).

Statistiky

- 873 studentů celkem v bakalářském programu Architektura a urbanismus
- 516 studentů celkem v magisterském programu Architektura a urbanismus
- 149 doktorandů celkem v doktorském programu Architektura a urbanismus
- 116 studentů celkem v bakalářském programu Design
- 37 studentů celkem v magisterském programu Design
- 139 studentů vyjelo na studijní pobyt v zahraničí
- 144 zahraničních studentů studovalo na FA
- 184 studentů získalo v roce 2013 titul Bc.

- 33 studentů získalo v roce 2013 titul BcA.
- 190 studentů získalo v roce 2013 titul Ing. arch
- 671 uchazečů do bakalářského programu Architektura a urbanismus v roce 2013/14
- 297 zapsaných studentů do programu Architektura a urbanismus v roce 2013/14

Zajímavosti

Výzkumné aktivity fakulty ovlivnily dvě události – zahájení práce na Výzkumném úkolu Magistrátu hl. m. Prahy, týkajícím se Metodiky zadávání Územního plánu, jež by v dvouletém termínu měla prozkoumat aktuální problematiku nejen pro Prahu, ale i pro další česká města, a úspěšná účast studentů v soutěži SOLAR DECATHLON v USA.

Tým studentů získal celkové 3. místo za projekt energeticky soběstačného domu AIR House a 1. místo za architekturu. V historii soutěže je to úspěch prvního českého týmu vůbec.

Fakulta architektury je zapojena do několika vzdělávacích programů Evropské unie a spolupracuje v rámci programu Erasmus se 45 partnery.

Novinky

Spolu s českým Institutem informatiky, kybernetiky a robotiky existuje plán zřídit na ČVUT robotickou laboratoř pro výrobu prototypů.

„Nejdůležitější je zachovat si odstup, cit a rozum,“ říká děkan Ladislav Lábus.

Jaké jsou hlavní cíle vaší fakulty?

Odlíšnost mezi našimi dvěma fakultami (FA a Fsv) postupně mizí. Zároveň bych chtěl poukázat na to, že vzděláváme nejen architektky, ale i designéry. Letos nás čekají první absolventi. V této souvislosti je nutné říci, že máme výhodu technického zázemí výuky technických disciplín a technologií na strojní a dopravní fakultě. V mém funkčním období bych také rád zahájil i výuku v oblasti krajinářské architektury.

Co považujete při vzdělání architekta za nejdůležitější?

Architektura je jeden z posledních oborů, který si v dnešní době udržuje komplexnost vzdělání. Architekti si musí udržet velký rozptyl, počínaje urbanistickým měřítkem až po drobný detail. Těch vědomostí, které musí vstřebat, je tolik, že je nejdůležitější zachovat si odstup, cit a rozum, aby dovedli jít tou správnou cestou. V navrhování a vytváření stavby je navíc architekt tím jediným, který zná potřeby zadání a komponenty celého procesu a dává je dohromady.

Čím se liší vaše škola od konkurence? Jaké jsou výhody a nevýhody studia?

Velkou výhodou je, že ČVUT má sídlo v Praze, což je učebnice architektury. Není nic lepšího než chodit po městě a vidět v reálu to vše – ať již historickou nebo moderní architekturu. Zároveň je to největší české město s největší koncentrací odborníků. Když pak hledáte personální zajištění výuky, tak to je snadnější než v menších městech. Výhodou může být i to, že ČVUT je velkou školou. Studenti si mohou vybrat z více než tří desítek ateliérů, od futuristického designu až pro tradiční školu architektury zaměřenou na tradiční design i technické aspekty. Na druhou stranu to pro někoho může značit i nevýhodu, protože malé školy zase mají osobnější atmosféru.

S jakými problémy se nejčastěji potýkáte?

V uplynulých letech došlo k dlouhodobému redukování tzv. normativu, finanční částky na jednoho studenta, což nás

nutilo zvyšovat počty studentů. V minulém roce se toto snižování konečně zastavilo a letos normativ zase stoupne.

Jak se vaši studenti uplatňují v praxi?

Velkým problémem je v souvislosti s krizí ve stavebnictví nedostatek práce obecně. Další potíž je v tom, že při nedostatku práce se mnohdy pracuje za podbíživé ceny. Nevýhodou je také to, že určité typy prací mohou projektovat i stavební inženýři, kteří tím, že neberou v potaz všechny aspekty jako architekt, mohou být rychlejší a levnější. Je složité tuto situaci ovlivnit, školství má obrovskou setrvačnost – když zjistíte, že pro absolventy není práce, tak to dokážete ovlivnit nejdříve až za pět roků, než přijatí studenti absolvují.

Zpracováno na základě informací poskytnutých FA ČVUT.

ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE

FAKULTA STAVEBNÍ

Historie školy

Fakulta stavební byla založena z iniciativy Josefa Christiana Willenberga na základě zakládací listiny císaře Josefa I. z 18. ledna 1707 jako první veřejná inženýrská škola střední Evropy pod názvem Stavovská inženýrská škola.

K významné epoše rozvoje dochází po zavedení češtiny jako vyučovacího jazyka vedle dosud výlučně užívané němčiny a dále také vlivem velkého rozvoje průmyslu. Fakulta stavební vznikla v roce 1960 sloučením samostatných fakult architektury a pozemního stavitelství, inženýrského stavitelství, fakulty zeměměřičické a ze stavebního směru zrušené fakulty ekonomického inženýrství.

Statistiky

- 5900 studentů celkem
- 3700 studentů v bakalářských programech
- 1600 studentů v navazujících magisterských programech
- 600 studentů v doktorských programech
- 1630 uchazečů o studium v akademickém roce 2013/14
- 1417 přijatých studentů v akademickém roce 2013/14
- 85 studentů vyjíždí ročně do zahraničí
- 32 zemí je cílem zahraničních stáží

Zajímavosti

Studenti z fakulty založili oceňovaný projekt SURYA, který zrealizoval výstavbu solární školy, která umožňuje zá-

kladní vzdělávání a celoroční výuku ve vesnici Kargyak v severní části Indického Himaláje v pohoří Zanskar. Projekt reaguje na nedostatečnou úroveň základního vzdělání, jež je dána izolací a extrémními klimatickými podmínkami regionu. Studenti se také podíleli na projektu AIR House.

Novinky

Od příštího akademického roku otevírá nový magisterský studijní obor Stavby pro energetiku, který je součástí existujícího programu Jaderná energetická zařízení na strojní fakultě. Cílem studia je připravit absolventy se širokým průřezovým přehledem, kteří mohou vyřešit současnou naléhavou potřebu inženýrů v oboru staveb energetických zařízení.

„Architekt by se měl hlásit k odpovědnosti za celý proces výstavby,“ říká děkanka Fakulty stavební ČVUT Alena Kohoutková.

Jaké jsou hlavní cíle fakulty?

Hlavním cílem je navenek udržet postavení fakulty v rámci ČVUT i mezi ostatními vysokými školami v současných podmínkách změn ve financování. Uvnitř fakulty vytvářet příznivou atmosféru pro práci a studium. V mezinárodním měřítku udržet naše dobré postavení v prestižním hodnocení světového žebříčku univerzit.

Co považujete za nejdůležitější při vzdělávání architekta?

Prioritou je vychovávat architekty s rozšířeným inženýrským vzděláním tak, aby se mohli hlásit k odpovědnosti za celý proces výstavby – jako tvůrčí pracovníci v oblasti koncepčního navrhování a projektování všech druhů staveb ve všech projektových fázích včetně autorství konceptu technického řešení, jako koordinátoři projektového týmu, jako hlavní inženýři projektu, aby mohli vykonávat architektonický a technický dozor, pracovat ve správných institucích a úřadech, na výzkumných pracovištích a v dalších oblastech investiční výstavby i mimo ni.

Čím se lišíte od konkurence?

Lišíme se rozšířeným technickým či inženýrským zaměřením, což má výhodu většího záběru našich absolventů. Na druhou stranu si naši studenti stěžují na obtížnost a na časovou náročnost studia, zejména v domácí přípravě.

S jakými problémy se nejčastěji potýkáte?

Negativní vnímání technických oborů a stavění v médiích a části veřejnosti. Stavitelství a architektura provází lidstvo po celou dobu historie, významné stavby tvoří milníky lidského vývoje a civilizace. Dnes se málo zvyrazňují díla, která se podařila. Jinak k nám nebudou studenti přicházet s úctou k technickému vzdělání a k oboru, jehož studium vyžaduje velké úsilí, aby se naučili inženýrskému myšlení a přístupu k řešení komplexních problémů.

Jak se vaši studenti uplatňují v praxi?

Naši absolventi jsou v praxi tradičně žádaní, protože mají solidní teoretický základ, jsou odborně zdatní a mají tvůrčí schopnosti.

Zpracováno na základě informací poskytnutých FSv ČVUT.

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

FAKULTA ARCHITEKTURY

Historie Fakulty architektury

Na německé technice byl obor architektura otevřen v roce 1912. Rok poté přišli čeští intelektuálové s náměty k vybudování české školy. Profesor Karel Hugo Kepka se v roce 1919 stal prvním děkanem. V roce 1953 našli architekti nedaleko augustiniánského kláštera nové sídlo. Stal se jím v roce 1876 postavený neorenesanční dům bývalého Slovanského ústavu pro vzdělávání učitelů. S ním se pojí osudy poválečných generací architektů, což tvoří neopakovatelnou esenci genia loci.

Statistiky

- 613 studentů celkem
- 362 studentů v bakalářském studijním programu
- 186 studentů v magisterském studijním programu
- 65 studentů v doktorském studijním programu
- 35 studentů ročně vycestuje do zahraničí
- 35 zahraničních studentů ročně přijede na stáž

Zajímavosti

Studenti jsou úspěšní v různých architektonických soutěžích v Česku i v zahraničí. Vloni studenti Jakub Frolík a Vojtěch Kolář získali ocenění v celosvětové soutěži o návrh monumentu v Miami. Doktorandi Ondřej Chybík a Michal Krištof zvítězili v soutěži o návrh a realizaci českého pavilonu pro světovou výstavu v Miláně 2015. Fakulta obdržela mezinárodně

uznáváný certifikát QUESTE-SI jako ocenění inovací v oblasti udržitelnosti ve vzdělávání.

Novinky

Letos škola ve spolupráci s Donau-Universität Krems rozvine výzkumný projekt, který bude řešit problematiku obnovy církevních památek jižní Moravy a Dolního Rakouska.

„Nejdůležitější je široký teoretický základ,“ říká děkan Josef Chybík.

Jaké jsou hlavní cíle fakulty?

Hlavní cíle fakulty leží ve třech rovinách. Především v oblasti vzdělávací činnosti, kde se jedná o rozvinutí tvůrčího potenciálu studentů a akademických pracovníků, kteří na ní působí. Druhá se týká vědy a inovací. Třetí plyne ze společenské role fakulty.

Co považujete za nejdůležitější při vzdělávání architektů?

Nejdůležitější je, aby student získal široký teoretický základ, který mu společně se získanými znalostmi a dovednostmi umožní rychlé a kvalitní zapojení do architektonické a urbanistické tvorby. Přitom dbáme, aby mohl pracovat i v zahraničí.

Čím se lišíte od konkurence?

Máme specifickou atmosféru danou individuálním kontaktem členů akademické obce, a to jak ze vzájemných vztahů studentů vůči sobě, tak i vztahu učitele a studenta. Dbáme, aby se vzdělání ubíralo prostřednictvím individuálního přístupu. Oproti jiným školám architektury je jedním z důležitých segmentů zastoupení v oblasti udržitelné architektury. Ojedinelá je také jednotnost tématu zadání závěrečné kvalifikační práce BSP, která dovoluje porovnat práce formou soutěže hodnocené nezávislou porotou.

Jaké problémy vás nejvíce trápí?

Nechci hovořit o nedostatečné státní finanční podpoře, která stačí pouze na pokrytí mandatorních výdajů a chybí prostředky, které by zajistily obnovu a rozvoj. Naše problémy však souvisí s menší úspěšností při získávání podpory z dalších zdrojů, jako je výzkumná činnost a také zatím méně rozvinutá spolupráce s praxí.

Jak se vaši studenti uplatňují v praxi?

Oproti dřívějším letům se ne všem daří uplatnit se v oboru. Prvním důvodem je objektivní situace, kterou prochází česká ekonomika, s důsledkem restringování výstavby a následně se snižováním počtu zaměstnanců architektonických kanceláří. Například v jednom z brněnských ateliérů se na uvolněné místo přihlásilo osmdesát uchazečů. V tomto prostředí se absolvent etabloje jen s obtížemi. Dále je u nás příliš velký počet škol architektury. Ročně školy opouští několikrát více absolventů, než tomu bylo ještě před deseti lety. To nás vedlo k masovosti s důsledkem snížení kvality přijímaných uchazečů. Dnes, vedení strategií MŠMT, která se opírá o demografický pokles, zaznamenáváme snahy vedoucí ke snížení počtu studentů. Tato malá konzistentnost a neustálá proměnlivost mě trápí nejvíce.

Poznámka redakce: 26. března se měla uskutečnit volba nového děkana, ta však neproběhla a nový termín nebyl v době uzávěrky znám.

Zpracováno na základě informací poskytnutých VUT.

VYSOKÁ ŠKOLA UMĚLECKOPRŮMYSLOVÁ V PRAZE

KATEDRA ARCHITEKTURY

Historie školy

O zřízení speciální školy dekorativní architektury v rámci výuky na Uměleckoprůmyslové škole v Praze bylo rozhodnuto už v době jejího založení v roce 1885. V jejím čele stál architekt František Schmoranz ml., který post vyučujícího nabídl asistentovi z vídeňské techniky Friedrichu Ohmannovi. Jeho nástupcem se v roce 1898 stal mladý Jan Kotěra. Jeho přínos pro školu i pro celou moderní architekturu byl zásadní. Kotěra se odklonil ve výuce od dekorativních návrhů doplňků staveb a studenty vedl k „samostatnému myšlení a individuálnímu tvoření“. Následoval Wagnerův žák z vídeňské Akademie výtvarných umění – Josp Plečnik a další osobnosti.

Statistiky

- 83 studentů ve všech čtyřech ateliérech
- 117 uchazečů do ateliérů v roce 2012/13
- 21 uchazečů přijatých ke studiu v roce 2012/13
- 20 nově zapsaných do magisterského studia v roce 2012/13
- 6 studentů absolvovalo stáž v zahraničí (rok 2012/13)
- 12 stážistů přijelo ze zahraničí

Studium a věda

Základem studia je ateliérová výuka, dále doprovodné disciplíny a odborná praxe. Studenti mohou po ukončení 3. ročníku vyjet na semestr do 15 zemí. Dále studenti běžně

absolvují i stáže v jiném ateliéru architektury nebo v ateliéru zcela jiného oboru. Důležitou platformou rozvoje vědecké oblasti jsou grantové projekty.

Novinky

Ve studiu od 4. ročníku budou převažovat workshopy a výuka ve formě modulů. Cílem je nejen rozšíření oboru a vnímání studentů, ale i rozšíření spektra přednášejících. S novou budovou se také zlepší předpoklady pro rozvoj výuky v ateliérech, posluchárnách i experimentálních pracovištích digitální techniky a klasických dílen.

„Studium nestačí. Architekt roste úkol od úkolu,“ říká vedoucí katedry Bohumil Chalupníček.

Co považujete za nejdůležitější při vzdělávání architektů?

Výkon profese architekta je vázán na širokou znalost všech odvětví, kterých se bude ve své tvorbě aktuálně dotýkat. To ani za šest let magisterského studia nelze zvládnout. Architekt i ve své profesní praxi roste od úkolu k úkolu. Již škola však může studentům reálnou situaci alespoň navodit – skladbou úloh, poznáním přístupů osobností vedoucích jednotlivé ateliéry. Neméně vysíláním na zahraniční stáže, poznáváním architektonického dědictví i aktuálních realizací v přímém kontaktu. Neopominutelný je i fakt, že se studenti učí a inspirují vzájemně.

Čím se lišíte od konkurence?

Od ostatních škol architektury se lišíme mimo jiné snahou o jiný termín přijímacích zkoušek. Neradi přivádíme do stresu zájemce o studium architektury již předem tím, že se musí rozhodnout, kde chtějí studovat.

Jaké jsou výhody studia u vás?

Přísně výběrový počet studentů v ateliéru umožňuje individuální výuku, což je tradiční předností naší školy vůbec. Výhodou je také studentský život budoucích architektů v „objímajícím prostředí“ všech ostatních oborů VŠUP a možnost poznávání jejich tvorby.

Jaké jsou nevýhody studia na UMPRUM?

Zásadní nevýhodou je stále ještě nedostatek prostoru – především nedostatek poslucháren a seminárních místností, nemluvě o deponiích ateliérů, přípravných prostor pro expedice výstav nebo auly, kde by se všichni mohli sejít.

Jaké problémy vás nejvíce trápí?

Studijní program se bohužel v plné šíři ani ve své selektivní kvalitní části do reálného času nevejde. Toto intenzivní zatížení školou skrývá pro studenta nebezpečí vynucené ignorace k dění kolem – kulturnímu, společenskému, osobnímu. Zvláště budoucí architekt musí toto vše zvládnout a nesmí upadnout do „úspěchu“ pouhého zvládnání školních povinností. Na druhou stranu je pozitivní, že se musí naučit předem vybírat priority.

Jak se vaši studenti uplatňují v praxi?

Nemáme systematický průzkum o úspěšnosti svých absolventů. Každým rokem vychází z každého ateliéru jen několik jejich absolventů. O to víc se podvědomě očekává, že při těchto počtech zaujmou dobré pozice.

Zpracováno na základě informací poskytnutých UMPRUM.

TECHNICKÁ UNIVERZITA V LIBERCI

FAKULTA UMĚNÍ A ARCHITEKTURY

Historie školy

Myšlenka zavést studium architektury v Liberci vznikla v roce 1991. Zájem studentů i vyučujících se nejprve testoval na sérii letních škol, které vedl Jiří Suchoň. Ten se pak stal i prvním děkanem nové fakulty. Ta byla zřízena rozhodnutím akademického senátu Technické univerzity v Liberci v roce 1994 jako Fakulta architektury a od roku 2007 nese název Fakulta umění a architektury. Jedním z prvních vyučujících byl tehdy už jednadmdesátiletý architekt Karel Hubáček.

Fakulta je zaměřena umělecky a technicky a chce svým absolventům zprostředkovat vnímání architektury ve všech jejích aspektech. Klade přitom důraz na tvořivé a koncepční zaměření práce architekta.

Statistiky

- 213 absolventů magisterského studia od založení školy
- 17 studentů vyjelo v roce 2010 do zahraničí
- 6 zahraničních studentů v roce 2010 studovalo na FA
- 279 studentů studuje celkem na Fakultě umění a architektury
- 163 studentů z toho v oboru Architektura a urbanismus
- 26 studentů v oboru Výtvarná umění
- 90 studentů v oboru Design

Zajímavosti

Studium nabízí vysokoškolské vzdělání s vyvážeností výtvarné, humanitní a technické složky, omezeným počtem studentů fakulta sleduje budování kvality a individuální přístup ke svým studentům. Fakulta má akreditované čtyřleté bakalářské a na něj navazující dvouleté magisterské studium. Bakalářské studium nabízí tyto studijní programy: Architektura a urbanismus se studijním oborem Architektura a Výtvarná umění s oborem Vizuelní komunikace – digitální média. Od akademického roku 2008/09 je součástí akreditovaných studijních programů též bakalářský program Design s oborem Design prostředí a navazující magisterský program Výtvarná umění s oborem Vizuelní komunikace – digitální média. Od akademického roku 2010/11 je akreditován navazující magisterský dvouletý program Design s oborem Design prostředí. V roce 2009 byl počet architektonických ateliérů zvýšen ze šesti na sedm.

Zvláštní důraz je při výuce kladen na ateliérovou práci. Vzhledem k poskytnutí stálého pracovního místa ve škole každému studentovi je požadováno i zpracování všech ateliérových úkolů v ateliéru za přítomnosti vyučujících a v trvalém dialogu s nimi.

Během studia mohou studenti vyjíždět na studijní i pracovní stáže v rámci programu Erasmus nebo získat výzkumné stipendium v rámci univerzitních smluv do Indie, Polska, Francie, Japonska, Portugalska, Mexika, Peru, Korejské republiky nebo do Rakouska. Fakulta dává i stipendia pro zpracování dizertační práce v tandemu pro české a rakouské studenty doktorských studijních programů.

Fakulta nabízí vedle zahraničních stipendií také prospěchové, sociální, ubytovací a cestovní stipendium. Dále děkan jednou ročně uděluje studentům ceny za vynikající práci.

Ve výroční zprávě za rok 2010 fakulta píše, že 10–15 procent absolventů studijního programu Architektura a urbanismus nachází po studiu uplatnění v zahraničí, kde zůstávají více než jeden rok, často v předních zahraničních kancelářích, jako například Sir Norman Foster, BIG, MVRDV, OMA nebo Eva Jiříčková. Dalších 15 procent do tří let po absolvování zakládá vlastní kanceláře.

Zpracováno z externích zdrojů, vedení univerzity odmítlo poskytnout požadované informace.

VYSOKÁ ŠKOLA BÁŇSKÁ – TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA

FAKULTA STAVEBNÍ, KATEDRA ARCHITEKTURY

Historie katedry architektury

Stavební fakulta byla založena v roce 1997 a o pět let později došlo k akreditaci bakalářského studijního programu Architektura a stavitelství. Katedra architektury byla na stavební fakultě založena v roce 2006 a jejím vedoucím se stal profesor Mojmir Kyselka. O rok později došlo ve studijním plánu k posílení ateliérové tvorby jako pilíře výuky architektury obecně. V roce 2008 škola navázala úzkou spolupráci ve výuce ateliérové tvorby se 16 regionálními architekty jako externími pedagogy.

Statistiky

- 280 studentů v bakalářském studijním programu
- 50 studentů v magisterském studijním programu
- 120–150 se hlásí do bakalářského programu
- 100 studentů je ročně přijato do bakalářského programu
- 25 studentů je ročně přijímáno do magisterského programu
- 6 studentů odjelo v tomto akademickém roce do zahraničí

Zajímavosti

Pedagogové a studenti řeší v rámci studia výzkumné

úlohy z oblasti architektury a urbanismu, které se týkají koncepce rozvoje příhraničních oblastí Polské a České republiky – zejména oblasti Slezska, urbanismus areálů bývalých dolů a širšího okolí, architekturu stávajících objektů bývalých dolů, konverzi bývalých průmyslových areálů nebo digitalizaci a tvorbu virtuálních modelů zaniklých památek Slezska.

Každoročně studenti zaznamenají úspěch v různých soutěžích. Vloni získal sníženou 1. cenu Ondřej Turoň v neanonymní soutěži přehlídce studentských prací za Koncept pro Jaroměř. Ocenění byli v roce 2012 i Martina Mlčochová a Patrik Bílý v soutěži Současný dům: Očima mladých architektů. Do finálového kola se dostala v roce 2011 Sandra Juttnerová v soutěži Young Architect Award 2011.

Studenti jezdí na pobyty především do Španělska, Jižní Koreje nebo do Turecka.

Novinky

Vložené přednášky mimoostravských architektů a odborníků a workshopy v rámci předmětů ateliérové tvorby k tématům zadaných prací. Navázání užší spolupráce s Katedrou výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Ostravské Univerzity pro výuku výtvarných předmětů.

„Student si musí uvědomit, že architektura není jen o domech,“ říká vedoucí katedry Aleš Student.

Jaké jsou hlavní cíle katedry?

Naším krátkodobým cílem je stabilizace katedry z hlediska pedagogického sboru. Střednědobě bychom rádi získali akreditaci doktorského studijního programu Architektura a stavitelství a dlouhodobě bychom chtěli získat prostory pro výuku výtvarných předmětů a dílny.

Kde vidíte priority ve vzdělání architekta?

Důležité je předávání „architektonického řemesla“ převážně praktikujícími architekty v předmětech ateliérové tvorby a uvědomění si, že architektura není pouze o domech, ale hlavně o zásazích do životního prostoru (prostředí) a o jeho tvorbě.

Jaké jsou výhody a nevýhody studia architektury na vaší škole?

Výhodou je, že jsme mladá, neopotřebovaná škola architektury s potenciálem růstu a nadšeným kolektivem pedagogů, který má chuť předávat své zkušenosti studentům a hledat nová řešení nejen ve výuce. Nevýhodou naopak může být, že jsme mladá škola architektury bez zažitých pedagogických rituálů.

Jaké největší problémy vás trápí?

Nedostatek pedagogů, nedostatek financí na jejich zajištění, nedostatečné prostory pro kvalitní výuku výtvarných předmětů, absence dílen pro výrobu modelů a absence dílen k ověření řemeslných dovedností v práci s různými materiály.

Jaké je uplatnění studentů v praxi?

Vzhledem k tomu, že zatím jsme za čtyři roky „vyprodukovali“ méně než 60 absolventů, není s jejich uplatněním v našem regionu problém – většina je zaměstnána v zavedených architektonických ateliérech.

Zpracováno na základě informací poskytnutých VŠB-TU Ostrava.

AKADEMIE VÝTVARNÝCH UMĚNÍ V PRAZE

ŠKOLA ARCHITEKTURY

Historie školy

Akademie výtvarných umění v Praze je nejstarší uměleckou školou v českých zemích. Vznikla císařským dekretem 10. září roku 1799 původně jako kreslířská akademie a rok nato zahájila svoji činnost. Stolice architektury byla na Akademii výtvarných umění zřízena v roce 1842 mnichovským profesorem Janem Guthenonem, po něm působil na škole do roku 1862 profesor Bernard Grueber, také z Mnichova. Jako symbol sounáležitosti architektury s uměleckými obory je v roce 1910 usnesením rakouské říšské rady – parlamentu – na Akademii založena Škola architektury, které se ujímá osobnost české moderní architektury Jan Kotěra (1871–1923), žák Otto Wagnera. Podle Kotěrova projektu, dopracovaného Josefem Gočárem, byl pro školu mezi lety 1919 a 1925 postaven samostatný pavilon. Tradici školy, ze které vzešla celá řada čelných osobností české moderní architektury, rozvíjeli Kotěrovi následovníci: Otakar Novotný (1923), Josef Gočár (1924–1939), Jaroslav Fragner (1945–1965), František Cubr (1968–1976). Od roku 1989 školu vede Emil Příkrýl.

Statistiky

- 16 studentů studuje na Škole architektury
- 29 uchazečů se hlásilo v akademickém roce 2013/14
- 5 uchazečů bylo v akademickém roce 2013/14 přijato
- 1–2 studenti ročně vycestují do zahraničí

Zajímavosti

Škola architektury Akademie výtvarných umění nabízí čtyřletý magisterský a tříletý doktorský studijní program. Základem studijního plánu je ateliérová výuka. Ateliér architektonické tvorby tak poskytuje technicky připraveným studentům vzdělání na uměleckém základě a považuje architekturu za nedílnou a nezpochybnitelnou součást výtvarného umění. Dává absolventům technických škol možnost rozvíjet především vlastní talent. Ateliérovou výuku doplňují přednášky z teoretických a doplňkových předmětů: teorie architektury, morfologie a stavby měst, krajinářská architektura a problematika kulturního dědictví, konstrukce, materiály a vnitřní prostředí budov a dějiny a teorie umění, filosofie a estetiky.

Škola spolupracuje s významnými autoritami v oboru, na škole působí občanské sdružení Kruh.

Během dosud pořádaných 13 ročníků soutěže o nejlepší diplomové práce České komory architektů, kterých se celkem zúčastnilo 854 diplomantů všech akreditovaných škol architektury (z toho 21 diplomatů Školy architektury), získali diplomanti Školy architektury 6x první cenu, 2x třetí cenu, 1x zvláštní uznání a 1x zvláštní cenu.

„Problémem je celkově podfinancované školství,“ říká vedoucí Školy architektury Emil Prikryl.

Jaké jsou hlavní cíle Školy architektury?

Úkol mistrovské Školy architektury AVU je už od jejího založení stejný: poskytovat nadaným – a technicky již připraveným – posluchačům architektonické vzdělání na podkladě uměleckém.

Co považujete za nejdůležitější při vzdělání architekta?

Nepřesně cituji Milana Knížáka: „Atmosféra, které je nemožné se neúčastnit.“

Jaké problémy vás nejvíce trápí?

Nejvíce mne trápí postupná transformace Akademie na univerzitu a celkově podfinancované školství.

Jak se vaši studenti uplatňují v praxi?

Snaží se a bolí je to.

Zpracováno na základě informací poskytnutých AVU.

ARCHITECTURAL INSTITUTE IN PRAGUE

Historie školy

Architectural Institute in Prague zahájil svoji činnost akademickým rokem 2011/2012, a to ve Veletržním paláci. Samotná myšlenka na založení nové mezinárodní školy je však o deset let starší a bude navždy spojena se jménem architekta Martina Roubíka (1949–2008).

Statistiky

- 54 studentů v akademickém roce 2013/14
- 20 zemí, ze kterých studenti pocházejí
- 180 000 Kč student ročně zaplatí na školném
- 107 studentů se hlásilo v akademickém roce 2013/14
- 40 studentů bylo přijato
- 22 studentů z přijatých se zapsalo

Studium a věda

Škola má akreditován tříletý prezenční bakalářský program Architektura v anglickém jazyce. Nejlepší studenti získávají stipendia v podobě slevy na školném. Jejich výši ovlivňuje celkový přístup a výsledky v jednotlivých předmětech, ale také další aktivity spojené se školou. Studenti většinou do zahraničí nejezdí, protože pro výraznou část z nich studium na ARCHIP už vlastně pobytem v zahraničí je.

Dosavadní nejviditelnější úspěch byl podíl studentů na návrhu pavilonu pro festival reSITE pod vedením Marie Davidové, který se stal ikonou ročníku 2013. Na škole působí čtenářský klub ATRAP, kde jsou probírány významné knihy z dějin a teorie architektury. Studenti také pořádají program propagující architekturu a design na středních školách nazvaný Design disco.

Ve vědecké oblasti škola svou činnost teprve zahajuje, soustředí se především na veřejná prostranství, urbanismus a krajinářskou architekturu.

Novinky

Škola připravuje dvouletý magisterský program, aby mohla nabídnout kompletní pětileté architektonické vzdělání.

„Klademe důraz na kritickou diskusi,“ říká rektorka Regina Loukotová.

Jaké jsou hlavní cíle školy?

Cíle máme velké: etablovat skvěle fungující mezinárodní školu architektury. Zapojit se do mezinárodního i místního dění a spolupracovat i s jinými profesemi a institucemi.

Co považujete za nejdůležitější při vzdělání architekta?

V prvé řadě usilujeme o zodpovědnost, výchovu k aktivitě a zájmu o bezprostřední okolí – vystavěné i společenské. V profesní rovině klademe důraz na komplexnost vzdělání: od etických hodnot přes smysluplný koncept a jeho kvalitní řemeslné zpracování až pro srozumitelnou prezentaci, grafickou i osobní. Právě na komunikaci a kritickou diskusi klademe velký důraz. Již v bakalářském studiu uvádíme studenty teoreticky i prakticky do mnoha důležitých oborů: plánování, urbanismu či památkové péče.

Čím se lišíte od konkurence, jaké jsou výhody a nevýhody studia na ARCHIP?

Lišíme se především jazykem výuky, kterým je výhradně angličtina. Za výhody považují individuální přístup ve výuce, atraktivní prostorové zázemí a hlavně mezinárodní studentské prostředí. Malá velikost školy a její mimořádná různorodost ale zároveň představují větší nároky na studenty i na jejich učitele.

Jaké problémy vás nejvíce trápí?

Jsou to povětšinou věci spojené s rozbíháním nové instituce a etablováním se v našich podmínkách spolu s formalitami, provázejícími pobyt a studium cizinců.

Jak se vaši studenti uplatňují v praxi?

Tento akademický rok vůbec poprvé přivádíme studenty k vypracování bakalářského projektu a složení státní závěrečné zkoušky. Absolventy tedy ještě nemáme.

Zpracováno na základě informací poskytnutých ARCHIP.

MENDELOVA UNIVERZITA V BRNĚ

ZAHRADNICKÁ FAKULTA V LEDNICI / OBOR ZAHRADNÍ A KRAJINÁŘSKÁ ARCHITEKTURA

Historie školy

Mendelova univerzita v Brně vznikla v roce 1919 pod názvem Vysoká škola zemědělská a dnes nese jméno zakladatele genetiky Johana Gregora Mendela. Obor Zahradní a krajinářská architektura na Zahradnické fakultě v Lednici se vyvinul z oboru sadovnictví a krajinářství, vzniklého v roce 1976 na agronomické fakultě. Zahradnická fakulta Mendelovy univerzity v Brně, která vznikla v roce 1985, je jedinou fakultou v České republice, která poskytuje úplné vysokoškolské vzdělání v oboru Zahradní a krajinářská architektura. Dále fakulta nabízí obor Zahradní a krajinářské realizace a na stupni magisterském také obor Management zahradních a krajinářských úprav.

Statistiky

- 283 studentů celkem v oboru Zahradní a krajinářská architektura
- 163 studentů celkem v oboru Zahradní a krajinářské realizace
- 135 uchazečů do bakalářského programu
- 60 z toho přijatých
- 8–10 studentů absoljuje ročně pobyt v zahraničí

Studium a věda

Fakulta podporuje především aplikovaný výzkum. Studenti jsou zapojováni do procesu plánování, navrhování a projektování a tím se výrazným způsobem prolínají výsledky výzkumu a výuky. Studovat je možné v bakalářském, navazujícím magisterském nebo doktorském programu.

Studenti nejčastěji vyjíždějí do Německa, Anglie, Itálie, Španělska, Švédska, Maďarska nebo do Slovinska.

„Škola by měla studentům poskytnout základ kreativity,“ říká vedoucí Ústavu zahradní a krajinářské architektury Jiří Damec.

Jaké jsou hlavní cíle vaší školy?

Vedle kvalitního vzdělání v oblastech plánování, navrhování a projektování kulturní krajiny je cílem, aby se studenti stali tvůrčími osobnostmi, profesionály ve svém oboru schopnými komunikovat s partnery, koordinovat další profese a vést multidisciplinární tvůrčí projekty.

Co považujete za nejdůležitější pro vzdělání architekta?

Škola architektury zaměřená na zahradní a krajinářskou architekturu musí poskytnout kromě širokého znalostního základu, biologického, technického a výtvarného, především základ kreativity, vycházející pokud možno z bezbřehé představitivosti, spojené s vnímáním přírody, přírodních procesů a dějů, s vývojem vztahu člověka a přírody, vyjádřeným v zahradě a zahradním umění, v celém vývoji civilizace.

Čím se lišíte od konkurence?

V Česku jsme jedinou školou zahradní a krajinářské architektury s komplexním přístupem ke studiu oboru, s tradicí, historií a vývojem, kterým musí škola projít. K dalším přednostem naší školy patří možnost poznání pramenů zahradního umění západní civilizace in situ nebo v zahraničí. Velký význam mají hlavně staletí kulturního vývoje a paměť jednoho z nejpodivuhodnějších uměle založených přírodních prostředí v Evropě (Lednicko-valtický areál), které každopádně formují každého vnímavého studenta.

Jaké problémy vás nejvíce trápí?

Současný systém vysokoškolského vzdělávání, orientovaný na kvantitativní ukazatele, počty studentů spojené s financováním vysokých škol a bohužel stále i holá skutečnost, že obory a odborné ústavy nejsou vnímány jako základní struktura univerzity, nejsou hodnoceny a financovány na základě kvalitativních kritérií, a tudíž stále nemají stejné podmínky a postavení srovnatelné s vyspělými zeměmi.

Jak se vaši studenti uplatňují v praxi?

Nemám k dispozici žádnou exaktní statistiku, ale neznám nikoho z těch pilných a talentovaných, kdo by se neuplatnil. Naopak vím o mnoha, kteří dnes pracují v týmech domácích i zahraničních ateliérů nebo sami působí jako autorizovaní krajinářští architekti.

Zpracováno na základě informací poskytnutých univerzitou MENDELU.

STUDENTSKÉ
SPOLKY

2/5

ČINNOST SPOLKU ROZŠIŘUJE OBZORY

Ačkoliv jsou moje zkušenosti spjaty výhradně se Spolkem posluchačů architektury (SPA) působícím při FA ČVUT v Praze, předpokládám, že se v zásadě příliš neliší od těch, které mají kolegové z Brna (SOFA) či Liberce (x-fatul).

Studentské organizace fungující při školách jsou vzhledem ke svému poli působnosti i složení členské základny specifickou formou aktivismu. V konkrétním nastavení činnosti a fungování těchto nezávislých dobrovolných sdružení se odráží specifika a atmosféra školy, na níž působí. Důležitým předpokladem jejich existence je smysluplný program. Snaží se proto nabídnout to, co ve škole chybí, co ona již ze své podstaty nedokáže poskytnout, co ji může oživit a zároveň být také užitečné. To vše formou, která je sice trochu „punk“, avšak zároveň neztrácí na serióznosti.

Těmto snahám odpovídá pestrá paleta pořádaných akcí, sahající od ryze odborných (výstavy, přednášky, soutěže, workshopy, zájezdy či besedy) až po čistě zábavné, jako je například vítání prvních ročníků. Přestože spolky produkují především vlastní akce, jsou otevřeny také podnětům zvenčí a připraveny podat pomocnou ruku vlastně komukoli, kdo přijde se smysluplnou aktivitou, ať už je to student, kantor, vedení školy, akademický senát nebo třeba i někdo z vedlejší fakulty, či dokonce z jiné univerzity.

Záběr aktivit se však neomezuje jen na akademickou půdu. Studentské organizace cílí i na širokou veřejnost, kdy se prostřednictvím různých akcí snaží přispívat k popularizaci architektury. Proto třeba soutěž Olověný Dušan, respektive vyhlášení jejích výsledků a navazující výstava nominovaných a oceněných prací, každoročně míří do některé z významných kulturních institucí v centru Prahy (Veletřní palác, Lucerna...). Obdobně liberecký Ještěd „opouští klec“, aby představil studentské projekty v tamějším obchodním centru Plaza či propojil místní kulturní aktivity v kině Varšava.

Existuje-li nějaké úskalí spolkových aktivit, pak je to především jejich trvalá udržitelnost. Objem činnosti vyvíjený organizací je přímo úměrný aktuálnímu počtu lidí ochotných se aktivně zapojit, a ten nebývá nikdy velký. Do jejího chodu také promlouvají studijní pobyty v zahraničí nebo odchod členů po absolvování školy. Přestože organizačně přinášejí komplikace a běžně se stává, že se obsazení spolku mění i v rámci jednoho semestru, má cirkulace lidí své pozitivum v podobě svěžích impulzů od nově přichozích tváří.

Poměrně častá obměna členské základny vyžaduje věnovat se předávání zkušeností, aby každá nová parta neztrácela energii pověstným objevováním Ameriky. Jedním z pilířů úspěšného fungování je také rozdělení úkolů. Vlastně to funguje trochu jako ve firmě: je to management s jasně danou hierarchií, i když zase nic není tak horké, jak se to uvaří, takže žádná upjatost či ordinérnost se nekoná. Na druhou stranu, připravuje-li se akce, na níž se podílí třeba 15 a více lidí, je určitá koordinace nutností, zvláště má-li člověk tyto aktivity skloubit se studiem.

Další neuralgický bod představují finance. Spolky získávají prostředky podobně jako mnohá jiná občanská sdružení v zásadě dvěma způsoby – buď z veřejných rozpočtů či od nadací, kdy žádají o granty, což obnáší poměrně obsáhlou administraci, nebo ve formě sponzoringu od komerčních společností, kde je samozřejmě zase nutné počítat s určitou reci-

procitou, protože jen tak nikdo nic nepodpoří. Spolky jsou také finančně podporovány řadou architektů-absolventů, vzácně pak i samotnými školami.

Po tomto výčtu nástrah by se možná mohlo zdát, že vyvíjet podobné aktivity je čiré bláznovství hraničící s masochismem. Bylo by tomu jistě tak, pokud by určitou odměnou vedle dobrého pocitu a radosti z odvedené práce nebyly také zkušenosti, které člověk může touto cestou získat. Mnohé z nich vyplývají z toho, co zaznělo v předchozích odstavcích. A ať už je to práce v týmu, zjištění, co všechno obnáší třeba vydat katalog k výstavě, či proniknutí do řady administrativních úkonů, jedná se často o znalosti, které člověk později bezpochyby využije.

Potká přitom také řadu lidí, se kterými – i když třeba už nic dalšího nepodnikne – je přinejmenším zajímavá diskuse. A právě kontakty, přehled v oboru a schopnost komunikace jsou nejcennějšími zkušenostmi, které si člověk odnáší a které mu jinak škola neumí poskytnout. Třeba taková domluva se sponzory o výši finanční podpory je totiž skvělou průpravou na jednání s klienty. Samozřejmě, pokud člověk nebude působit ve spolku, může se s těmito věcmi setkat jinde, nicméně zde to probíhá v dobré atmosféře, což člověk u podobných záležitostech, pokud se je v tu chvíli zrovna učí, opravdu ocení.

Spolková činnost je však především o lidech. Stojí a padá s entuziasmem těch, kteří jsou ochotni investovat někdy až neuvěřitelné množství svého času a energie, aby se věci podařilo dotáhnout do vítězného konce. Bez tohoto nadšení by jednotlivé akce, vznikající mnohdy za dosti kuriózních podmínek, nikdy nedopadly.

Ing. arch. Vít Podráský

SPOLEK POSLUCHAČŮ ARCHITEKTURY

Spolek posluchačů architektury, mezi studenty známý jako „Spáčko“ nebo SPA, je volné uskupení studentů a absolventů Fakulty architektury ČVUT v Praze. Svou činností navazujeme od dubna 1993 na spolek architektů založený na začátku 20. století architektky jako Gočár, Kotěra či Linhart.

V současné době máme 23 členů a širokou základnu pomocníků. Rozpočet organizace tvoří dary od sponzorů a partnerů nebo granty.

Základním cílem spolku je aktivní podíl na studentském životě fakulty. Za neméně důležité považujeme rozproudnění diskuse o současné architektuře a designu, jejich smyslu a postavení ve společnosti. Triádu uzavírá snaha o zvyšování kvality české architektury a designu a systému jejich vzdělávání. To podporuje především každoroční soutěž Olověný Dušan, která má formulovat nezávislý pohled na kvalitu výuky na škole. Automaticky se jí účastní všichni studenti Fakulty architektury, kteří v zimním semestru odevzdají ateliérový projekt. Práce hodnotí odborné poroty, což nabízí výuce nezávislou zpětnou vazbu.

SPA dále pro studenty spolupořádá Beánii architektů – podzimní přivítání studentů prvního ročníku s koncerty a křtem. Tu doplňujeme přednáškou, která pomáhá zorientovat se ve škole a ve studiu.

Každé dva měsíce SPA organizuje 1/4 zkušenosti, čtvrtěčné posezení v některém z pražských klubů, kde si studenti a absolventi předávají informace a inspiraci. Potkávají se zde zkušenosti ze zahraničních stáží, zakládání kanceláře nebo účasti v soutěžích.

Spolek již několikrát zorganizoval soutěžní workshopy, na které navazovala realizace vítězných studentských návrhů. Pro VŠCHT se jednalo o soutěž na kavárnu Carbon a na Fakultě elektrotechnické je postavena studovna s kavárnou CaFEL. Spolek uspořádal už dvakrát pro studenty grafickou soutěž, ze které vzešly promo předměty nejen pro studenty FA.

Rádi bychom navázali na publikaci, kterou SPA vydal v 90. letech a která mapuje realizace pedagogů. Proto jsme se stali nedávno nakladatelství.

Zdeňka Havlová
náčelnice SPA

XFATUL – SDRUŽENÍ ABSOLVENTŮ A PŘÁTEL FAKULTY UMĚNÍ A ARCHITEKTURY TECHNICKÉ UNIVERZITY V LIBERCI

Občanské sdružení xfatul vzniklo na podzim roku 2010 a jeho cílem je spojit absolventy a zpětně je vázat na fakultu.

Jedním z hlavních cílů sdružení je spravovat databázi kontaktů všech absolventů fakulty. Vzhledem k zákonu na ochranu osobních údajů je nyní tato databáze neveřejná. Do budoucna však počítáme se získáním souhlasů jednotlivých absolventů ke zveřejnění.

Sdružení uspořádalo mnoho akcí, výstav a přednášek, které propojovaly absolventy se studenty fakulty i širokou veřejností. První akcí byla výstava diplomových a bakalářských prací Ještěd Z Klece na jaře 2011. Postupem času začal spolek zaštiťovat i studentskou soutěž Ještěd F kleci, která je ale nadále v režii studentů. Již tři roky po sobě se xfatul navíc podařilo získat grant Nadace české architektury. První grant jsme použili na společnou výstavu studentských soutěží Ještěd F kleci, Olověný Dušan a Cena Bohuslava Fuchse, která se konala na podzim 2012.

Jedním z dalších nápadů je i vytvoření statistiky absolventů fakulty. Ta by ukázala, kolik absolventů je v zahraničí, kolik jich má vlastní ateliér, komu byla udělena autorizace, kolik se jich vrátilo do rodného města nebo kolik jich vlastně skutečně pracuje v oboru.

Na rok 2014 máme také v plánu zopakovat akci „work experience/týden v realitě“, kdy studenti mohou na jeden týden nahlédnout pod pokličku fungování rozvíjejících se architektonických kanceláří. Tato akce je důležitá zejména v době, kdy pro studenty není vůbec snadné získat stáž nebo najít zaměstnání.

Zpočátku se náš spolek potýkal s nepříliš velkou odezvou, to jsme v posledním roce ale překonali. V hlavě i na papíře máme spousty nápadů a projektů. Bohužel organizace činností xfatul stojí pouze na členech výkonné rady. Byli bychom proto rádi, aby se do činnosti a podpory akcí zapojilo jak více absolventů, tak i studentů.

Jakub Hendrych, Jitka Pucandlová, Jiří Žid
xfatul

JEŠTĚD UVĚZNĚNÝ V KLECI

Ještěd F kleci (JFK) je po jedenácti semestrech své existence již tradiční soutěží studentských projektů, kterou podporuje sdružení x-fatul. Koná se ve velkém ateliéru na Fakultě umění a architektury Technické univerzity v Liberci a vznikl v roce 2005 jako nápad tehdejších studentů Lukáše Broma a Ondřeje Busty. Ti soutěž stvořili, dali jí jméno a především vyrobili sošku legendárního Ještěda F kleci „z jednoho kusu neznámé slitiny“.

Rozhodli se do školy pozvat nezávislou porotu složenou z uznávaných architektů, aby ohodnotila studentské projekty a vybrala z nich ten nejzdařilejší. Soutěž probíhá v jednom dni – přes den zasedá porota a večer se na slavnostním vyhlášení výsledků sejdou studenti spolu s vedoucími ateliérů.

V soutěži tak proti sobě stojí studenti napříč všemi ateliéry, ročníky i tématy prací, včetně bakalářů a diplomantů. Pro studenty pak existuje pouze jediná podmínka – „kdo visí, ten soutěží“.

Ještěd F Kleci je zkrátka skvělý večírek na konci každého semestru, během kterého se vítěz pokusí natočit nejdelší osten tak, aby...

Veronika Krystová, Michaela Říhová
JFK

SOFA – STUDENTSKÁ OBEC FAKULTY ARCHITEKTURY

Studentská obec fakulty architektury je nezávislé občanské sdružení při Fakultě architektury Vysokého učení technického v Brně. Bylo založeno v roce 2009 skupinou zapálených studentů, kteří měli chuť obohatit studentský život na fakultě. Jejich úmyslem bylo pořádání přednášek, workshopů a studentských akcí. A tak je tomu i nadále.

Cílem je udržení tradice soutěže studentských ateliérových prací pod názvem Cena Bohuslava Fuchse, kterou se snaží pořadatelé studenty motivovat ke zvyšování kvality semestrálních prací. Nejedná se o pouhé porovnání projektů v rámci fakulty architektury v Brně, ale i setkání se studenty z Prahy i z Liberce

Další tradiční událostí je série studentských prezentací pod názvem Formát 400. Jedná se o příspěvky studentů, kteří se vrátili ze stáží a výměnných pobytů.

Podpora zdravého i dravého studentského života se však neodehrává jen formou soutěží a přednášek. Stmelující událostí roku je vždy křest studentů prvního ročníku „Mařena“. Například jeho loňský motiv „Proměny“ se dotýkal nejen Darwinovy teorie, ale také literární postavy Řehoře Samsy z Kafkovy povídky *Proměna*. Student je tvárnou bytostí a během studia se vyvíjí v osobnost architekta – roste, narovnává se z opičího předklonu přes lidoopí postoj do podoby *Homo sapiens*. Nebo je to u architektů obráceně?

V den „Mařeny“ z fakulty vychází průvod studentů prvního ročníku v maskách. Zástup má vytyčenu trasu městem s architektonickými cíli – místy v Brně, která jsou jeho chloubou, nebo poskvrnou.

Spolek také organizuje exkurze nebo workshopy, například parametrického modelování, workshop navigace-orientace s hosty z fakulty sociálních studií nebo workshop dřevěné struktury, který přinesl na dvůr fakulty převýšenou dřevěnou kupoli.

V současné době SOFA usiluje o oživení uctění památky 17. listopadu. Forma připomenutí tohoto data a událostí s ním spojených bude na fakultě architektury v rukou studentů, kteří by tento den měli vnímat jako oslavu svobodného života, tvorby a pohybu namísto pouhé vidiny školního volna.

Ing. arch. Nina Ličková
SOFA

ROZŠIŘUJÍCÍ VZDĚLÁVÁNÍ

3/5

ZÁJMY NEMAJÍ BÝT OMEZENY JEN NA ARCHITEKTURU

Rozhovor s novým děkanem Fakulty architektury, profesorem Ladislavem Lábusem, o prestižním ocenění Amerického institutu architektů, a proč internet a možnost cestování není dnes pro studenty žádnou výhodou.

Ladislav Lábus
FA ČVUT Praha

Jaký byl pro vás rok 2013? Díky několika úspěchům ve vašem životě, například čestnému členství v Americkém institutu architektů (AIA) nebo vítězství ve volbách děkana ČVUT, byl asi více než vydařený...

Já to tak moc neprožívám, ale nutno přiznat, že čestného členství v AIA i důvěry projevené při volbě děkana si velice vážím. Navíc jsem vloni získal ještě významné ocenění od rektora ČVUT – zlatou Felberovu medaili I. stupně.

Členství v ČKA je navázáno na výkon profese architekta, členství v AIA nikoliv, přesto je však považováno za velmi prestižní. Čím je to dáno?

V USA nemají samosprávný orgán udělující autorizace k výkonu profese architekta. Licence uděluje státní úřad, který na rozdíl od nás důsledně ověřuje i odborné znalosti v náročných přístupových zkouškách. Členství v AIA, založeném již v roce 1857, není podmínkou výkonu povolání, institut je spíše samosprávným prestižním spolkem těch, kdo chtějí přispět k rozvoji architektury i profese. V našich podmínkách je takovým spolkem Obec architektů, ale se zcela jinou úrovní prestiže, což možná souvisí s tím, že samosprávnou roli převzala Komora. AIA se v roce 1952 rozhodl vytvořit spolek elitních členů a založil „College of Fellows“ a od té doby má pro své členy ve stanovách zakotven kromě základního členství také prestižní titul Fellow – FAIA. Zahraničním architektům od roku 1954 uděluje čestné členství – Honorary Fellow – Hon. FAIA. Kromě nejčastěji udělované kategorie architektonický nebo urbanistický design je možné titul získat také za činnost v dalších čtyřech oblastech, jako jsou vzdělávání či výzkum, stavebnictví, nebo ve veřejné správě související s architekturou.

AIA je tedy organizací otevřenou odborníkům i z jiných oblastí, než je architektura. Jako přidružení členové v ní působí například zástupci významných kulturních institucí, historici umění a architektury nebo odborníci ze státní správy. V čem je výhoda takto „rozšířeného“ členství?

Nejde jen o otevřenost projevovanou přidruženým členstvím, ale i o systém elitního členství a pořádání prestižních přehlídek a ocenění, které přísluší spolku, ale může být problémové, možná i ve střetu zájmů, pokud se zavede v samosprávné organizaci udělující licenci k výkonu povolání. Tyto role by u nás měla hrát Obec architektů.

Jak dlouhá byla vaše cesta k čestnému členství v AIA?

Když jsem byl v roce 2012 nominován, musel jsem vyplnit množství formulářů a poslat AIA svůj životopis a portfolio. Kromě toho nominovaný architekt určí alespoň pět osobnos-

tí, které jsou následně AIA požádány o reference. Navrhl jsem šest zástupců reprezentujících naši architektonickou scénu. Snažil jsem se, aby doporučení pocházela jak z akademického světa, tak ze světa praxe u nás i v zahraničí.

Co komise AIA při výběru laureátů nejvíce zohledňuje?

V oficiálních podkladech je uvedeno, že u nominovaných se nesledují jen úspěchy zahraničních architektů v jejich zemi, ale zda „výrazně přispěli architektuře a společnosti na mezinárodní úrovni“. Prý bylo nominováno asi 30 adeptů a porota z nich vybrala sedm architektů, které nakonec ocenila.

Toto významné mezinárodní ocenění jste získal společně s dalšími šesti laureáty z Německa, Španělska, Holandska, Mexika a Číny. Společně s oceněným Španělem Franciskem Mangadou jste pak měl možnost přednést americkému publiku svůj příspěvek. O čem jste přednášel?

V těch asi dvaceti minutách jsem se omezil na charakteristiku priorit a hodnot, prezentovanou na stavbách, zadáních a tématech, kterým se věnujeme. Mluvil jsem mimo jiné o domech pro seniory, díky kterým jsme se více zaměřili na uživatele našich domů a začali se intenzivněji zajímat, jak na ně působí. Vedle estetických a technických kategorií totiž velmi sledujeme i komunikativnost a účelnost návrhů.

Byli američtí posluchači v něčem jiní než vaše obvyklé „publikum“ na FA ČVUT?

Asi se to nedá srovnávat. Se studenty jdeme až do detailů návrhů, zde šlo opravdu spíše o informativní představení. Potěšilo mne, že přítomní pochopili podstatu naší práce a byli vstřícní. Mluvil jsem o prostých věcech, které se v současné architektuře moc nesledují. Přednáška byla pozitivně přijata, mimo jiné asi i proto, že zapadla do kontextu konference. Její vůdčí motiv byl totiž orientovaný na sociální programy a humanismus v architektuře, a samozřejmě udržitelnost. Čili tu nedominovaly výtvarné nebo technické exhibice, ale klíčové přednášky pronesly osobnosti, které se zabývají například systémem pomoci v rozvojových zemích, humanizací prostředí atd.

Ve svém volebním programu na děkana FA ČVUT jste zmínil, že vám nejde o radikální změny, ale spíše o zachování kontinuity. V čem však vidíte možný potenciál, neobjevené cesty, jakými se může ČVUT ubírat?

Měl jsem na mysli skutečnost, že fakulta není v kritické situaci, naopak se v posledních letech úspěšně rozvíjela a posouvala v mnoha aspektech. Také jsem chtěl vyjádřit, že kvalita výuky závisí spíše na úrovni a angažovanosti nebo otevřenosti pedagogů i jejich schopnosti spolupracovat než na schopnostech děkana-vůdce, který vnucuje své představy o výuce a škole. Slovo vůdce je vlastně v rozporu se základním atributem vysokých škol, vyjádřeným hodnotami souvisejícími s pojmem „akademická svoboda“. Také jsem chtěl vyjádřit, že při vedení fakulty chci respektovat týmovou práci celého vedení fakulty a v širším spektru i kolegia děkana. Zároveň jsem uvedl konkrétní cíle, jakým směrem chci orientovat rozvoj fakulty, např. rozšířením spektra oborů o krajinářskou architekturu.

Co vše vám práce s mladými lidmi přináší?

Práce s mladými lidmi je nesmírně inspirativní, pokud probíhá v otevřené atmosféře a se snahou o vzájemnou komunikaci. Díky tomu, že učím ateliéry, řešíme každý semestr jiné zadání, jiný problém, což mi vyhovuje. Nezávidím kolegům, kteří opakovaně učí dílčí segment teoretické části studia. Obdivuji ty, kdo umí sdělovat opakované vědomosti inovativním způsobem.

Je něco, co českým vysokým školám v porovnání s těmi zahraničními schází? V čem máme naopak navrch?

Když se u nás chceme inspirovat nebo srovnávat se zahraničím, většinou máme na mysli země na západ od bývalé železné opony. I tam se samozřejmě školy dělí na elitní, kvalitní a méně kvalitní. V porovnání s nimi nám na první pohled schází především finanční prostředky, ale nelze tvrdit, že to má zásadní vliv omezující vývoj škol, snad kromě možnosti uplatnění excelentních zahraničních pedagogů.

Když sledujete studijní plány evropských škol, jsou si poměrně podobné. Z hlediska obsahu studia jsou některé školy více zaměřeny na technické aspekty a dnes i na problematiku udržitelného rozvoje nebo na teorii architektury a oblast humanitních předmětů a jiné mají dominanci v ateliérové výuce. Všechny však musí zahrnovat všechny tři uvedené základní oblasti výuky architektů.

Z hlediska struktury lze sledovat dva typy studijních plánů, více strukturované do většího či menšího počtu tradičních předmětů a integrované programy, s více vzájemně propojeným obsahem studia teoretických předmětů a ateliérů. U nás nebo i v Německu převládá spíše ta tradiční struktura, integrované modely jsou časté spíše u menších škol s kratšími programy, zaměřených jen na pedagogiku, méně na výzkum, ale najdete je i na elitních školách. Vlastní kvalita je však skryta uvnitř škol a studijních plánů, je založena na kvalitě pedagogů a jejich schopnosti věnovat se studentům, koordinovat výuku a vzájemně kooperovat.

Dnešní studenti mají oproti dobám minulým výhodu, že žijí v době internetu a mají možnost vycestovat. Je to na jejich pracích znát?

Samozřejmost a přemíra možností získat informace a cestovat může působit kontraproduktivně. Je-li něčeho moc, a k tomu ještě kdykoli snadno přístupného, je obtížné se v tom orientovat a nevážíte si toho. Když se můžete k informacím kdykoli dostat, tak o jejich studium ani neusilujete, máte tendenci je pouze recyklovat, když je třeba. Největší intenzitu zájmu o architekturu a studium i vlastní projekty jsem jako pedagog pocítil hned po roce 1989.

Také za mých studií, v době normalizace, jsme byli hladoví po informacích a znalostech. Tehdy byly mnohem méně dostupné, nebylo jich tolik, takže byly přehlednější a navíc měly lákavý punc informací ze světa za železnou oponou. Omezenost přístupu k informacím možná vedla k větší selektivnosti studentů. Jen menší část byla ochotna jít touto namáhavou, a přitom nevyžadovanou cestou, v tomto ohledu spíše naopak.

Kde jste pak čerpal inspiraci vy, když jste studoval?

Z odborné i neobdobné literatury, sledováním kulturního dění, způsobem života i cestováním. Železná opona nebyla tak nepropustná, jak se dnes jeví, a navíc jsme v mentální rovině v podstatě žili za ní. Nejen v architektuře – nejvíce to bylo znát v hudbě. Rock and roll možná přispěl stejnou měrou, a přitom mnohem levněji k ukončení studené války a rozpadu sovětského impéria jako závody ve zbrojení.

Tehdejší omezenost přístupu k informacím a cenzura měly i své výhody. Kulturní obzor byl mnohem přehlednější a cenzura byla poměrně shovívavá ke kvalitní produkci, pokud nebyla v ideologickém rozporu s tehdejší doktrínou státu, ale filtrovala škvár, který dnes převládá. Když srovnáte třeba produkci filmů v Evropě v 60. letech a dnes, nelze z hlediska kvality obsahu mluvit o rozvoji, ale spíše naopak.

S odstupem času považuji asi za nejdůležitější, že mé zájmy nebyly omezeny jen na architekturu. Sledoval jsem velmi intenzivně celé kulturní dění – od filozofie přes literaturu, hudbu, film i divadlo až po výtvarná umění. Jistě jsem byl ovlivněn i tím, že otec byl architekt a můj starší bratr se rovněž velmi intenzivně zajímal o kulturu.

Oblast vzdělávání je vám evidentně velmi blízká – V ČKA působíte i jako předseda Pracovní skupiny pro vzdělávání. Co se například skupina pokouší změnit?

Přínos Pracovní skupiny pro vzdělávání se postupně vyvíjel a měnil podle potřeby Komory, škol i rozvoje profese. Na počátku 90. let byla skupina pojata výhradně jako platforma pro spolupráci s představiteli vysokých škol při koordinaci vzdělávání a zabývala se zejména stanovením kritérií požadavků na vzdělávání v jednotlivých autorizačních oborech.

Je třeba si uvědomit, že vzdělávání architektů u nás bylo ovlivněno i pokřiveno, z hlediska evropských standardů, od roku 1985 jednoznačně definovaných směrnicí ES, experimentem zavedeným v roce 1960. Tehdy došlo k rozdělení vzdělávání architektů na architekturu a tzv. pozemní stavitelství, což byl obor s obsahem studia okleštěným jen na technickou oblast výuky. Členové Pracovní skupiny pro vzdělávání také intenzivně spolupracovali s Pracovní skupinou pro legislativu a Kanceláří Komory při novelách zákona o výkonu povolání a následně novelách vnitřních řádů Komory.

Díky iniciativě skupiny došlo ke smluvním dohodám o spolupráci s jednotlivými vysokými školami, spočívající v účasti zástupců Komory u obhajob nebo v organizování a sponzorování Přehlídky diplomových prací ČKA.

Po vstupu do Evropské unie se Komora prostřednictvím skupiny angažovala při procesu notifikací jednotlivých škol. V posledních letech se činnost skupiny rozšířila o celoživotní vzdělávání, včetně programů pro zaměstnance státní správy a samosprávy, a o vzdělávání na úrovni základních a středních škol.

Když se vrátíme na začátek k vašim úspěchům z loňského roku – čeho si přejete dosáhnout v letošním roce?

Vrátím se na začátek: Já to tak moc neprožívám. Je příjemné být „úspěšný“, ale nikdy jsem nemyslel na to, že bych chtěl něčeho „dosáhnout“. V tomto ohledu mi nikdy nešlo o dosažení nějakého cíle, jde o cestu. Jestli mám nějaké přání a touhu, byl bych rád, kdyby se mi podařilo stmelit a rozvíjet fakultu a přitom se dál uplatňovat a rozvíjet jako architekt. Věřím, že lze obě věci skloubit.

VÝSTAVY STUDENTŮ FA VUT V BRNĚ

JOSEF CHYBÍK

Při vzdělávání architektů je důležité, aby jen netvořili uzavření ve svých ateliérech, ale aby si vyměňovali své znalosti a zkušenosti a navzájem o své práci diskutovali. Důležitou platformou by k tomu měla být právě škola. Vedle klasických vzdělávacích modulů proto na Fakultě architektury VUT v Brně nabízíme ve svých prostorách i možnost veřejné prezentace semestrálních, bakalářských a diplomových prací našich studentů.

V posledních čtyřech letech se pravidelné expozice usku- tečňují ve fakultní Galerii MINI. Jak plyne z názvu, jedná se o poměrně skromný prostor. V pravidelných intervalech se však v něm daří pořádat výstavy, které jsou akademickou obcí a dalšími návštěvníky oblíbeny, očekávány a vyhledávány. Tato galerie slouží i pro vystavovatele z jiného než domácího prostředí. Z nich je možno připomenout expozice sochaře Tomáše Medka, práce studentů grafického designu z Fakulty výtvar- ných umění VUT v Brně, výstavu věnovanou dokumentům o po- válečném Berlíně, velmi zdařilou výstavu designéra Jaroslava Juřiči nazvanou Od papíru po beton nebo jedinečnou výstavu s tématem jihomoravské barokní krajiny.

Fakulta však pořádá také větší akce, které se kona- jí v galeriích v České republice anebo ve výstavních domech v zahraničí. Ze zahraničních podniků můžeme vzpomenout úspěšnou výstavu, která se uskutečnila v roce 2011 v USA. V České národní budově Českého centra v New Yorku to byla prezentace, která nesla název Pohledem z vily Tugendhat a architektonické struktury. Uskutečnila se v souvislosti s rozvo- jem česko-amerických vztahů. Navázala na fakultní spolu- práci s univerzitami v Milwaukee ve Wisconsinu a v Chicagu v Illinois. Šlo o jedinečnou příležitost, která v mezinárodní oblasti architektonického vzdělávání přispěla k rozvoji mimo- evropských vztahů.

Snad nejrozsáhlejší expozice, která se v posledním dva- cetiletí uskutečnila a která prezentovala to, co je pro brněn- skou fakultu charakteristické, byla výstava, která se stala prů- nikiem činností tří jejich ateliérů. Expozice za velkého zájmu veřejnosti a sdělovacích prostředků naplnila pět sálů galerie Domu pánů z Kunštátu, který je součástí brněnského Domu umění.

Výstava „Jundrov nostalgický a co dál“ se věnovala pro- blematice brněnské městské části. Jundrov se stal místem zájmu architektů již v 60. a 70. letech 20. století. Svou stopu tam zanechala celá řada bývalých nebo současných učitelů, za které můžeme připomenout Petra Hrušů, Ivana Kolečka, Pet- ra Pelčáka, Petra Uhlíře nebo Hanu Urbáškovou. Studenti se Jundrovem zabývali ve dvou problémových okruzích. V prvním sledovali a vyhodnocovali stávající zástavbu a hledali rezery- pro vhodnější využití současných kapacit. Příkladem jsou jejich zásahy do struktury souboru obytných budov nebo na- lezení nového využití společenského centra Svratka. Druhým zájmovým okruhem se stala řeka Svratka, kterou se studenti ve svých projektech snažili zapojit do organismu urbanizo- vaného území. Vedoucími prací byli doc. Dagmar Glosová, doc. Jiří Oplatek a doc. Iva Poslušná. K této části výstavy byl

Vernisáž studentské výstavy na VUT v Brně. Foto: Kateřina Dokoupilová Pazdnerková

vydán tištěný sborník. Výstava byla pořádána s podporou projektu Umění a architektura jako nástroje konstrukce veřejného prostoru v období socialismu a jejich reflexe v současném umění.

Výstava 5+5 Obnova měst – Stadterneuerung představila semestrální projekt aplikovaný v ateliérové výuce zapojené do systémově vedeného kurzu pěti dvojic bakalářského stupně. Každá z dvojic řešila vždy jedno jihomoravské a jedno dolnorakouské město. Smyslem bylo sledovat zásadní rozdílnost, případně podobnost spojenou s obnovou malých a středních měst v obou sledovaných regionech. Z české strany se jednalo o Kyjov, Mikulov, Moravský Krumlov, Slavkov u Brna a Znojmo a ze strany rakouské o města Eggenburg, Horn, Krems, Sankt Pölten a Stein-Krems. Vedoucím projektu byl doc. Karel Havlíš, kterému sekundovali doktorandi Ondřej Chybík a Michal Křištof. Akce byla podpořena evropským fondem pro regionální rozvoj European Territorial Co-operation Austria – Czech Republic 2007–2013.

Nejrozsáhlejší expozice byla věnována aktivitám studentů, které vedl prof. Ivan Koleček. Jednalo se o práce zařazené do tří semestrů. Dvě měly vazbu na témata zahraniční, třetí byla spojena s Brnem. Brněnské téma navazovalo na významné jubileum spojené s oslavou 190. výročí narození Johanna Gregora Mendela (1822–1884), opata augustiniánského kláštera a světově proslulého badatele, snad nejnámějšího Brňana. Urbanistickým a architektonickým řešením došlo k přiblížení lokality Mendelovy zahrady nejširší veřejnosti. Přínosem bylo představení poznatků dosažených přímo v přírodním prostředí. Práce studentů prokázaly, že myšlenka propojení muzea s přírodou je možná. Zahraniční zadání se týkala dvou míst: Hadriánovy vily a švýcarského města Lausanne. Obě destinace studenti se svým učitelem navštívili. Ve velkolepé císařské rezidenci, Hadriánově vile, která je památkou UNESCO a nachází se jižně od Říma, navrhl informační centrum. Švýcarské téma zahrnuje projekt knihovny postavené na břehu Ženevského jezera. Toto zadání bylo také tématem diplomových prací.

Fakulta si svých absolventů váží. Projevilo se to i na této výstavě, kde byly prezentovány kvalitní ukázky architektonického díla nacházející se v městské části Jundrov. Práce již vzpomenutých Petra Hruší, Ivana Kolečka, Petra Uhlíře nebo Hany Urbáškové oživila expozici a pro studentské práce se stala společným jmenovatelem.

Vtip nepostrádala ani instalace výstavy, které se autoricky ujal akad. sochař Oldřich Rujbr. Názvy jednotlivých částí expozice navozovala jména učitelů, a tak se návštěvník ocitl v lokalitě Kolečkovo, Havlišovo anebo Glosov. Část výstavních panelů byla zavěšena na stěnách. Další exponáty spočívaly na liniích bílých pásků, které navozovaly pocit levitace. Modely našly místo na skleněných tabulích, uložených na různě vysokých stupních vytvořených z dřevěných palet. Oživením výstavy byl audiovizuální snímek, který autenticky zachytil práci na projektech.

Prof. Ing. Josef Chybík, CSc.
děkan FA VUT v Brně

ŠKOLA JE NASTAVENA NA PRŮMĚR

Jaké je dnes studium architektury, co studentům chybí a co jim naopak pomáhá najít místo v praxi? Ptali jsme se studentů, kteří získali ocenění od ČKA v rámci Přehlídky diplomových prací.

Dmytro Nikitin
FA ČVUT Praha

Marek Příkryl
AVU Praha

Jáchym Svoboda
FA ČVUT Praha

Karel Filsak
FA ČVUT Praha

Jak jste byl spokojený se studiem?

DN: Fakulta architektury ČVUT nabízí poměrně širokou nabídku špičkových ateliérů, několik z nich daleko převyšuje úroveň ateliérů na tzv. uměleckých školách. V kombinaci se silnou technickou složkou pak má student, který si projde kvalitním ateliérem (ateliéry), velmi slibné šance v praxi. Samozřejmě je třeba dodat, že množství studentů s odlišným nasazením a ambicemi určuje kvalitu „středního proudu“. Pokud je student iniciativní a má vášnivý zájem o architekturu, bude se věci věnovat i nad rámec studijních povinností, nastavených na průměr. Pokud tu ambici nemá, školu také bez problému vystuduje, je ale logické, že jeho šance na uplatnění v „kreativních oblastech“ navrhování bude mnohem nižší. Se studiem jsem osobně velmi spokojen ze všech výše uvedených důvodů.

JS: Samozřejmě, že by se dalo najít spoustu věcí, které bych si na škole představoval jinak, ať už je to důraz na trochu jiné předměty, vyrovnanější úroveň jednotlivých ateliérů nebo větší zaměření předmětů na úkoly, které se vykonávají v běžné praxi. Celkový dojem si ale odnáším pozitivní.

MP: Ve výsledku jsem spokojen. Odnel jsem si potřebné a nenaučitelné věci se učím v praxi.

Co vám během studia scházelo?

DN: Scházela především zdravější životospráva, ale to už je asi profesní úděl a po odpromování se v tomto ohledu moc věcí nemění. Samozřejmě v prvních letech studia jsem ještě zažil celodenní čekání na podlaže v dlouhých chodbách budovy A před kabinety, s odstupem času to ale vnímám jako zajímavé stmelovací zážitky.

KF: Mrzelo mě soustavné rušení výtvarných předmětů na úkor technických. Práce architekta je náročná, s velkým přesahem do dalších kulturních a jiných oborů, které byste v procesu navrhování na první pohled nehledali. Škola se vás na to ve svém omezeném čase snaží připravit, ale funguje pouze jako katalyzátor následného samostatného vzdělávání

a prohlubování znalostí v dalších oblastech, které souvisí se subjektivním vnímáním architektury.

JS: Vadily mi změny ve studijním plánu během studia. Prostě jste si nemohli být jisti tím, když si nějak rozvrhnete kredity, které budete k dalšímu postupu potřebovat, že je v dalším semestru budete vůbec mít možnost získat. Zároveň také nebylo jasné, jestli dané předměty ve studijním plánu, který jste se na začátku studia zavázal splnit, budou ještě existovat.

Jaké jsou možnosti studenta architektury získat zajímavou praxi během studia?

DN: Podle mne je nemožné dělat dvě takto časově náročné činnosti kvalitně najednou. Trpí obě, a hlavně trpí student. Myslím, že optimální je lehčí pracovní režim občasných zajímavých brigád, rozvíjejících konkrétní odborné zájmy studenta a zároveň rozšiřujících jeho know-how v těchto oblastech.

JS: Vzhledem k časové vytiženosti samotným studiem se nějaká dlouhodobější praxe, kde vám vyjdou vstříc ohledně pracovní doby, hledá těžko. Takže u mne to byly spíš krátkodobé výpomoci na jednotlivých projektech, případně tvorba vizualizací.

Jak vidíte šance na uplatnění mladého architekta?

DN: Velkou výhodou je odborné zaměření na určitou oblast nad rámec průměrné přípravy z vysoké školy. Je to dost logické – ateliéry zaměstnávají dobré myslitele či dobré praktiky architektury pro kreativní činnosti a nemají problém jim svěřit část zodpovědnosti. S rostoucí důvěrou se lepší i ohodnocení. Bohužel české školy architektury stojí stále především na kvantitě, což se na jednu stranu dá vnímat jako chyba systému, na druhou jako motivace dostat se z průměru vlastním nasazením.

KF: Je fakt, že architektů je u nás hodně a zájem o kvalitní architekturu malý. Množství absolventů nevidím jako takový problém, možná naopak. Chcete-li se uplatnit, musíte dělat architekturu dobře. Věřím tomu, že nadaní mladí architekti své uplatnění najdou, ale samotné absolvování je jen začátek cesty. S nastupující mladou generací investorů nacházím i větší hlad po kvalitnějších realizacích, takže jsem optimistou.

MP: Ani jedna ze dvou variant po škole není snadná: pracovat pro někoho, nebo pracovat na sebe. Snad všichni, kteří pracují pro někoho, jsou nuceni do živnostenského listu se všemi nevýhodami, a snad všichni, kteří volí založení vlastního studia, se potýkají se stejnými potížemi při rozjezdu. Problematické jsou obě varianty.

Pomohlo vám ocenění v rámci Přehlídky diplomových prací v budoucím uplatnění?

KF: Nečekám, že mi ocenění pomůže v budoucím uplatnění. Jeho přínos je hlavně v tom, že vám někdo ve chvíli, kdy hledáte vlastní způsob vidění architektury, řekne, že to děláte dobře. Ocenění mě motivovalo a dalo mi chuť do práce.

VĚDA A VÝZKUM V ARCHITEKTUŘE

MARTIN HORÁČEK

Problematiku vědy a výzkumu v architektuře nelze formulovat jednoduše, jednoznačně ani nesporně. Nejprve je třeba rozlišit instrumentální a realistickou stránku věci. Tou instrumentální se rozumí, že „architektura“ je v Česku i v jiných civilizovaných zemích oborem etablovaným v systému vysokého školství a jako taková potřebuje vykazovat vědeckovýzkumné aktivity. To proto, že jde o respektovaný atribut vysokoškolských oborů, a také proto, že vykazováním těchto aktivit podmiňuje státní správa dotování, a tedy i přežití příslušných institucí a jejich pracovníků. Ateliéry architektury se z toho důvodu mění na „řešitelská pracoviště“, architekti se přihlašují do vědeckých grantových soutěží a usilují o doktoráty, čemuž by se takový Bernini, ne-doktor, ne-kandidát věd a projektový ne-řešitel, nejspíš velmi podívoval.

Ponechme tuto záležitost vzhledem k její historické pomíjivosti stranou a pokusme se zaměřit na to, jak reálně může probíhat užitečný vědecký výzkum v architektuře a jak se v něm může uplatnit osoba se vzděláním architekta. Jde o dvě rozdílné skutečnosti. Chápeme-li vědu (ve zkratce) jako systematické obohacování poznání pomocí ověřitelných důkazů, metod a závěrů, pak architektonickou vědu nemusí provozovat jen praktikující (projekující) architekti. Architektura nepředstavuje uzavřenou specializovanou rozpravu, nýbrž rozpravu maximálně otevřenou, možná jednu z neotevřenějších vůbec: každého obklopují stavby a každý má právo a do značné míry i potřebu se k nim vyjadřovat. To je něco jiného než třeba ve fyzice: každého (jak se zdá) obklopují Higgsovy bosony, ale většině z nás je to jedno, protože to nijak neovlivňuje naše jednání – praktický rozum, řečeno s Kantem. Kdežto architektura ovlivňuje náš život pořád a významně, skoro jako partnerský citový vztah: diriguje náš pohyb a modeluje naše nálady. Každý, kdo rozvažuje nad umístěním sedačky v obýváku, provádí do určité míry výzkum v architektuře; stejně tak každý, kdo v Hornbachu vybírá z plechovek s barevnými fasádními nátěry tu „nejlepší“. Vědeckými se podobné úvahy, experimenty a hypotézy stanou v okamžiku, kdy jejich intuitivnost doprovodí racionální korekce, metodická kázeň, zkušenost a zobecnění vyplývající ze znalosti analogických situací a také schopnost proces a jeho výsledky srozumitelně zprostředkovat publiku.

Tím se dostáváme ke druhé otázce, totiž k možnému odbornému přínosu vystudovaného architekta, což je de facto návazná otázka k primární otázce po smyslu architektonické profese. K čemu je vlastně architekt pro zbytek světa dobrý? Architekti samotní na to dnes nemají jednotný názor: usilují třeba o vystupňování harmonie ve světě (Christopher Alexander) anebo o „nové, nepředvídatelné formy svobody“ (Rem Koolhaas a Zaha Hadid). Od stanovení cíle se odvíjejí způsoby provádění výzkumu: ten Alexanderův vypadá jinak než ten Koolhaasův a navzájem jsou naprosto nekompatibil-

ní. Takové rozpory, jak známo, snižují důvěryhodnost architektonické vědy v očích jiných věd. Architekti s chutí bádají se nezřídka snaží získat kredibilitu tím, že svůj výzkum profilují na příbuzných platformách s jednoznačněji definovanými cíli a metodami: v dějepise architektury, sociologii, psychologii nebo stavební technologii. To není špatná strategie. Kupříkladu špičkových historiků architektury z řad architektů bychom napočítali desítky. Ne vždy však architekt dostatečně ovládne aparát oboru, do něž chce proniknout, a jeho „věda“ pak působí amatérsky (vzpomeňme na Jiřího Krohu v roli sociologa či Richarda Neutru coby psychologa). Dobrý sociolog nebo psycholog by příslušnou práci odvedl lépe; v jeho podání by se ovšem odrazila absence toho, co by měl umět architekt, totiž schopnosti lépe navrhovat stavby. Příslowce „lépe“ je klíčové. Stavění jako takové se bez architektů obejde, jak vědí všichni budovatelé svépomocí, děti s kostkami a všichni projektanti ze škol pozemního stavitelství. Náměstí Svatého Petra v Římě by stálo a jako veřejný prostor dobře fungovalo i bez Berniniho – avšak jen díky jeho umění je vynikajícím architektonickým výkonem. Čekáme od architektů, že budou navrhovat stavby lépe, než bychom to dokázali sami kutilským způsobem, stejně jako čekáme lepší svatební fotografie od profesionálního fotografa než od družičky s (pravda, chytrým) mobilem. Toto „lépe“ by mělo být hlavním předmětem architektonického výzkumu: Co to přesně znamená? Jak toho lze dosáhnout? Ne s absolutní platností (to je chiméra, nýbrž v dané konkrétní situaci („řešené úloze“), třeba v situaci člověka bezradně posouvajícího zakoupenou pohovku z jednoho rohu pokoje do druhého.

PhDr. Martin Horáček, Ph.D.
Vysoké učení technické v Brně
Univerzita Palackého v Olomouci

INTENZIVNÍ PÍLE, NEVYHNUTELNÁ DŮVĚRA A PATŘIČNÁ DISCIPLÍNA

VLADIMÍR CZUMALO

Antonín Engel o vztahu profesora
architektury a jeho studenta

Když se Antonín Engel po skonu Antonína Balšánka ujal profesorského stolce na Českém vysokém učení technickém, přednesl 17. ledna 1922 inaugurační přednášku. Její text otevíral VIII. ročník revue Styl. Vracíme se k němu nejen proto, že přibližuje situaci české architektury po vzniku republiky z jistého nadhledu, ale především pro pozoruhodnou reflexi úlohy a možností vzdělávání architektů a poslání vysokoškolského učiliště architektury.

Publikaci inaugurační přednášky ve Stylu doprovázelo šest fotografií vily Antonína Hořovského v Hodkovičkách, díla Pavla Janáka z roku 1921, pro publikaci dnešní připomínáme některá díla Antonína Engela z období, jež přednášce předcházelo.

INAUGURAČNÍ PŘEDNÁŠKA NA ŠKOLE ARCHITEKTURY PŘI VYSOKÉM UČENÍ TECHNICKÉM V PRAZE

ANTONÍN ENGEL

Předneseno dne 17. ledna 1922

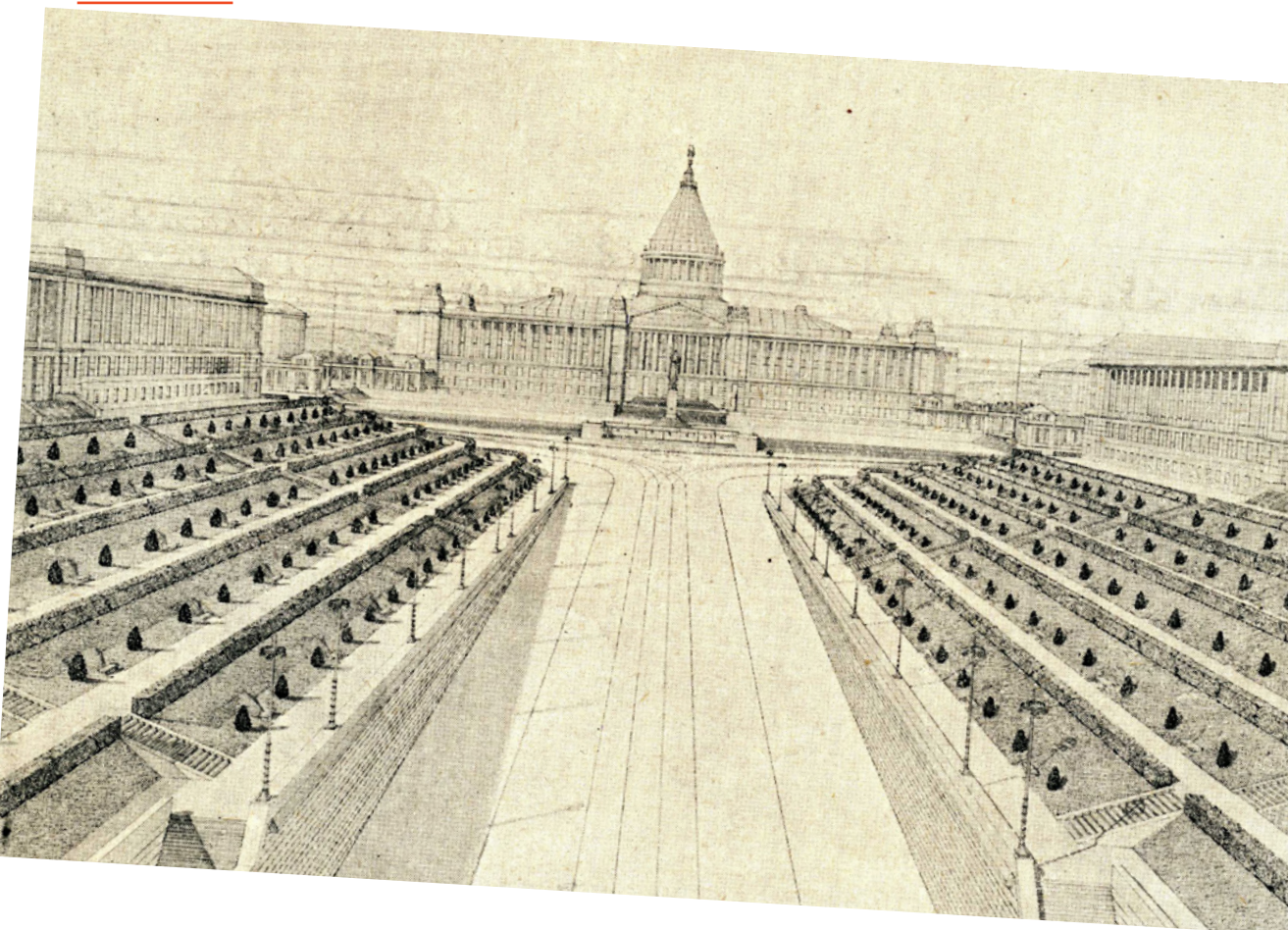
Pánové!

Dovolte, abych k vám, jako k svému nastávajícímu posluchačstvu, promluvil několik slov při dnešní své nástupní přednášce! Úřad akademického učitele je zajisté jedním z nejčestnějších, jež mohou být údělem prostého občana republiky, avšak kromě cti, již přináší, nese s sebou velkou tíhu povinností a odpovědností, zvláště jestliže je nastoupen, jako právě v dnešní době, za okolností do značné míry mimořádných. Musím žádati za strpení a vyslechnutí obšírnějšího výkladu o tom, v čem spatřuji mimořádnost okolností, a z toho vyplývající zvýšenou míru povinností ze své strany jako učitele.

Nechtěje se nikterak zabývat tím, co předcházelo mému jmenování, přikročím ihned k věci a pokusím se nejprve stručně rekapitulovati vývoj krize, v níž se současná architektura od počátku tohoto století nachází. Při oslavě dvacetiletého trvání vašeho odborného spolku měl jsem již příležitost na vývoj za tuto dobu poukázat. Jest vám asi známo, že od vzniku tak řečené moderny prodělala současná architektura nejruznější fáze vývoje, od počáteční secese k wagnerovskému konstruktivismu, od materiálového naturalismu k im- a expresionismu, pak kubismu atd., aniž by kterýkoliv z těchto „směrů“ byl na trvalo zakotvil a déle se při životě udržel než do příchodu následujícího nového. Efemérnost těchto zjevů, jejich takřka jepičí existence je na bíledni, a svědčí jen o oprávněnosti slova krize. Neklamou-li veškeré příznaky doby, zdá se, že nabývá vrchu přesvědčení, že touto cestou nedojde se cíle. Jistě také proto, že mnohé ze jmenovaných pojmů byly příliš povrchně přejaty z ostatních, méně tektonických oborů umění, bylo tu snahou dojíti cíle cestami neodpovídajícími tektonické povaze architektury, že ukvapeně špelo se za cílem dosažení nové formy daleko dříve, než nejen nejzávažnější složky tvoření architektonického, ale i nejjednodušší podmínky pouhé existence tohoto umění dovozovaly. Jakkoliv to zní paradoxně, lze i zde mluvit o jistém vnějškovém, nakvap se zrodivším formalismu, jehož účinky namnoze stejně rušivě zasáhly do zdárného architektonického dění, zcela obdobně, jako tomu bylo u formalismu, opředeného o období historická. Rozdíl však je ten, že rychlým střídáním tvarového chápání, namnoze protichůdného, vzniklo stupňované napětí, po němž ovšem musela následovati občas nevyhnutelná únava a dezorientace o tom, co bude dále.

Svým národním temperamentem jsme nakloněni k novotám, jež zpravidla dosti nekriticky odjinud přejímáme. Naše tradice kulturní byly během věku několikrát přetřhány, a podléháme tudíž velmi snadno kulturním vlivům z nejrůznějších stran, čímž jinak zdravý, oplozující vliv nových proudů, pro pokrok nevyhnutelný, ztrácí mnoho na trvalejším a hlubším účinku, jaký by se musel dostavit, kdyby tu bylo okamžitě prostředí kulturně rezistentnější. Příčinu toho domnívám se spatřovati v naší nedávné ještě nesvobodě, jež ztěžovala nevyhnutelnou koncentraci hmotnou, bez níž solidně založený a déle trvajících kulturní vývoj není dobře myslitelný. Teprve naším osvobozením politickým počíná, jak pevně všichni věříme, nová epocha i v životě kulturním, jenž se může rozvinouti na bezpečném základě dobře organizovaného státu a jeho hospodářského rozkvětu. A tu jmenovitě architektuře, umění především nad jiné odvislému od těchto předpokladů, může konečně nastati období plného rozkvětu. Nyní teprve tento obor umění, vyžadující největších hmotných nákladů, stává se aktuální, a třeba to je dnes málo zjevně patrné, prognóza do budoucnosti jasně to napovídá. Tím současně vnučuje se otázka, zda jsme v každém směru připraveni na úkoly, jež nás čekají.

Antonín Engel: Návrh na regulaci Letné, 1920, perspektivní pohled z terasy Památníku odboje k parlamentu

ROZŠÍŘUJÍCÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Dovolte, pánové, abych stručně nastínil rozsah těchto úkolů. Jako v životě politickém a sociálním, tak hospodářském a kulturním nacházíme se ve varu světového přerodu, kdy tvoří se nové formace, jež nevyhnutelně si žádají také nových, zcela příslušajících forem, v souhlase s novými požadavky. Ale i ty formace, jež v podstatě udržely si schopnost života a přestály povodeň světové války, změnily se značně a nevystačí asi na dlouho se zastaralými prostředky. Tedy i těch se týká světová řízeň po novém kolektivním výrazu, což především se musí projevit v současné architektuře. Jako konkrétní příklad lze uvést: naše města, ať velká nebo malá, blíží se období nevyhnutelných a dalekosáhlých změn. S navázáním na přetáť předválečný vývoj nevystačí se asi na dlouho. Bude nutno hledat nové metody řešení v celku i detailu, změněného způsobu bydlení a života, řešit nové problémy technickohospodářské i sociální. Jiný příklad: využití vodních sil vyvolá revoluci nejen v životě hospodářském, ale i ve zjevu přírodním a krajinném, jím doslova změní se tvářnost světa, a bude tudíž na tektonických umělcích, aby zmocnili se těchto dosud nevídaných a svým účinkem ohromujících prvků. Nové společenské útvary a organizace vyvolají potřebu budov, jichž útvar a dispozice budou se valně lišit od tradičních typů dřívějších!

Z těchto jen namátkou uvedených příkladů snad dostatečně jsem objasnil kvantitativní rozsah úkolů příští generace architektů. Avšak daleko nesnadnějším problémem jest zmocnění se těchto úkolů po stránce kvalitativní, na níž v umění nakonec vždy nejvíce záleží. Naléztí nejpřílehavější výraz novému úkolu, novému materiálu, nové konstrukci, ale také novému chápání hmot, prostorů a proporcí bude zajisté nejtěžším, ale i nejdůležitějším úkolem příštího umění.

V dějinách umění často nacházíme poučku, že nové stylové epochy a nový rozmach architektonického dění následují po obdobích katastrofálních převratů dějinných. Je-li tomu tak, pak stojíme pravděpodobně na prahu velkého vývoje v budoucnosti snad nedaleké, a vy, pánové, můžete si blahopřáti,

že vám bude dopřáno dočkat se prvých výsledků jeho, o to radostnějších, že se tak stane pod střechou vlastního státu. Co nejrůznějších oborů práce vás čeká, kde tvůrčí činnost, neb aspoň spolupráce výkonného architekta jest nevyhnutelná. Povolání toto jest jedno z oněch, jež nejen může, ale i musí proniknouti všude tam, kde touha po dokonalém formálním výrazu bude požadavkem doby. Jest však málo oborů produkce, jež by trvale mohly postrádati této kolektivní snahy. I když však omezím toto povolání na nejužší základnu jemu vlastní, otvírá se stále obrovský prostor působnosti. Například stavba měst jest obor u nás téměř zcela ladem ležící, čehož důsledky zvláště nyní, v době velikého převratu, těžce pocítujeme. Rovněž ochrana památek jako důležitý speciální obor se vůbec ještě ani nevyskytla, ač stav našich památek uměleckých a historických, tolik zanedbaných, přímo volá po vědecky a technicky vzdělaném umělci. Stejně otázka architektonického luštění budov průmyslových, jakož i u zmíněných již staveb inženýrských, vodních, vojenských apod., bude brzy palčivá! Neméně však stavba nových typů bydlení, hotelů, ústavů osvětových, humánních, hřbitovů atd. Od nejprostších forem až do monumentálních dispozic, po stránce vnější i vnitřní výstavby, vše to žádá od architekta dnešního netoliko talent a tvůrčí sílu, ale i veliké kvantum pozitivních vědomostí technických, znalostí hospodářských, životní zkušenosti, dlouholeté praxe, trpělivé a houževnaté oddanosti k práci, také však mnoho všeobecného vzdělání a vysoké kulturní úrovně. Každý z vytčených požadavků je tak naléhavý, že nemůže býti v souhrnu ostatních nadobro zanedbán, z čehož plyne ovšem, že typ architekta, jenž by všechny tyto žádoucí vlastnosti v jedné osobě soustředil, zůstane vždy nedostižným ideálem. Při komplikovanosti potřeb moderního života a jeho diferenciací je zřejmo, že včasná specializace dle sklonu individua bude asi hlavní cestou příštího vývoje, třeba zase je nezbytno, aby současně tvořily se typy univerzální v určité kategorii (stavitel města). Příští a bohdá mnohoslibný vývoj naší školy

Antonín Engel: Soutěžní návrh na přestavbu Staroměstské radnice, 1909

architektury nevyhnutelně se musí vyvinouti tak, aby vývoj v naznačeném směru, aspoň v hlavních rysech, již na škole samé umožňoval.

Že vyzrálý typ architekta nemůže vzniknouti na půdě akademické, byť byly duševní podmínky individua sebestřednější a byť škola architektury byla sebelépe organizována a vypravena, je, myslím, na bíledni. Architekt, více než kterýkoliv jiný technik, nesmí se přestat učit a vyvíjeti až do konce svého života. Není a nemůže být úkolem školy, aby měla zodpovědnost za příští vývoj každého jednotlivce, tím méně škola architektury při vysokém učení technickém, kde při akademické svobodě studia není žádného cenzu, jenž by vylučoval ty, kdož po názoru nějaké komise nemají vrozených schopností, jako je tomu na školách ryze uměleckých. Zato skýtá výhodu, že dává veliké kvantum pozitivních vědomostí, jež časem, zpracovány zrající individualitou, mohou poskytnouti bezpečnou základnu tvorby.

Za devět či deset semestrů studia skýtá vám, pánové, škola dostatek příležitosti obeznámiti se se všemi stránkami vašeho budoucího povolání, právě tak jako rozpoznati své individuální sklony. Na čem však, dle mého mínění, nejvíce záleží a co daleko více váží než spousty vědomostí, je určitá metoda práce a studia. Tím docházím k nejdůležitějšímu bodu toho, co hodlám říci, totiž ku poměru učitele a posluchače. Vědomosti možno nabýti z knih, ale vychovati lze jen v nejužším vzájemném působení obou. Od intenzity a jakosti tohoto styku závisí veškeren prospěch budoucí a stopy jeho, dobré či špatné, rozhodují pro celý život.

Sám prožil jsem na sobě účinek dvou velikých mistrů, Zítka a Wagnera, i dovedu tudíž nyní plně chápati závažnost a tíhu dnešního svého postavení. Ulehčení doufám nalézt u vás, pánové, a musím žádati proto největší serióznost a lásku k práci. Musím jen litovati, že při dnešním jistě mimořádném počtu posluchačstva nebudu moci věnovati tolik času každému z vás, jak by zájem věci vlastně žádal, a záleží tu-

díž na jednotlivci, aby využil času, jež mu budu moci věnovati. Samozřejmým předpokladem zdárného výsledku jest, kromě intenzivní píle vaší, také nevyhnutelná důvěra v mé poctivé míněné rady a pokyny, ovšem také patričná disciplína ve vykonávání úkolů uložených.

Předpokládám ovšem, že nejde vám pouze o to, absolvovati studium na této vysoké škole pouze proto, abyste obdrželi vysvědčení druhé státní zkoušky. V praktickém životě vysvědčení málo znamená, zato platí volná soutěž bez ohledu na provenienci školskou. Bylo by hanbou, aby architekti akademicky vzdělaní měli být snad zatlačováni jinými, jimž nebylo dopřáno tak široké základny vědecké, ale kteří přesto vlastní pílí, energií a talentem přemohli a nahradili nedostatky vědecké. Avšak i těch, kteří již předem hodlají se věnovati dráze úřednické, týká se můj předpoklad, neboť mohou se stát i v této funkci spolupracovníky na kultuře státu a národa, právě tím, že jim bude dána jistá moc, jež jim umožní dirigovali pokrok k lepšímu v různých, mnohdy zaostalých prostředích, kam vliv akademicky vzdělaného umělce zpravidla nezasáhne.

Konečně nelze pomínouti mlčením ještě jednu závažnou okolnost, jež od vás žádá právem největší napětí sil. Je to především otázka naší kulturní prestiže jako národa, abychom, jsouce svou geografickou polohou postaveni do průsečíků různých kulturních proudů, dovedli tyto zpracovati svým způsobem, abychom nebyli jen přijímateli, ale i dávajícími, a abychom jmenovitě stali se prostředníky a nositeli své umělecké kultury na blízký i daleký východ. Těto své slovanské povinnosti nejlépe dostojíme, když nejprve sami u sebe budeme pracovati na výtvarném problému svého česství. Problém národního znaku v umění je ovšem velká kapitola sama o sobě, a v architektuře rozhodně nejméně jednoduchá. Jisto jest, že ne-li přímo rasová, tedy přinejmenším lokální geografická nota se vždy záhy projeví jako výslednice nejrůznějších složek. Nota národní je však výsledkem určitých prvků povahových, psychických. Její vznik, trvání, rozmach závisí především

na rozpětí vše pronikající národní duše, tedy čehosi, co stojí nad námi, třeba jsme zároveň toho účastni. Soudím, že znak národní nedá se nutit, konstruovat, ovšem nesmí se mu také bránit!

Pravděpodobně po nějaké době klidného, samostatného života projeví se takřka automaticky sám, aniž si toho třeba budeme vědomi. Nejspíše prospějeme tomuto znaku v našem oboru přesným studiem a sledováním potřeb našeho lidu, aniž bychom přitom opouštěli stanovisko evropské.

U nás studujícím posluchačům bratrských národů slovanských doporučuji totéž stanovisko, jakmile opustí tuto vysokou školu a navrátí se ke kulturní práci do svých vlastí. Metody zde nabyté (nikoli hotové formy), osvědčí-li se zde, osvědčí se i u nich, třeba za okolností podstatně různých.

Nakonec zmíním se ještě o směru, v jakém hodlám vyučování vésti. Aniž bych předbíhal poznatkům, jež nabudu po důkladném seznání vás a vašich prací, kteréžto poznání jistě vykoná patřičný vliv na metodu práce, a mnohou iluzi, kterou teď mám, snad zkoriguje, přece aspoň troufám si říci toto: V dnešní době, plně převratů a také převratů výtvarných, jež vedle mnohoslibného rašení nejsou prosty i prvků hodně anarchických, bude nejvíce záležeti na tom, aby nastalo jisté uklidnění, konsolidace, aby nalezena byla jakási bezpečná základna, po níž bude lze opřítí celé další tvoření. Pokud této nebude, není jistoty, že cesty nastoupené neztroskotají. Metody ku hledání této základny mohou být různé. Hlavní jest, aby vedly k cíli. Může jimi být zrovna tak studium současného života, jeho potřeb, tužeb a dnešní mentality lidstva, jako studium památek minulosti, patřičně ovšem vedené, bez ohledu na výlučné omezování se na některou historickou epochu, na což kladu zvláštní důraz. Nutno jíti i cestou studia moderních konstrukcí a pomocí důsledků, které z toho vyplývají, dojíti k pozitivním výsledkům. Pravděpodobně nejlépe dospěje se k cíli s užitím všech možných metod vůbec a ze vzájemného souhlasu ve styčných bodech rozpozná se pravá cesta!

Po této, jaksi vědecké analýze musí následovati ovšem umělecká syntéza. Tyto dvě základní schopnosti, zdánlivě protichůdné, musí architekt v sobě vypěstovati, má-li být tvůrčí architektou, musí více než snůškou forem převzatých, lhotejnou, zda z dávné minulosti či od včerejška. Tento mou zhruba naznačený způsob negarantuje ovšem nikterak rychlé a snadné výsledky, naopak cesta tato je málo schůdná, spíše trnitá, avšak výsledky jí dosažené budou asi trvalejší hodnoty než ony, jež překotně se snaží dojíti cíle co možno nejladněji! Na jedno nesmí se zapomínati, že pojem moderní architektury není naprosto něco hotového, naopak jsou její hlavní obrysy ještě velmi nejasné. Žijeme v době přechodů, kdy staré formy nepozbyly namnoze svojí životaschopnosti, naopak budou v určitém pozměnění vegetovati ještě dlouho. Nové náběhy jsou ještě rudimentární, syrové, nevyhraněné a bude ještě dlouho trvat, než se vykristalizují. Současná architektura je pojem živoucí, stále se měnící, a její novodobost neprojevuje se všude stejnoměrně. Odpovídá to i dnes přirozenému běhu věcí, jako tomu bylo v minulosti, že nové formální nazírání projevuje se nejprve tam, kde jde o zcela nové úkoly, tj. ty, jež jsou, co do své podstaty, bez předchůdců, kde tedy není žádné, neb jen nepatrné tradice. Tak je tomu při stavbách inženýrských, průmyslových apod., jež se opírají o zcela nové předpoklady ideové i materiální, u nichž vývoj moderních forem je nejdříve a nejsnáze možný, právě proto, že není tu žádná tradice od dřívější. Důkazem toho, aspoň ve smyslu negativním, jsou starší díla inženýrská, při nichž aplikovaná forma historická působí zvláště nepříjemně a disharmonicky, než u objektů, jež svou povahou a zvykem sahají hluboko do minulosti (kostely, paláce apod.). Na takovéto objekty, již svým účelem konzervativní, zapůsobí nové formální nazírání pravděpodobně až naposled, tj. tehdy, až vítězství nového světového názoru bude již vybojováno, pakli ovšem budou mítí dotyčné stavby svůj *raison d'être*. Konečně nesmí se také zapomínati, že žádný vývoj neodehrá-

vá se přímočaře, nýbrž v křivce, že má své vrcholy i své nížiny. Po jistém napětí nastává pokles, únava. Je tomu tak i ve vědě, tím spíše v umění, kde dokonce nové neznamená zároveň vždy lepší. O tom, zdali dnešní a příští doba vytvoří vskutku moderní styl, jenž by směl činiti nároky býti postaven do jedné řady se slohy historickými, rozhodne teprve daleká budoucnost, až dostaví se náležitý odstup časový, možná teprve tehdy, až tento nový styl nebude více aktuální a nastane podobné období přechodu, v jakém dnes žijeme. Architekturu nutno chápati vždy „sub specie aeternitatis“. Každá doba vtiskne svoji pečeť a vede vzrůst nejmladších výhonků gigantického stromu lidské kultury, jehož kořen kotví hluboko v pravěku. Mezi věcností a současností jako mezi dvěma póly odehrává se architektonické dění, příkloňujíc se jednou více jednomu, jindy druhému. Podstatou monumentálního tvoření jest vtisknutí formě nově ráz věcnosti a formě staré, přejaté ráz současnosti. Tvoření architektonické jest snad to nejvznešenější, co lidský duch stvořil, a má mnoho společného s náboženstvím, s nímž namnoze tytéž osudy sdílí. Dnes, myslím, není jiné cesty, jak dostat se z nížin všednosti, než hlubokým studiem ponořiti se k praprvkům a věčným pramenům poznání, jimiž jsou hmotné a duševní potřeby lidstva!

Proto prosím, pánové, nečekejte ode mne, že vám poskytnu dostatečnou zásobu sezónních forem k aplikaci. Individuální chápání výtvarné dovedu oceniti a respektovati, je-li dostatečně podepřeno opravdovým přesvědčením. Nezapomínejte však, že jadrný individualismus umělecký dostavuje se teprve ve věku u architekta, oproti jiným výtvarným umělcům, poměrně značně pozdním. Záleží tudíž na osobní volbě každého posluchače, pro co se rozhodne a co se mu zdá být prospěšnějším. Chce-li při svém studiu na vysoké škole dáti přednost tomu, aby vnikl nejprve do metody svého učitele a pomoci jí aby řešil určité úkoly, aby pak během další praxe v životě propracoval se k metodě vlastní, lepší.

Tím končím, pánové, svůj první proslov k vám, na samém prahu úřadu učitelského. Mnohé dalo se šířeji a lépe říci, ale vycházel jsem z předpokladu, že tu naznačuji pouhý rámec, jenž má být obrazem teprve vyplněn postupem času, jenž mi bude osudem vyměřen. Teprve po vypršení jeho bude moci příští kritika rozhodnouti, pokud a jak jsem dostal úkolu na mne vznesenému.

Materiál připravil a vybral PhDr. Vladimír Czumalo, CSc.
historik a teoretik architektury

VZDĚLÁVÁNÍ VEŘEJNOSTI

4/5

LIDOVÁ ŠKOLA URBANISMU A „VIZE MĚSTA 21. STOLETÍ“

TOMÁŠ VÍCH

Občanské sdružení PragueWatch díky podpoře Nadace české architektury letos už třetím rokem organizuje spolu s Galerií Jaroslava Fragnera Lidovou školu urbanismu.

Osvětov cyklus pro veřejnost uvádí do problematiky městského rozvoje pomocí přednášek, seminářů, workshopů, panelových diskusí a procházek po sporných místech městského plánování. Cílovou skupinou jsou zástupci pražských občanských iniciativ, kteří se s aspekty městského rozvoje potýkají. Interdisciplinární charakter školy je však přínosný i pro profesionály a studenty. Cílem není vyškolit nové urbanisty, ale pomoci veřejně komunikaci o budoucnosti města.

Lidová škola urbanismu reaguje na exponenciální růst zájmu veřejnosti o participaci, od roku 2009 se zformovaly desítky iniciativ v reakci na lokální případy, kdy principy územního plánování selhaly. Za všechny jmenujme Koalici Trojmezí, Zelené Roztyly, Tady není developerovo nebo Karlín sobě. PragueWatch stála při vzniku sdružení Letná sobě! a Pražského urbanistického kroužku. Lidová škola představuje nízkoprahovou platformu odborného dialogu s veřejností a přispívá k rozvoji smyslu pro zodpovědnost za městské prostředí a komunitní citění a podporuje posílení práv a účast lidí v rozhodování. Praguewatch.cz vznikla v roce 2010 jako internetová mapa problematických kauz rozvoje a plánování města Prahy.

Nultý ročník Lidové školy se v roce 2012 věnoval základním principům a nástrojům územního plánování. Následující první ročník s názvem „Kdo jak žije ve městě“ stál rok poté na skutečnosti, že město není jen kamenné, ale je i živým organismem s bohatým systémem sociálních a ekonomických vztahů, které je třeba pochopit. Účastníci se seznámili s heterogenním městským obyvatelstvem z hlediska socioekonomického, etnicity, rasy, národnosti či pohlaví a sexuality i z hlediska odlišných možností město užívat a ovlivňovat jeho vývoj.

Letos nás čeká devět přednášek, kde se soustředíme na Vize města 21. století, tedy na město udržitelné, kulturní a užitelsky přátelské.

1. Karel Maier – Město krátkých vzdáleností
2. Martin Horák – Postkomunistická transformace a demokratická samospráva: kritický pohled
3. Richard Biegel – Vize města klubu Za starou Prahu
4. Vlado Milunić – Město včera, dnes a zítra
5. Lucie Doleželová – Urbanismus věc veřejná?
6. Jakob Hurrle – Ökohauptstadt Freiburg
7. Alberto di Stefano – Růst Prahy: odlišný přístup
8. Jaroslav Zima – Kamenné město
9. Martin Kloda – Městský prostor po konci modernismu

Doporučení udělení grantu Nadace české architektury již tři roky zajišťuje Ing. arch. Vlado Milunić.

Ing. arch. Tomáš Vích
odborný garant LŠU
člen PragueWatch, o. s.

VZDĚLÁVÁNÍ K PROMĚNĚ PROSTŘEDÍ

DAGMAR LOUBALOVÁ
JOLANA ŘÍHOVÁ

Už když jsme v roce 2006 zahajovali činnost Nadace Proměny s naším prvním programem Parky, věděli jsme, že chceme veřejnému prostoru pomáhat nejen financemi. Uvědomovali jsme si, že pokud má mít naše úsilí smysl, musíme k projektům přistupovat komplexně: hledat kvalitní a udržitelná řešení, spolupracovat s odborníky, a hlavně zapojovat širokou veřejnost. Postupem času do popředí čím dál jasněji vystupovala potřeba vzdělávání, které se dnes prolíná většinou našich aktivit.

Praxe nám ukázala, že chceme-li skutečně něčeho dosáhnout, je nezbytné začít od nehlubších základů a pokusit se změnit především způsob, jak lidé přemýšlejí o svém okolí: vysvětlovat jim, že kvalita života a kvalita okolního prostředí spolu úzce souvisí; upozorňovat je na tuto spojitost už od nejranějšího dětství a pomáhat jim porozumět jí; propojovat architekturu s každodenním životem; iniciovat dialog mezi odborníky a laiky. Vzdělávání se tak stalo nedílnou součástí naší činnosti a vedlo nás i k založení druhého programu, zaměřeného na nejmladší generaci, který jsme nazvali Zahradu hrou.

Do každého projektu, který podporujeme v rámci programu Parky, se snažíme co nejvíce zapojit místní obyvatele a dát jim příležitost spolurozhodovat o podobě místa, kde žijí. Během projektu lidé mimo jiné získávají větší povědomí o tom, jak celý proces funguje. Když se chystá rekonstrukce parku, chceme, aby se veřejnost hned na počátku zapojila do šetření, které pomáhá zevrubně zmapovat dané místo a současně upřesnit zadání pro architektu. Prostřednictvím ankety, doprovodných akcí či plánovacích workshopů lidé sdělují své potřeby a přání. Souhrnné výstupy z tohoto průzkumu se následně stávají součástí podkladů architektonické soutěže. V další fázi se lidé seznamují s vybraným návrhem a účastní se veřejných projednání se zástupci města mimo jiné s architekty, kteří jim návrh představí a odpovídají na jejich otázky. Je to možnost poznat zblízka architektovy práci a lépe jí porozumět, lidé se zároveň postupně dozvídají, co která etapa projektu obnáší. Především však mohou být včas rozptýleny pochybnosti či obavy a podchycena případná nedorozumění. Díky dalším akcím a neustálé informovanosti během projektu má veřejnost přehled.

Ti, kdo se projednání a doprovodných aktivit neúčastní osobně, se o všem dočtou ve zpravodaji, který vydáváme na podporu projektu v průběhu celé jeho realizace. Vysvětlujeme v něm, co a proč se právě děje nebo chystá, přičemž se snažíme být maximálně srozumitelní a volit čtenářsky přijatelnou formu. S ohledem na širokou veřejnost jsme navrhli i katalog architektonické soutěže Cena Nadace Proměny 2013, jehož podoba možná trochu překvapila odborníky, ale zároveň toto specifické téma zpřístupnila širšímu okruhu laických zájemců.

U rekonstrukce školních zahrad v rámci programu Zahradu hrou je postup velmi podobný. Komunita kolem školy

nebo školky, tj. především učitelé, rodiče a děti, se do projektu zapojují od samého začátku. Spoustu věcí se lidé naučí a dozvědí už během přípravy projektového záměru a také na individuálních konzultacích a seminářích, které pro příjemce nadační podpory organizujeme. Na společných setkáních s architekty a výtvarníky nad zadáním a později i nad návrhy je dostatek prostoru pro dotazy a vysvětlování. Na tvorbě podkladů se aktivně podílejí také děti, které svá přání vyjadřují prostřednictvím vlastních návrhů, kreseb nebo modelů. Samotnou proměnu zahrady pak sledují doslova každý den z okna školy, nejednou mají také možnost přiložit ruku k dílu.

Zapojení dětí do projektu posilují doprovodné aktivity, které se ve městech a školách snažíme iniciovat. Osvědčil se například deník parku či zahrady, do nějž děti nejrůznějšími formami zaznamenávají vlastní pozorování postupné proměny. Posiluje se tím jejich vazba k místu, deník je současně jedinečným časosběrným dokumentem. Tzv. pocitová mapa, při jejíž tvorbě si děti uvědomují, jak na ně okolní prostor působí a jak je ovlivňuje, je v podstatě hravou obdobou „dospěláckých“ anket a workshopů, z nichž vycházejí zadání pro architektu a výtvarníky. Využíváme i další dílny, které dokážou dětem formou hry a tvůrčí činnosti přiblížit mnohé z principů tvorby městského prostředí a architektury. Zvláště ve školních zahradách děti často přispívají i k samotné přestavbě: sázejí, pomáhají s obnovou laviček nebo si samy navrhují a vytvářejí některé prvky. Zapojují se i do další péče o novou zahradu. Získávají tak důležitou zkušenost, že mohou vlastními silami měnit svět kolem sebe.

Od roku 2011 zapojujeme do našich projektů také studenty architektury a uměleckých škol, kterým umožňujeme vyzkoušet si práci „v terénu“ a ověřit si nabyté vědomosti v praxi. Například studenti Fakulty architektury a umění Technické univerzity v Liberci si zkusili zpracovat soutěžní zadání, když navrhovali novou podobu Jiráskových sadů v Litoměřicích souběžně s probíhající architektonickou soutěží. K dispozici měli stejné podklady jako soutěžící ateliéry, získali posudky od odborné poroty a jejich práce jsme prezentovali veřejnosti na výstavě i v katalogu soutěže. Studenti zahradní a krajinářské architektury Mendelovy univerzity v Brně zase zpracovávali projekt obnovy školní zahrady MŠ Kollárova v Českém Brodě. Na třídním workshopu měli možnost ho konzultovat s architekty i komunitou kolem školky. Podpořili jsme také další skupinu studentů Mendelovy univerzity, kteří pomohli s realizací úprav na Zahradě Don Bosco, nebo studenty Vysoké školy umělecko-průmyslové v Praze, kteří navrhovali řešení informačního systému pro litoměřické Jiráskovy sady.

Kromě práce na reálných zadáních studenti zpravidla velmi oceňují možnost vyzkoušet si bezprostřední komunikaci s klientem. Tato zkušenost je ostatně cenná i pro mnohé architekty, kteří se při veřejných projednáních často ocitají v přímé konfrontaci s budoucími uživateli proměňovaného prostoru a čelí nesnadnému úkolu obhájit svůj návrh před laickým a zároveň osobně angažovaným publikem.

Naše vzdělávací aktivity však nejsou spojeny jen s konkrétními projekty, zaměřujeme se i na širokou veřejnost. Všeobecné povědomí o architektuře, krajinné tvorbě a vlivu prostředí na člověka se snažíme rozvíjet neformálním, zážitkovým způsobem skrze tvůrčí dílny, které jsou zacílené především na děti, zapojují se do nich ale i dospělí. Pořádáme je nejen v podporovaných lokalitách, ale také v návaznosti na tematicky spřízněné akce, jako jsou festivaly Zažít město jinak, Street for Art nebo Den architektury. Na přípravě architektonicky zaměřených dílen spolupracujeme s výtvarníkem Janem Pfeifferem. Společně už jsme realizovali například dílnu Město jako karneval, kde se děti prostřednictvím vlastnoručně vyrobených masek doslova stávají součástí městského organismu, nebo dílnu nazvanou Není město jako město, která je zaměřena na různé podoby lidských sídel a hravou formou děti seznamuje se strukturou městského prostoru. V repertoáru

Dílna Není město jako město, festival reSITE 2013. Foto: Nadace Proměny

máme i divadelní představení pro nejmenší děti nazvané Zahradka Nudy a Fantazie. Aktuálně připravujeme výběr z našeho vzdělávacího programu formou ucelené nabídky pro školy a další instituce, jež pracují s dětmi.

Obvyklejší formu osvěty představují přednáškové akce pro dospělé. V loňském roce jsme zorganizovali už druhý ročník konference Zahradka hrou, určené všem zájemcům o tvorbu školních zahrad a dětských hřišť, uspořádali jsme rovněž exkurzi za dobrými příklady školních zahrad. Další dvě se skutečně také v letošním roce a na červen jsme připravili cyklus přednášek českých a zahraničních odborníků pro veřejnost. Spojovat je bude téma městského prostředí, jeho vlivu na rozvoj dětí a participace veřejnosti do jeho tvorby. Pro příští rok připravujeme konferenci zaměřenou na veřejný prostor a městské parky.

Nabyté cenné zkušenosti se snažíme sdílet a předávat dál, ať už v rámci výše uvedených aktivit, osobní prezentaci na nejrůznějších diskusních setkáních nebo prostřednictvím tematického portálu www.portalpromeny.cz. Jeho posláním je na jednom místě soustředit a přehledně prezentovat naše know-how týkající se proměn veřejného prostoru. Aktuálně dostupná je sekce určená pedagogům, rodičům, zástupcům měst a širší veřejnosti, která nabízí rady, metodiku, názory odborníků a inspiraci pro zájemce o rekonstrukci školní zahrady nebo hřiště. Postupně budeme portál rozšiřovat o další tematicky zaměřené sekce.

Důležité je, že naše práce má pozitivní odezvu – na podzim získal program Zahradka hrou cenu Eduína, udělovanou za inovace ve vzdělávání, a zaznamenali jsme také ohlas u zahraničních odborníků, se kterými bychom rádi prohloubili spolupráci. Do budoucna chceme dát vzdělávání v rámci našich aktivit ještě větší prostor a zaměřit se právě na nejmladší generaci. Věříme, že výraznější proměna našeho životního prostoru se neobejde bez proměny myšlení všech jeho uživatelů.

A snažíme se začínat právě u těch nejmenších. Chceme i nadále hledat inovativní formy, metody a možnosti, jak zpřístupňovat architekturu dětem i dospělým. Jsme si vědomi, že jde o dlouhodobou vizi, která nepřinese výsledky hned. Čím později však s aktivním vzděláváním v oblasti architektury a veřejného prostoru ve společnosti začneme, tím bude proměna přístupu lidí i samotného prostoru těžší.

Více informací o Nadaci Proměny najdete na www.nadace-promeny.cz

Mgr. Dagmar Loubalová
Bc. Jolana Říhová
Nadace Proměny

ARCHITEKTURA V OČÍCH VEŘEJNOSTI – O VZDĚLÁVÁNÍ, PARTICIPACI A NASLOUCHÁNÍ

MAREK SIVÁK

Vášnivý obdiv, démonizace, ale také nezájem. Emocí, které u veřejnosti vzbuzují architektura i osobnost architekta, je bohaté spektrum. Jakým způsobem přiblížit tuto složitou disciplínu veřejnosti a proč by na tom měli mít architekti zájem? Může v úloze vzdělávání napomoci nová společenská role architekta?

V dnešní době, čtvrt století od konce totality, význam občanské společnosti znovu sílí. V lednu 2014 uplynul rok od největší vlny úspěšných místních referend v historii České republiky, během které jen v Plzni přišlo dát svůj hlas přes 55 tisíc lidí. Rozšiřují se řady neziskových organizací a iniciativ. V souladu s tímto vývojem nabývá u řady profesí na důležitosti jejich občanský rozměr. Právníci nabízí bezplatnou pomoc při boji proti korupci. Programátorská komunita generuje velké množství volně šiřitelného softwaru. Lékaři se zapojují do dobročinných misí. A za řadou spolků věnovaných zlepšování (městského) životního prostředí stojí architekti.

Architektura (zatím) není pro Čechy prioritou. Nemálo vzdělaných občanů si raději koupí dražší vanu, než aby investovali do architekta. Vedle případné finanční náročnosti jim vadí představa, že by měl o jejich bydlení rozhodovat někdo jiný. Nerozumí přesně hodnotám, které jim architekt může nabídnout. Z této nedůvěry vyplývá, že pokud chceme přiblížit architekturu našim spoluobčanům, je zároveň potřeba přiblížit občany architektuře. Vzdělávacích nástrojů existuje celá škála, od tradičních přednášek až po participativní plánování. Pokud chceme zaujmout co nejširší cílovou skupinu, nevystačíme si jen s prezentací „čisté“ architektury. Velkou část publika lákají občanská témata, která se dotýkají jich samých. Jedním z těchto klíčových témat se stal veřejný prostor, který ve střední a jižní Evropě zároveň nabyl významu arény občanských práv. Architektura se tedy z pohledu širšího společen-

ského zájmu posouvá z interiéru do exteriéru, menší roli u ní hraje design a větší problematika žití ve veřejném prostoru¹.

V České republice se úspěšně aklimatizovaly některé celosvětové akce, ať už se jedná o oslavy Dne architektury, prezentace Pecha Kucha Night nebo Evropský týden mobility, které plní vzdělávací funkci. V každém větším městě vznikly místní spolky, jež pořádají diskuse o architektuře a veřejném prostoru. V řadě českých a slovenských měst se uskutečnily Městské zásahy a v dalších se připravují. Aktivní lidé se vzájemně setkávají a sdílejí zkušenosti. A přímá odezva veřejnosti jistě potěší – tisíce lidí po celé zemi to zajímá.

V Plzni jsme využili příležitosti, kterou městu nabídl projekt Plzeň – Evropské hlavní město kultury 2015. V rámci sekce Veřejný prostor a vzdělávání jsme se pokusili vytvořit komplexní nabídku osvěty i participace v oblasti architektury a veřejného prostoru. U části projektů se nám podařilo v letech 2012 a 2013 započít s realizací a dosavadní zkušenosti mohou poskytnout zajímavá data. Pod hlavičkou komunitního programu Pěstuj prostor jsme v loňském roce uspořádali 32 akcí – od zájmových přednášek přes praktické workshopy až po urbanisticko-architektonické vycházky. Celkově se jich zúčastnilo více než 1300 lidí, tedy v průměru 40 lidí na akci, přičemž na ty nejnavštěvovanější zavítalo přes 200 lidí. Číslo samo o sobě není tak směřodotné, podstatné je složení publika a jeho motivace. Do publika nejednou zavítali koaliční i opoziční politici, zástupci plzeňských úřadů, ale také běžní občané, z nichž se část aktivně angažuje při řešení různých problémů Plzně. Potvrdilo se, že Plzeňany táhnou vedle známých jmen zejména jim blízké otázky², stejně jako to, že je zajímají besedy, kde kromě architekta vyjádří svůj názor i sociolog, politik, úředník a někdo z občanské sféry.

Povzbudivé jsou i výsledky otevřené výzvy Pěstuj prostor. Během dosavadních dvou ročníků výzvy se sešlo 185 občanských podnětů na zlepšení konkrétních míst v Plzni a další průběžně přibývají. Občanům se úspěšně daří definovat dlouhodobé problémy města: chybějící přechody pro chodce, nepropojené cyklostezky, nevhodné řešení odpadu, absence umění v ulicích, nedostatečná péče o drobné památky, a zejména zanedbané okolí řek. Mezi podněty se ale objevuje i celá řada netradičních nápadů: kavárna na starém mostním pilíři, obnova ostrůvku v rybníku Bolevák, rozmístění pian ve městě po vzoru Prahy a světových metropolí, vybudování zemělodi jako komunitního centra. Vstup občanů je nenahraditelný – sebelepší vizionář sám nepřijde se všemi nápady. Zkušenost obyvatel Plzně je zároveň přenositelná, neboť podobné problémy řeší řada měst v republice.

V kapitole vzdělávání je klíčová práce s dětmi a mladými lidmi, jejichž vnímání světa je denně formováno desítkami silných podnětů. Mezi nimi nesmí chybět architektura a veřejný prostor, které ovlivňují kvalitu prostředí, v němž se budou celý život pohybovat. I proto se toto téma stává mezi architekty postupně jedním z nejdiskutovanějších. V Plzni spolu s Centrem pro komunitní práci západní Čechy pořádáme program

1 Architektura byla odjakživa odrazem základních hodnot společnosti a jejího zřízení. Příkladem jsou nejen egyptské pyramidy, gotické chrámy, klasicistní kulturní stánky, nacistické, fašistické a stalinistické „pomníky“, ale např. i svobodná kupecká architektura holandského zlatého věku.

2 Během podzimního open-air cyklu přednášek Řeka ve městě, který veřejnosti představil úspěšné revitalizace okolí řek z různých českých měst, dorazilo nejvíce publika na diskusi o Plzni. A to přesto, že byla ten

večer zdaleka největší zima (publikum přes přiděly teplých dek a horkého čaje doslova mrzlo) a že projekty z dalších měst byly často architektonicky atraktivnější. Podobný zájem vyvolaly ještě příklady z Prahy a Sušice, tedy z hlavního města a z regionu, zatímco Kadaň a Litomyšl již tak početné publikum nenalákaly. Podobně dopadl jarní cyklus Centra architektury v dramaturgii Petra Klímy. S velkou odezvou se setkal praktický „lehátkový workshop“. Mimo něj největší zájem sklídl průřez tvorbou plzeňských architektů mladé a střední generace a závěrečný večer, na kte-

rém defilovali studenti architektury pocházející z Plzně. Stejně tak přišlo o něco více lidí na diskusi s porotou při příležitosti vyhlášení výsledků 1. ročníku výzvy Pěstuj prostor než na populární přednášku Matúše Valla a Olive- ra Sadovského.

3 Výstava občanům představila desítky nerealizovaných studentských prací ze všech českých škol architektury, jež se tematicky zaměřovaly na Plzeň. Výstavu připravila Karína Kubišová s týmem sekce Veřejný prostor a vzdělávání.

Kreativní demokratická škola: Pěstuj prostor, do kterého se během dvou ročníků zapojilo 19 žákovských týmů. Ty v průběhu školního roku za pomoci odborníků nacházejí a řeší vlastní témata ve veřejném prostoru. Pozitivní ohlasy na program přicházejí nejen ze strany žáků, ale i ze strany pedagogů: řada z nich poznává, že když žáci řeší reálné výzvy, může se z problémové třídy stát dobře fungující tým. Po prvním ročníku část žáků i učitelů pokračuje na dvou projektech: připravují zpřístupnění klášterní zahrady na Jiráskově náměstí a revitalizaci předškolí 21. základní školy.

Ukazuje se, že největší současnou výzvou v oblasti architektonické osvěty je rozvinutí metodik pro zapojení žáků a studentů od mateřských přes základní až po střední školy; a zároveň spolupráce s učiteli. Jedině s jejich pomocí, a s pomocí politiků, které motivuje společenská poptávka, je možné dosáhnout dlouhodobě udržitelné pozitivní proměny veřejného prostoru i zlepšení vnímání architektury. Tématu architektury ve vzdělávání se věnoval i další Otevřený think tank architektů ČKA, na kterém se 1. dubna v Plzni představila řada aktivních iniciativ.

Architektů jsou v České republice tisíce. Každý z nich, který zaujme roli mediátora mezi veřejností a architekturou s veřejným prostorem, může přispět k proměně pohledu desítek a stovek lidí na tuto oblast. O nejen námi zvoleném směru vypovídá prohlášení, které na podzim vítalo více než 500 návštěvníků výstavy Virtuální Plzeň I³: „Dnešní městský člověk může mít poněkud odosobněný pocit, že se jeho město tvoří mimo něj, že je vytváří politik, úředník, architekt, developer. Opak je pravdou: architekturu, na rozdíl od umění, nelze vytvářet samostatně. Rozvoj města je neustálý, nikdy nekončící proces a zapojení veřejnosti do tvorby města je podmínkou dosažení optimálního výsledku.“

M.Arch Marek Sivák
sekce Veřejný prostor a vzdělávání
společnosti Plzeň 2015, o. p. s.

VÍDEŇ FRČÍ! ČESKO-RAKOUSKÉ FÓRUM ARCHITEKTURY 2013

MICHAL VOLF

Koncem listopadu loňského roku proběhl v Praze první ročník Česko-rakouského fóra architektury, jehož tématem byla středoevropská metropole v 21. století. Cílem fóra byla výměna zkušeností mezi Prahou a Vídní na poli plánování města a architektury, a také propojení politiků a městských úředníků s dalšími účastníky procesu utváření města (architekti, developři, občanské iniciativy apod.). Akce proběhla pod záštitou ČKA a byla zařazena i do programu Celoživotního profesního vzdělávání (CPV). S ohledem na skladbu publika a prezentovaná témata můžeme listopadové fórum považovat za vhodný příklad propojení CPV se vzděláváním veřejnosti a státních zaměstnanců.

Vídeň si již čtyři roky v řadě drží pozici města s nejvyšší kvalitou života na světě (dle Mercer Survey). Hlavním hostem fóra proto byla místostarostka Vídně Maria Vassilakou, která je odpovědná právě za rozvoj města. Ve své přednášce popsala deset tezí, které definují současnou vizi Vídně. Zásadními prvky tohoto desatera jsou například důraz na kompaktní město, tedy zahuštění v rámci stávajících hranic, což vede ke snížení nároků na dopravu, nebo potřeba nového přerozdělení veřejného prostoru, kdy nyní většinu místa zabírají komunikace pro auta, ale v budoucnu chce Vídeň v tomto rozložení preferovat pěší, cyklisty a MHD. Jedním ze stěžejních procesů v rámci plánování města je kooperativní plánovací proces, což se dá popsat jako systematická diskuse se zapojením odborníků, občanů a dalších účastníků procesu – tzv. stakeholderů. Dialog je dle místostarostky Vassilakou nezbytný – právě v něm se musí odhalit nejrůznější kontroverze a problémy a musí se v rámci dialogu také vyřešit. Nesmí se stát, že se takové věci budou řešit až ve fázi projektování (jak se to běžně děje u nás, pokud má ovšem vůbec někdo vůli je řešit). Z politického pohledu je pak klíčové, aby politici měli odvážné a ambiciózní vize a uměli je formulovat. Pouze tak je možné nakonec dosáhnout pozitivní změny. Je to jako ve špičkovém sportu – musíme si klást ty nejvyšší cíle, abychom dosáhli alespoň nějakých.

Velmi inspirativní byl i příspěvek ředitele plánování města Vídně Thomase Madreitera, který představil projekt Smart City. Tento projekt, který vznikl v roce 2008 s podporou programu EU, se téměř okamžitě stal strategickým leitmotivem Vídně a zastřešil všechny pokrokové agendy města. O management projektu se dokonce stará městem zřízená agentura. Že se Vídeň tento přístup vyplácí, lze jednoduše dokumentovat tím, že v žebříčku nejlepších smart cities na světě obsadila Vídeň v roce 2013 první příčku (dle Co.Exist, www.fastcoexist.com). Chytré město můžeme stručně definovat jako město, které je nejen udržitelné, ale i pokrokové, tedy takové, které pro svůj rozvoj využívá efektivních řešení. Mohlo by se zdát, že se jedná pouze o špičkové technologie, ty jsou ale

pouze částí projektu – velmi efektivními řešeními jsou právě například zahušťování města nebo participativní plánovací procesy.

Program fóra zakončila večerní přednáška vídeňského ateliéru Querkraft, kterou provázal architekt Markus Vogl. Tématem jeho příspěvku byl člověk v architektuře, neboť člověk je středobodem všeho, co se ateliéru Querkraft dotýká, ať už jde o přístup k zaměstnancům ateliéru nebo samotné navrhování. Tvorba ateliéru je velmi nápaditá, často za pomoci levných řešení dosahuje překvapivých, pragmatických a zároveň vysoce estetických výsledků. Jak říkají v Querkraftu: „Architektura funguje až ve chvíli, kdy ji začnou lidé používat.“ A pokud ji lidé užívají rádi, pak je možné ji označit za kvalitní.

Ale zpět k vizi města. Je totiž zřejmé, že člověk, respektive občan je klíčový nejen pro ateliér Querkraft, ale i pro celou Vídeň. Rakouské hlavní město v posledních letech nebývale roste a to je dokladem, že lidem se ve Vídni líbí. Je to ale i důkazem toho, že město s občany aktivně komunikuje, zapojuje je do utváření města, do společenského i sociálního života, a člověk zde žijící se tak může s kroky radnice i s celým fungováním Vídně mnohem lépe identifikovat, porozumět jim a v konečném důsledku je i podporovat. Nezbývá než si přát, aby se Praha v tomto směru inspirovala. Jak v průběhu fóra naznačili vedoucí zástupci Magistrátu hl. m. Prahy a Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy, naše metropole se tímto směrem již vydala a výměnu zkušeností s Vídni by do budoucna ráda zintenzivnila. Jen tak dál.

Ing. arch. Michal Volf

předseda o. s. CZIAT Česko-rakouské fórum architektury, vedoucí Pracovní skupiny ČKA pro granty

Museumsquartier – živý veřejný prostor ve Vídni. Foto: CZIAT

VZDĚLÁVÁNÍ ÚŘEDNÍKŮ A STÁTNÍ SPRÁVY

Foto: redakce časopisu Smart Cities

BREKEM SE NIC NESPRAVÍ...

DAVID BÁRTA

Vychází nový čtvrtletník Smart Cities, který zdarma dostávají politici a úředníci místních samospráv v 379 českých a slovenských městech.

Světový trend v posledních letech vykazuje stěhování lidí do městských aglomerací a rozmach tzv. interiérových lidí, kteří prožijí většinu svého života uvnitř budov. Oba tyto významné a neblahé trendy člověka 21. století mají dopad na životní prostor a styl obyvatel měst. Ten je navíc negativně ovlivňován významnými zásahy do stávajících urbanistických celků (např. v podobě staveb nákupních parků), zastaralými postupy do-

pravního plánování měst (podporujícími individuální dopravu), nedostatečnou motivací a informovaností občanů (nevhodná komunikace města s občany) či malým prostorem a podporou komunitního života, lokálního byznysu a čistoty životního prostředí. Také ekonomická situace, ovlivněná především nedostatečnou diverzifikací trhu, zvýhodňováním velkých zaměstnavatelů, nedostatečnou erudicí potenciálních zaměstnanců i investorů, vede k nižší konkurenceschopnosti našich podniků a neschopnosti včasné reagovat na využívání IT technologií pro efektivnější správu a řízení městských agend (doprava, energetika, odpadové hospodářství, telekomunikace, IT infrastruktura atd.).

Koncept chytrých měst se zabývá zlepšením kvality života ve městech s využitím poměrně jednoduchých IT technologií, které pomohou lépe poznat dynamicky se rozvíjející městský organismus, a tím ho lépe řídit ku prospěchu jeho obyvatel. Cílem chytrých měst je pomocí technologií měřit relevantní jevy (příčiny a následky) a informace o nich předávat občanům i vedení města, a tak podporovat lepší komunikaci města s občany, vyšší angažovanost samotných obyvatel na tvorbě „jejich“ města a uvědomělejší chování ve vztahu k životnímu prostředí (např. snížením závislosti na fosilních palivech).

Pro lepší představu byl koncept chytrého města v úvodu článku nultého čísla přirovnán k fungování našeho těla. Naše tělo je centrálně řízeno nad sítí různých receptorů (čidel), které dokážou určitý jev rozpoznat a informovat skrze neuronovou síť (komunikační síť) mozek (řídící centrum), jenž na zjištěný jev adekvátně reaguje. Tato koncepce, jakési síť levných detektorů předávající informace do centrály, se promítá i do jednotlivých technologií; například systém chytrého parkování, chytrého svozu odpadů, energetické soběstačnosti atp. Pro lepší představu mi dovoluete krátký příklad.

Základním systémem chytrých měst je tzv. chytré parkování. Protože se o svůj životní prostor dělíme s vozidly, má dobrá regulace parkování významné dopady nejen na vlastní dopravu, ale i veřejný prostor, životní prostředí a naše chování. Systém je postaven na osazení každého pouličního stání jednoduchým magnetickým detektorem, který dokáže do centra sdělit, zda nad ním parkuje či neparkuje auto. Tato informace je podstatná jak pro dohled nad platbami za parkování, tak pro dopravní a územní plánování. Máme i příklad moskevského architekta, který chtěl od bank získat peníze na stavbu mostu přes řeku Moskvu a potřeboval doložit, kolik lidí cestuje na druhý břeh řeky a při jaké výši mýtného se daná investice vrátí. Systém je aktuálně v Moskvě nasazován.

Časopis Smart Cities podobnými technologickými řešeními oslovuje představitele měst s novými koncepty pro řízení a správu měst, sebe prezentaci a komunikaci měst s občany, s důrazem na dlouhodobé a udržitelné plánování investic a životního prostředí i v době ekonomické recese. Je rozdělen do odpovídajících rubrik tak, aby dokázal danou problematiku představit z pohledu urbanistického plánování, nových IT technologií, socioekonomických dopadů či nástrojů a životního prostředí. Je výhradně určen potenciálním investorům z veřejného sektoru, kterým je poskytován dostatečně fundovaný rozbor konkrétních, v zahraničí osvědčených nástrojů včetně jejich ekonomických dopadů, návratnosti a správného užívání. Stále dokonalejší IT technologie totiž mohou být dobrými sluhy, ale špatnými pány; mohou být dodávány velkými společnostmi i montovány např. poučenými složkami města či malými firmami.

Struktura časopisu Smart Cities

Časopis vychází čtvrtletně a je distribuován zdarma politikům a úředníkům místních samospráv 379 měst a obcí, které mají nad 5000 tisíc obyvatel. Každé číslo je hlavním tématem zaměřeno na jednu konkrétní oblast, kterou podrobně rozebírá z několika úrovní pohledu – úroveň urbanismu, úro-

veň plánování, úroveň technologie, úroveň dopadu na občany a životní prostředí, good practice ze zahraničí, z domácí scény, stručné studie proveditelnosti, socioekonomické dopady či komentář britského konzultanta jako pohled ze zahraničí.

V rámci stabilních rubrik jsou řešena tato témata:

- rubrika ARCH – nové trendy v urbanismu, architektura veřejného prostoru, inovativní městský mobiliář, řešení prázdných prostor a opuštěných budov;
- rubrika PUNK – nové přístupy k organizaci města z pohledu jeho správy (mimo mainstream), příklady ze zahraničí, jak angažovat občany, místní iniciativy, atp.;
- rubrika BRAND – přístupy k prezentaci města související s dlouhodobou vizí, jak by občané či turisté měli dané město vnímat a jak se k tomuto cíli přiblížit;
- rubrika LIFE – přístupy města k energetické úspornosti a ekologicky orientovaným aktivitám, zelené mobility a inovativním řešením v oblasti výroby a uchovávání a distribuce energie v městském prostředí, dlouhodobému monitorování čistoty prostředí, to vše s cílem zvýšit kvalitu života ve městě;
- V rámci prvních dvou čísel (00-13, říjen 2013, a 01-14, leden 2014) byly coby hlavní témata pojednány problematiky parkování a využití veřejných dat (open data). Obě tyto oblasti jsou dostatečně nosné, a proto se staly stabilní součástí i dalších čísel. Nadcházející číslo 02-14 vyjde v polovině dubna a bude se zabývat odpadovým hospodářstvím.

Vhodné zdroje inspirace

Koncept chytrých měst je široký a velmi různorodý. Jeho úspěch vychází ze stabilní politické podpory a dobře zvládnuté organizace. Na úrovni státu tak nejlépe funguje Spojené království, v úrovni měst bylo chytrým městem zvoleno město Vídeň. Britský přístup je z úrovně celostátní podpory a strategie příkladný, proto je zastoupen v každém čísle. Pragmatictí Britové pochopili, že v dnešní celosvětové konkurenci hraje hlavní roli čas a připravenost, proto nastartovali národní program na podporu zavádění chytrých strategií a technologií v rámci svých měst, která se naučí plánovat a nasazovat koncepty a technologie, čímž dosáhnou jak významných provozních úspor a prostředků na další investice, tak i načerpat cenné znalosti a zkušenosti. Takto chytré investované státní peníze pomohou i lokálním firmám zdokonalit své chytré produkty a systémy, a tím je podpoří v celosvětové konkurenci.

Město Vídeň je vzorem dobré organizace a práce jejich představitelů, proto bylo právem vyhodnoceno jako chytré město roku 2013. Dlouhodobé koncepční a víceúčelové plánování rozvoje města, které se potýká s ročním přírůstkem v objemu 20 000 lidí, přináší své ovoce. Stimuluje občany, aby se podíleli na tvorbě svého města, využívá jejich investic do pokrytí městských potřeb, a tak není divu, že je město Vídeň hodnoceno jako jedno z míst s nejvyšší kvalitou života na světě.

Díky časopisu se může každý zájemce dozvědět o zajímavých nápadech pro řešení problémů svého města či obce i podmínkách pro jejich nasazení. Časopis poskytuje celoevropský rozhled a ponouká kompetentní osoby, aby se dostatečně informovaly. Albert Einstein podotkl, že stávající problémy nelze řešit stávajícími nástroji, proto je potřebné se s těmi novými důkladně seznámit. A časopis Smart Cities je k tomu ideálním nástrojem.

Informace o předplatném a červnové konferenci v Brně na www.scmagazine.cz

David Bárta

šéfredaktor časopisu Smart Cities

VZDĚLÁVÁNÍ V OBLASTI ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

LUCIE POLÁKOVÁ

Odbor územního plánování Ministerstva pro místní rozvoj se na základě působnosti vyplývající z ustanovení stavebního zákona¹ pravidelně podílí na vzdělávání úředníků územních samosprávných celků v oblasti územního plánování.

Program probíhá ve spolupráci s Institutem pro veřejnou správu. Ve spolupráci s Českou komorou architektů pak odbor také příležitostně pořádá semináře zaměřené na metodický výklad stavebního zákona a prováděcích právních předpisů. V rámci této spolupráce vznikl například cyklus seminářů na téma Obsah územního plánu a proces jeho pořízení, na jehož přípravě a zajištění se společně podílely kromě MMR a ČKA také Asociace pro urbanismus a územní plánování ČR a krajské úřady.

V rámci výkladu byl položen důraz na skutečnost, že každé území, pro které je pořizován územní plán, je zcela jedinečné, a proto vyžaduje vždy individuální přístup k návrhu věcného řešení jak ze strany projektanta, resp. autorizovaného architekta, tak i ze strany pořizovatele. I při individuálním přístupu k návrhu věcného řešení je ovšem vždy nezbytnou povinností pořizovatele i projektanta dodržovat právní předpisy, které upravují obsahové náležitosti územního plánu i procesu jeho pořizování. Lektorem seminářů určených pro pořizovatele a projektanty územních plánů byl ředitel odboru územního plánování MMR Tomáš Sklenář. Semináře se konaly v Ústí nad Labem (září 2013), poté v Pardubicích, Strakoncích, Praze a Ostravě (vše v lednu 2014). Poslední, šestý seminář na toto téma se uskutečnil 25. března v Brně. Semináře jsou zařazeny mezi vzdělávací akce Celoživotního profesního vzdělávání ČKA.

Odbor územního plánování MMR se v rámci struktury vzdělávání úředníků stanovené zákonem č. 312/2002 Sb.² pravidelně lektorsky podílí na přípravě k ověření zvláštní odborné způsobilosti v územním plánování jako kvalifikačního předpokladu pro výkon státní správy v přenesené působnosti i na průběžném vzdělávání. Vlastní příprava ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti úředníků v územním plánování probíhá formou třítydenních akreditovaných kurzů, které dvakrát ročně organizují Fakulta architektury ČVUT a Fakulta stavební ČVUT. Tyto přípravné kurzy se člení na obecnou a zvláštní část. Pracovníci odboru územního plánování MMR zajišťují v rámci zvláštní části velkou část přednášek zaměřených na jednotlivé nástroje územního plánování z hlediska znalosti stavebního zákona a prováděcích právních předpisů, tj. vyhlášek č. 500/2006 Sb.³ a č. 501/2006 Sb.⁴ zejm. z hlediska obsahu územně plánovacích podkladů, politiky územního rozvoje, územně plánovací dokumentace a procesů jejich pořizování. Při výuce i u zkoušky k ověření zvláštní odborné způsobilosti v územním plánování je kladen důraz na schopnost aplikace nabytých znalostí v procesech pořizování těchto nástrojů územního plánování. Několik pracovníků odboru územního plánování MMR je také zařazeno mezi zkušební komisaře při zkouškách.

Pro úředníky působící na krajských úřadech či úřadech územního plánování je získání osvědčení zvláštní odborné způsobilosti v územním plánování splněním jednoho z nut-

ných kvalifikačních požadavků pro výkon územně plánovací činnosti podle § 24 stavebního zákona. Účastníky těchto přípravných kurzů jsou proto obvykle úředníci těchto úřadů, kteří na základě získaného osvědčení a po doložení splnění kvalifikačních požadavků na vzdělání a praxi (§ 24 stavebního zákona) mohou vykonávat územně plánovací činnost, tedy mimo jiné pořizovat územně plánovací podklady a územně plánovací dokumentaci.

Požadavky na vzdělání a praxi pro výkon územně plánovací činnosti splňují kromě fyzických osob podle ustanovení § 24 odst. 3 písm. a) a písm. b) stavebního zákona také autorizovaní architekti, kterým byla udělena autorizace pro obor územního plánování nebo bez specifikace oboru podle zákona č. 360/1992 Sb.⁵ Autorizovaný architekt působící jako projektant územně plánovací dokumentace se tak v případě získání osvědčení zvláštní odborné způsobilosti v územním plánování může stát také pořizovatelem územně plánovací dokumentace. Mezi účastníky přípravných kurzů ke zkoušce zvláštní odborné způsobilosti v územním plánování se však projektanti, resp. autorizovaní architekti objevují zcela ojediněle. Jedním z možných důvodů malého zájmu autorizovaných architektů o získání tohoto osvědčení mohou být například požadavky na velmi podrobné znalosti stavebního zákona a souvisejících prováděcích právních předpisů u zkoušky ze zvláštní části, nemluvě o prokázání požadovaných znalostí dalších právních předpisů v obecné části zkoušky (správní řád, zákon o krajích, zákon o obcích atd.). Dá se předpokládat, že „tvůrčí duše“ architektů zákonitě už při přípravě ke zkoušce, ale i u zkoušky samotné trpí, neboť je pochopitelné, že prokazování podrobných znalostí právních předpisů nebývá tvůrčím osobnostem projektantů blízké, natož vlastní. Avšak v případě zájmu některého z autorizovaných architektů o možnost vykonávání činnosti pořizovatele je to jediná cesta, kterou je nutné podstoupit.

Z hlediska snahy o zvyšování povědomí a znalostí o stavební kultuře mezi odbornou i laickou veřejností se MMR podařilo prosadit u Technologické agentury České republiky zařazení výzkumného projektu s názvem Výzkum vhodných nástrojů ke zvyšování stavební kultury, jehož výsledky by měly být promítnuty také např. do výchovy a výuky na jednotlivých stupních škol, do vzdělávání veřejné správy a do informování, resp. vzdělávání odborné i laické veřejnosti.

Uvedené právní předpisy:

1. zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů
2. zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů
3. vyhláška 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti, ve znění vyhlášky č. 458/2012 Sb.
4. vyhláška 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, ve znění pozdějších předpisů
5. zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů

Ing. arch. Lucie Poláková
odbor územního plánování MMR

KVALIFIKAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ VÝKONU ČINNOSTÍ NA ÚŘADU ÚZEMNÍHO PLÁNOVÁNÍ

ČESTMÍRA ŠTASTNÁ

Územní plán je jedním ze základních dokumentů obce. Stanovuje základní koncepci rozvoje obce, zobrazuje hlavní záměry samosprávy v oblasti výstavby a utváření obrazu obce a v neposlední řadě je důležitým podkladem pro rozhodování stávajících či potenciálních vlastníků při hospodaření s pozemky. Dobrý územní plán je předpokladem zdravého, proporcionálně vyváženého a udržitelného rozvoje obce. Pořizování územních plánů a ostatních územně plánovacích dokumentací a podkladů proto většina obcí věnuje značnou pozornost a rovněž nemalé finanční prostředky.

Pořizování územního plánu má stránku věcnou, jejímž nositelem je projektant, a stránku procesní, kterou provádí a ručí za ni pořizovatel. Pořizovatelem, tedy nositelem procesu pořizování územně plánovacích podkladů a územně plánovací dokumentace na úrovni obcí, je Úřad územního plánování, kterým je ze zákona městský úřad obce s rozšířenou působností. Vykonává tyto činnosti pro svou obec a pro obce v jejím správním obvodu, kterých obvod zpravidla čítá několik desítek.

Co všechno musí úředník znát?

Personální obsazení úřadu územního plánování, tedy příslušného odboru městského úřadu, musí odpovídat požadavkům praxe, při současném splnění požadavků zákonných. Pořizovatelská činnost je sice administrativní činností v oblasti státní správy, je však bezpodmínečně nutné, aby úředník pracující na pozici pořizovatele mimo bezchybného vedení procesu pořizování byl i schopen relevantně komunikovat s projektantem, který zpracovává dokumentaci, musí samozřejmě být schopen se v této dokumentaci dokonale orientovat, přičemž musí disponovat alespoň určitou úrovní znalostí z oblasti urbanismu a architektury.

Praxe dále ukazuje, že je vhodné, aby na úřadu územního plánování působili vedle absolventů oborů architektury nebo oborů stavebních i lidé s odborným vzděláním v oboru geografie. A z praxe posledních let, kdy narůstá počet napažení hotových územních plánů, vyplynuly dále vysoké nároky na schopnosti úředníků na dobré formulování odůvodnění územního plánu, a zejména odůvodnění jednotlivých rozhodnutí o námitkách. Dobře zpracované odůvodnění je předpokladem pro to, aby územní plány nebo jiná územně plánovací dokumentace úspěšně obstály při přezkumech a soudních řízeních. Tato („právníká“) stránka kvalifikace pořizovatelů prozatím není akcentována, úředníci (v lepším případě s pomocí projektantů) se s problematikou potýkají v rámci svých možností a zkušeností, s využitím dostupných judikátů.

Stavební zákon stanovuje kvalifikační požadavky pro výkon územně plánovací činnosti na úřadu územního plánování. Jsou to kvalifikační požadavky na vzdělání, na délku praxe a požadavek osvědčení zvláštní odborné způsobilosti podle zákona o úřednících. Je každopádně požadováno vysokoškolské

ské vzdělání a dále praxe při výkonu územně plánovací činnosti, jejíž délka je závislá na oboru absolvovaného vzdělání – zjednodušeně řečeno, při vzdělání autorizovaného architekta je požadována praxe osmnácti měsíců, při vzdělání v příbuzném oboru pak nejméně tři roky odpovídající praxe.

V souladu s příslušnými paragrafy stavebního zákona může Ministerstvo pro místní rozvoj udělit výjimku ze vzdělání pro absolventa jiné vysoké školy, a to po předložení a posouzení dokladů o zkoušce zvláštní odborné způsobilosti a o praxi a dosud vykonaných činnostech v oboru.

V celé problematice hraje velkou roli vzdělávání a příprava odborníků již v průběhu studia na vysokých školách. Problémem je nedostatečnost (donedávna absence) specializovaných studijních oborů pro přípravu odborníků v oblasti pořizovatelského procesu, jakož i úroveň připravenosti absolventů škol pro pořizovatelskou praxi. Vzhledem k tomu, že pro výkon činnosti pořizovatele na úřadě je nutným předpokladem vysokoškolské vzdělání, bylo by jistě prospěšné, aby nabídka oborů nabízejících tuto kvalifikaci byla širší, než tomu v současné době je. První speciální studijní obor pro územní plánování byl otevřen v roce 2010 na České zemědělské univerzitě. Je to samostatný bakalářský obor, který má připravit odborníky v oboru územního plánování pro veřejnou správu, zejména na úrovni obcí s rozšířenou působností a krajů, absolventi jsou zároveň připraveni ke složení výše citovaných zkoušek zvláštní odborné způsobilosti. Čtyřleté bakalářské studium v oboru územní plánování nabízí dále Západočeská univerzita Plzeň. Problematika územního plánování je vyučována i na fakultách stavebních a architektury, kde však není studium zaměřeno na procesní stránku pořizování.

Pro samostatný výkon činnosti pořizovatele územně plánovací dokumentace je požadováno absolvování Zkoušek zvláštní odborné způsobilosti (ZOZ). Úředníci zpravidla navštěvují zhruba dvou- až třítýdenní kurz přípravy na ZOZ a poté absolvují zkoušku, skládající se z části obecné (znalosti zákona o obcích, správního řádu atd.) a části odborné. Odborná část zahrnuje znalosti legislativy z oboru (stavební zákon a příslušné vyhlášky), orientaci v některých speciálních zákonech – z oblasti životního prostředí, posuzování vlivů koncepcí rozvoje na životní prostředí a podobně, a dále základní znalosti z oblasti urbanismu, historie stavby měst apod. Kurzy přípravy na ZOZ jsou pořádány stavební fakultou či fakultou architektury, přednášejí tam vysokoškolská odborná pedagogika, další odborníci z oblasti urbanismu a zástupci Ministerstva pro místní rozvoj (MMR) – odborníci na dotčenou legislativu.

Dalším stupněm vzdělávání úředníků státní správy je průběžné doplňování vzdělání a kvalifikace, které má různé formy, od pravidelných porad pořádaných krajským úřadem pro úřady územního plánování na území kraje přes semináře pořádané Ministerstvem pro místní rozvoj až po konference územního plánování, avšak účast na placených seminářích či konferencích závisí na finančních možnostech úřadu. Praxe ukazuje, že vzdělávacích programů pořádaných a financovaných státní správou by bylo třeba více, neboť obecní rozpočty jsou značně napjaté. Je třeba říci, že obce s rozšířenou působností vykonávající přenesenou působnost státní správy dostávají na tento výkon od státu dotace, avšak názory na přiměřenost jejich výše se různí.

Vzájemný respekt je na místě

Důležitým faktorem pro kvalitu zpracování územně plánovací dokumentace je již zmiňovaná úroveň spolupráce pořizovatele s projektantem. Ta závisí nejen na úrovni odborných znalostí a zkušeností obou stran, ale i na schopnosti vzájemné komunikace a vzájemného respektování rolí obou stran. Ukazuje se, že tato komunikace bývá někdy značně obtížná. Stává se, že obě strany těžko hledají společnou řeč, projektanti se někdy brání respektovat oprávněné požadavky pořizovatele, jehož úkolem je mimo jiné bdít nad zákonností celého procesu.

Jako velmi přínosné se ukazují účasti projektantů v kurzech či seminářích v oblasti pořizovacího procesu. Pořizovatel by jistě měl ctít odborné hledisko a invenci projektanta, projektant potom respektovat snahu a povinnost pořizovatele dohlížet na stránku legislativní.

Výbornou ukázkou je právě probíhající série seminářů MMR v jednotlivých krajích, které jsou bezplatné pro účastníky jak z řad zaměstnanců státní správy, tak z řad projektantů působících v oblasti územního plánování. Je zřejmé, že zvyšování kvalifikace úředníků v oblasti architektury a urbanismu v kombinaci se zvyšováním kvalifikace projektantů v oblasti legislativního rámce pořizování územně plánovací dokumentace je správnou cestou k růstu celkové úrovně územně plánovacích činností.

Nelze v této souvislosti nezmínit roli místních samospráv v procesu tvorby územních a regulačních plánů. I úroveň a zvyšování kvalifikace členů místních samospráv v této oblasti je významná, protože obecní zastupitelstva jako nositelé rozhodovací role jsou rozhodujícím činitelem v celém procesu. Volební období čtyř let může však být pro zastupitele limitujícím faktorem pro dostatečné poznání problematiky.

V této souvislosti jen malá zmínka o praxi při výběru projektanta územního plánu – vzhledem k nastavení legislativního rámce je poměrně komplikované vybrat projektanta na základě převahy jiných kritérií, než je cena zakázky. Toto by však bylo na samostatné téma zamyšlení.

Ing. Čestmíra Štastná
vedoucí odboru územního plánování
a regionálního rozvoje, Městský úřad Říčany

ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ 26. DUBNA 2014 ČVUT – FAKULTA ARCHITEKTURY

V souladu s ustanovením § 25 odst. 1 a odst. 2 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, se představenstvem svolává XXI. VALNÁ HROMADA ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ, ČVUT – Fakulta architektury, Thákurova 9, 160 00 Praha 6.

NÁVRH PROGRAMU

09.30–10.00	Registrace účastníků
10.00–10.05	Zahájení jednání
10.05–10.15	Vystoupení hostů
10.15–10.30	Návrh a odsouhlasení předsedajícího valné hromady, programu valné hromady, složení návrhové, volební a mandátové komise
	Otevření kandidátních listin
10.30–11.00	Zprávy o činnosti těles ČKA a plnění usnesení XX. valné hromady ČKA Zprávy o činnosti představenstva ČKA, dozorčí rady ČKA, Stavovského soudu ČKA, autorizační rady ČKA, výsledcích hospodaření ČKA
11.00–11.30	Vystoupení kandidátů do samosprávních orgánů Komory vč. možnosti položit otázku
11.30–11.45	Přestávka
11.45–13.15	Diskuse na téma strategie ČKA Navržení, projednání a schválení programu činnosti ČKA na příští období
13.15	Uzavření kandidátních listin a zahájení voleb
13.15–14.15	Oběd
14.15–14.45	Rozpočet – diskuse, schválení
14.45–15.45	Představení pracovních skupin - diskuse
16.00–16.15	Přestávka
16.15	Uzavření volebních úřadů a ukončení voleb
16.15–16.45	Změny řádů ČKA – diskuse, schválení
16.45–17.00	Vyhlášení výsledků voleb do samosprávních orgánů ČKA
17.00–17.30	Usnesení XXI. valné hromady ČKA Závěrečné slovo, předsedající
17.30	Ukončení XXI. valné hromady ČKA

Časový program je orientační a může být v průběhu valné hromady usnesením změněn. Podrobnější informace o programu spolu s dalšími podklady pro konání valné hromady naleznete na www.cka.cc a v souladu s § 3 odst. 1 Jednacího řádu VH ČKA vám budou odeslány e-mailem nejpozději 10 dnů před jejím konáním.

GESTIO s.r.o.
 auditorská společnost zapsaná v seznamu KAČR
 číslo oprávnění : 496

Na Palouku 3/3219
 100 00 Praha 10
 tel./fax: 274 78 23 04
 mobil: +420606840996
 e-mail: krepin@upcmail.cz

auditor přihlédne k vnitřním kontrolám, které jsou relevantní pro sestavení a věrně zobrazení účetní závěrky. Cílem posouzení vnitřních kontrol je navrhnout vhodné auditorské postupy, nikoli však vyjádřit se k účinnosti vnitřních kontrol. Audit zahrnuje i posouzení vhodnosti použitých účetních metod, přiměřenosti účetních odhadů provedených vedením i posouzení celkové prezentace účetní závěrky

4. VÝROK AUDITORA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

Pro profesní komoru

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

vydáváme za účetní závěrku k 31.12.2013 tento výrok:
 Ověřili jsme příloženou účetní závěrku České komory architektů, tj. rozvahu k 31.12.2013 a výkaz zisku a ztráty za účetní období 2013.

Domníváme se, že získané důkazní informace tvoří dostatečný a vhodný základ pro vyjádření našeho výroku.

Podle našeho názoru účetní závěrka podává v souladu s českými účetními předpisy věrný a poctivý obraz aktiv, pasiv a finanční situace **České komory architektů** k 31.12.2013 a nákladů, výnosů a výsledku hospodaření za účetní období 2013.

K ověřované účetní závěrce vydáváme

výrok bez výhrad.

Zdůraznění skutečnosti:

Upozorňujeme na skutečnost, že rozdělení výsledků hospodaření České komory architektů na hlavní a hospodářskou činnost vycházelo z analytické evidence v účetnictví a rozdělení a podkladů daňového poradce. Zaúčtovaná daň představuje odhad, který bude ještě dle podrobné daňové kontroly daňovým poradcem zpřesněn. Tato skutečnost nepředstavuje výhradu.

V Praze dne 04. 03. 2014

GESTIO s.r.o.
 Praha 10, Na Palouku 3219/3
 auditorské oprávnění č. 496

auditorka Ing. Helena Křepinská
 auditorské oprávnění č. 1362

1. ÚVOD, VÝROK AUDITORA K ÚČETNÍ ZÁVĚRCE

Zpráva o hospodaření České komory architektů za rok 2013 je zpracována v souladu s účetnictvím vedeným ČKA (z podkladů informační soustavy) v běžném roce a v souladu s účetní závěrkou organizace k 31. 12. 2013; v souladu s ustanoveními § 3 a § 4 Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA (OJVŘ).

Účetnictví České komory architektů bylo, podle ustanovení § 3 odst. 3 OJVŘ, včetně rozboru hospodaření předloženo k ověření nezávislému auditorovi.

Kancelář ČKA celistvě a úplně vedené účetnictví za rok 2013 předložila společnosti GESTIO, s. r. o., zapsané v seznamu Komory auditorů České republiky pod č. osvědčení 496, a to k provedení celoročního auditu, ke zpracování zprávy auditora

o ověření účetní uzávěrky a ke zpracování výroku auditora za rok 2013.

Výrok auditora, roční účetní závěrka a zpráva o hospodaření byly v souladu s § 4 odst. 3 Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA předloženy dne 4. 3. 2014 dozorčí radě ČKA. Následně je ověření účetní závěrky, výrok auditora a zpráva o hospodaření v souladu s ustanovením § 4 odst. 3 OJVŘ předkládán nejvyššímu samosprávnému orgánu ČKA, tj. valné hromadě.

Výrok auditora: viz předchozí stranu

2. EKONOMICKÁ SITUACE ČKA V ROCE 2013

Rozpočet České komory architektů na rok 2013 byl projednán představenstvem ČKA a jako takový byl, v souladu s ustanovením § 25 odst. 4 písm. j) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, a rovněž tak v souladu s ustanovením § 4 Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA doporučen ke schválení na XX. valné hromadě dne 20. dubna 2013.

Zpracování návrhu bylo představenstvem provedeno podle příslušných ustanovení Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA (§ 4a, § 4b) a valné hromadě, nejvyššímu výkonnému orgánu, byl předložen jako vyrovnaný podle ustanovení § 25 odst. 4 písm. j).

XX. valná hromada České komory architektů projednala a schválila dne 20. dubna 2013 v Praze podle ustanovení § 4a odst. 4 OJVŘ rozpočet na rok 2013 jako vyrovnaný:

v celkové výši výnosů 21 770 000 Kč,
v celkové výši nákladů 21 770 000 Kč.

Celkové výnosy ČKA za rok 2013 činí 22 453 072 Kč, což je 103,14 % schváleného rozpočtu, celkové náklady dosáhly částky 21 311 867 Kč, tj. 97,9 % schváleného rozpočtu.

Ve výsledku skončilo tedy hospodaření České komory architektů v roce 2013 v zisku (před zdaněním) ve výši 1 141 205 Kč, v zisku (po zdanění) ve výši 976 234 Kč.

Stavy účtů ČKA k 31. 12.

Pro srovnání uvádíme stavy účtů 31. 12. běžného roku ve srovnání let 2011–2013 v členění na:

Běžný účet: č. ú. 1928140339/0800

Termínovaný účet: č. ú. 2114980309/0800

Stavy účtů v členění na běžný účet a termínovaný účet v letech 2011–2013

V Kč	2011 Běžný účet	2011 Termínovaný účet	2012 Běžný účet	2012 Termínovaný účet	2013 Běžný účet	2013 Termínovaný účet
k 31. 12.	3 070 714	32 092	3 374 845	1 040 635	2 226 698	2 041 939

a dále i stavy účtů 31. 12. běžného roku ve srovnání let 2011–2013 v členění na částky na obou výše uvedených účtech celkem (bez odpočtu daně, která se platí v březnu běžného roku):

Stavy účtů celkem v letech 2011–2013

V Kč	2011	2012	2013
k 31. 12.	3 102 806	4 415 480	4 268 637

Vývoj výnosů a nákladů ČKA za období let 2008–2013

Jak vyplývá z níže uvedené tabulky (porovnání let 2008–2013), dochází v posledních letech ke stabilizaci poměru ve výnosech a nákladech s tím, že výnosy převyšují náklady.

Vývoj výnosů a nákladů v letech 2008–2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy celkem	23 872 617	23 489 769	24 138 374	22 521 015	22 414 384	22 453 072
Náklady celkem	23 537 383	24 479 524	24 122 266	22 473 078	21 037 310	21 311 867

3. HOSPODÁŘSKÉ VÝSLEDKY ZA ROK 2013

3.1. Vývoj hospodaření ČKA obecně

Obecně je možné pozitivně hodnotit, že se podařilo v roce 2013 rozpočet, stejně jako v roce předcházejícím, i nadále stabilizovat, přijmout opatření vedoucí k vyrovnanosti rozpočtu a začít vytvářet finanční rezervy ČKA. Základní snahou představenstva a Kanceláře ČKA je i nadále rozšiřování služeb pro autorizované osoby a poskytování širšího servisu, při udržení efektivního vynakládání finančních prostředků.

Dále je možné konstatovat, že kladného hospodářského výsledku bylo dosaženo úsporou v nákladech (zejména náklady na Kancelář ČKA). Dále v případě, že nebylo možné dodržet některé položky ve výnosech, došlo v některých případech k úsporám v nákladech a tím bylo dosaženo přijatelnějšího než výrazně ztrá-

tového hospodářského výsledku (např. Přehlídka diplomových prací). V některých případech se to i přes vynaložení veškerého úsilí a vzhledem k již uzavřeným smluvním vztahům či vzhledem k jiným okolnostem, které nesouvisely s ČKA a nebylo je možné ovlivnit (rozhodnutí ČNB o změně kurzu EUR a tím navýšení ceny papíru, vyplacení grantu v roce 2013 v případě výherce Přehlídky diplomových prací v roce 2012), došlo k negativnímu dopadu na hospodářské výsledky v přísl. kapitole. Takovým případem bylo např. vydání Ročenky ČKA či Přehlídka diplomových prací 2013.

3.2. Výnosy ČKA za rok 2013

Vývoj výnosů v letech 2008–2013

Jak vyplývá z níže uvedené tabulky, v posledních letech dochází ke stabilizaci výše výnosů. Vzhledem k tomu, že v období od roku 2008 se projevuje ekonomická krize, došlo zejména v posledních třech letech k poklesu výnosů.

Vývoj výnosů a nákladů v letech 2008–2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Výnosy celkem	23 872 617	23 489 769	24 138 374	22 521 015	22 414 384	22 453 072

Celkové výnosy k 31. 12. 2013 činí 22 453 072 Kč, což představuje 103,14 % vzhledem ke schválenému rozpočtu ČKA na rok 2013.

Srovnání výnosů dle jednotlivých druhů v letech 2011–2013

		Skutečnost 2011	Skutečnost 2012	Skutečnost 2013	Schválený rozpočet 2013	% plnění v roce 2013
1.	Výnosy z členských příspěvků	15 912 148	15 266 466	15 545 964	15 280 000	101,74
2.	Výnosy z členských příspěvků AI	-4 250	-6000	-1 500		
3.	Tržby vlastní	6 700	1 800	2 450		
4.	Tržby z prodeje majetku	3 333	0	0		
5.	Ostatní výnosy	276 471	318 744	267 764	270 000	99,17
6.	Hospodářská činnost	586 318	628 806	615 706	600 000	102,62
7.	Akce				200 000	
8.	Architektonické soutěže	107 500	0			
9.	Profesní pojištění	3 240 415	3 408 878	3 419 697	3 320 000	103,00
10.	CEC5		490 023	580 515		
11.	MMR – novela vyhlášek		164 800			
12.	Architekti na lodi		30 500	50 454		
13.	Informační servis	1 451 800	1 625 700	1 171 600	1 500 000	78,11
14.	Valná hromada	204 000	211 000	296 493	200 000	148,25
15.	Architekti na plese			159 253		
16.	Přehlídka DP	536 580	273 667	344 676	400 000	86,17
	CELKEM	22 521 015	22 414 384	22 453 072	21 770 000	103,14

3.3. Náklady ČKA za rok 2013

Náklady ČKA za rok 2013 dosáhly celkové výše 21 311 867 Kč, tj. 97,9 % vzhledem ke schválenému rozpočtu na rok 2013. Dochází opět, stejně jako v letech předcházejících, k úsporám. V následující tabulce je vidět výše úspor v letech 2008–2013.

Srovnání nákladů celkem v letech 2008–2013

	2008	2009	2010	2011	2012	2013
Náklady celkem	23 537 383	24 479 524	24 122 266	22 473 078	21 037 310	21 311 867

V níže uvedené tabulce jsou uvedeny náklady v porovnání se skutečností v letech 2011 a 2012, dále je uveden rozpočet schválený pro rok 2013 a skutečné čerpání v roce 2013 včetně procenta plnění vzhledem ke schválenému rozpočtu. Tam, kde v tabulce není uvedena hodnota, to znamená, že v příslušném roce nebyly náklady vynaloženy, resp. nebyly plánovány.

Srovnání nákladů dle jednotlivých druhů v letech 2011–2013

	Druhy nákladů	Skutečnost 2011	Skutečnost 2012	Schválený rozpočet 2013	Skutečnost 2013	% plnění v roce 2013
1.	Samospráva	3 123 339	2 735 762	2 790 000	2 913 521	104,43
1.1.	Valná hromada	373 490	318 683	200 000	411 080	205,54
1.2.	Představenstvo	876 876	789 441	850 000	842 702	99,14
1.3.	Předseda	227 027	299 936	300 000	292 814	97,60
1.4.	Dozorčí rada	657 733	601 664	650 000	641 092	98,63
1.5.	Stavovský soud	403 173	280 306	350 000	284 736	81,35
1.6.	Autorizační rada	23 391	38 488	20 000	19 197	95,99
1.7.	Zkušební komise	170 035	169 661	170 000	174 560	102,68
1.8.	Regionální zástupci	70 346				
1.9.	Zahraníční záležitosti – členské příspěvky	321 268	237 583	250 000	247 340	98,94
2.	Pracovní skupiny	1 072 438	1 227 334	1 135 000	1 130 234	99,58
2.1.	Legislativa	66 278	120 165	60 000	17 059	28,43
2.2.	Soutěže	173 981	347 138	280 000	274 490	98,03
2.3.	Výkonové standardy	182 717	117 638	120 000	130 786	108,99
2.4.	Vzdělávání	18 900	26 541	30 000	29 509	98,36
2.5.	Územní plánování, urbanismus a krajina	71 853	89 705	90 000	121 643	135,16
2.6.	Památková péče	20 817	38 942	40 000	43 440	108,60
2.7.	Péče o přírodu a krajinu					
2.8.	Česká cena za architekturu	7 864				
2.9.	Zahraníční aktivity	310 656	288 133	280 000	304 674	108,81
2.10.	Krajinářská architektura	25 255	184	40 000	44 497	111,24
2.11.	Propagace architektury	31 681	135 265	100 000	95 813	95,81
2.12.	Transparence	16 917	50 273	5 000		
2.13.	Externí služby	115 017	13 350	5 000	4 536	90,72
2.14.	Udržitelnost			20 000	13 231	66,16
2.15.	Granty			65 000	50 556	77,78
2.16.	Zrušené PS	30 502				
2.17.	Reflexe Komory „20“					
3.	Služby členům ČKA	2 051 914	1 810 098	2 340 600	2 070 354	88,45
3.1.	Internet	116 002	169 606	120 000	106 855	89,05
3.2.	Webová identita			280 000		
3.3.	Služby přímé	159 270	142 966	130 000	312 444	240,34
3.4.	Informační servis celkem	1 410 418	1 235 784	1 480 600	1 256 780	84,88
3.5.	Přehlídka DP	366 224	261 742	330 000	394 275	119,48
4.	Služby ostatní	448 722	656 820	560 000	774 779	138,35
5.	Kancelář ČKA	9 518 875	8 768 192	8 719 400	8 183 750	93,86

5.1.	Kancelář Praha	7 873 481	7 018 841	7 089 400	6 537 778	92,22
5.2.	Odpisy (interiéry)	626 125	673 847	640 000	684 270	106,92
5.3.	Kancelář Brno	1 019 269	1 075 504	990 000	961 702	97,14
6.	Hospodářská činnost	2 733 011	1 838 396	2 200 000	1 652 624	75,12
7.	Architektonické soutěže	42 138				
8.	Profesní pojištění	3 373 260	3 311 700	3 320 000	3 449 640	103,90
9.	Manuál architektury a Zelená úsporám	8 000				
10	OTP	90 000				
11.	Spolupráce s MŽP	2 705				
12.	CEC5	6 000	494 250		781 476	
13.	MMR vyhl.		115 340			
14.	Akce			200 000		
15.	Obnova IT			200 000		
16.	Architekti na lodí		52 318	0	45 616	
17.	AI	2 676		0		
18.	Ples				202 821	
19.	Rezerva		27 100	305 000	107 052	35,10
	CELKEM	22 473 078	21 037 310	21 770 000	21 311 867	97,90

3.4. Činnost pracovních skupin

Celkové náklady na činnost pracovních skupin dosáhly k 31. 12. 2013 výše 1 130 234 Kč, což představuje 99,58 % schváleného rozpočtu na rok 2013. Jak vyplývá z níže uvedeného přehledu, v případě některých skupin došlo k přečerpání rozpočtu, naopak některé pracovní skupiny vykazují výrazné úspory. Z globálního pohledu však můžeme říci, že kapitola pracovní skupiny byla dodržena a nedošlo k jejímu přečerpání.

Vývoj nákladů na pracovní skupiny v letech 2011–2013

	Druhy nákladů	Skutečnost 2011	Skutečnost 2012	Schválený rozpočet 2013	Skutečnost 2013	% plnění v roce 2013
2.	Pracovní skupiny	1 072 438	1 227 334	1 135 000	1 130 234	99,58
2.1.	Legislativa	66 278	120 165	60 000	17 059	28,43
2.2	Soutěže	173 981	347 138	280 000	274 490	98,03
2.3.	Výkonové standardy	182 717	117 638	120 000	130 786	108,99
2.4.	Vzdělávání	18 900	26 541	30 000	29 509	98,36
2.5.	Územní plánování, urbanismus a krajina	71 853	89 705	90 000	121 643	135,16
2.6.	Památková péče	20 817	38 942	40 000	43 440	108,60
2.7.	Péče o přírodu a krajinu					
2.8.	Česká cena za architekturu	7 864				
2.9.	Zahraniční aktivity	310 656	288 133	280 000	304 674	108,81
2.10.	Krajinářská architektura	25 255	184	40 000	44 497	111,24
2.11.	Propagace architektury	31 681	135 265	100 000	95 813	95,81
2.12.	Transparence	16 917	50 273	5 000		
2.13.	Externí služby	115 017	13 350	5 000	4 536	90,72
2.14.	Udržitelnost			20 000	13 231	66,16
2.15.	Granty			65 000	50 556	77,78
2.16.	Zrušené PS	30 502				
2.17.	Reflexe Komory „20“					

Revitalizace centra města Planá nad Lužnicí

Jednokolová veřejná projektová
architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Město Planá nad Lužnicí

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu úprav centrálního veřejného prostoru města Planá nad Lužnicí, zejména architektonického a dopravního řešení, návrhu mobiliáře a sadovnických úprav.

Termín konání soutěže: 11. 11. 2013–15. 1. 2014

Porota: Jiří Šimánek, Jiří Rangl, Miroslav Vodák, Martin Kraus, Ivan Lejčar; náhradníci: Zdeněk Žalud, Stanislav Vyhnač, Dagmar Buzu

Počet odevzdaných návrhů: 18

Ceny a odměny celkem: 330 tis. Kč

1. cena (150 tis. Kč): Jan Psota – Studio P, Atelier Vltava s. r. o. – Zbyněk Buchta, Tomáš Bezchleba, Iveta Horáková, Jan Augustin, Almudena Rodríguez

2. cena (90 tis. Kč): Petr Brožek – BRAK architects,

3. cena (60 tis. Kč): Grido, architektura a design, s. r. o., Peter Sticzay-Gromski, spolupracující osoby: Juraj Kováč, Jan Doubek

3× Odměna (10 tis. Kč):

→ Atelier A8000, spol. s. r. o., Martin Krupauer, spolupracující osoby: Petr Hornát

→ MOBA studio, s. r. o., Igor Kovačević, Yvette Vašourková, Kateřina Juříčková Šrámková, Barbora Šimonová, spolupracující osoby: Stefania Tilotta, Elena Randazzo

→ Petr Kocourek, spolupracující osoby: Jiří Bárta, Vladimír Woth

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh nejlépe naplňuje představy zadavatele v oblasti urbanismu i dopravy, vyváženě řeší všechny části území a vhodně člení dílčí plochy parteru. Řešení logicky vychází z funkčních složek v území. Dopravní řešení splňuje všechny požadavky pro chodce, cyklisty i automobilovou dopravu, v souvislosti s vývojem integrovaného dopravního systému je možné do budoucna zvážit jiné umístění autobusových zastávek. Návrh jasně vymezuje funkce prostor, dobře orientuje jejich uživatele a vytváří přirozené centrum města. Z vizualizací je patrné promyšlené materiálové detailní řešení parteru, mobiliáře a sadovnictví. Předpokládané náklady realizace návrhu jsou reálné a odpovídají požadavkům zadavatele. Návrh umožňuje realizaci v etapách.

Více informací: www.plananl.cz/mesto-a-jeho-sprava

Vytvoření nového technického a grafického pojetí výstavní expozice pro roky 2015–2017

Veřejná zakázka malého rozsahu

Vyhlašovatel: Česká centrála cestovního ruchu – CzechTourism

Předmětem veřejné zakázky bylo vytvoření nového technického a grafického pojetí výstavní expozice pro roky 2015–2017, které bude zahrnovat vytvoření příslušného návrhu nové výstavní expozice agentury CzechTourism, rozpracování tohoto návrhu do podoby projektové dokumentace (manuálu) a dále též poskytování součinnosti při následných úpravách tohoto návrhu expozice v souladu s potřebami zadavatele.

Termín konání soutěže: 22. 10.–29. 11. 2013

Porota: Radim Hubička, Libor Patočka, Václav Stárek, Rostislav Vondruška, Jana Magdová; náhradníci: Jiří Puchinger, Viktor Zvelebil, Klára Zachariášová, Andrea Gregorová, Marek Mráz

Počet odevzdaných návrhů: 6

Ceny a odměny celkem: 30 tis. Kč

1. cena (15 tis. Kč): Roháč-Stratil, s. r. o. – autor Roháč Stratil architektonický ateliér, Bronislav Stratil

2. cena (10 tis. Kč): Rada Architekti, s. r. o. – autor Pavel Rada

3. cena (5 tis. Kč): Artěl, spol. s. r. o.

Hodnocení vítězného návrhu:

Kritérium A – Cena: 848 000 Kč

Kritérium B – Celkový obraz expozice: Celkový obraz expozice architektonického ateliéru Roháč-Stratil hodnotí komise jako nejlepší z podaných nabídek vzhledem k vizuálnímu i koncepčnímu pojetí. Uchazeč výstižným popisem vnímání expozice a představením jednotlivých prvků dopomohl komisi k porozumění jeho myšlenky a většímu pochopení jeho návrhu. Expozice působí velmi čistě a elegantně, s velkým využitím prostoru. Uchazeč splnil veškeré požadavky, které si objednatel vytyčil, a které očekával, na vysoké úrovni. Komise velmi oceňuje stylizaci expozice do Země příběhů v souladu s marketingovou strategií objednatele, včetně stylového názvosloví a popisů jednotlivých prvků v expozici. Tento koncept nabízí objednateli ve velké míře maximální využití grafických vizuálů agentury včetně videospotů. Pojetí expozice je velmi netradiční, originální, až nadčasové. Expozice je výrazně nasvětlena a označena logy ze všech stran tak, aby ji návštěvníci velehřů nemohli minout. Toto označení také podtrhuje uchazečem navrhované audiovizuální prvky, nechybí zde ani světelné efekty. Komise velmi oceňuje

netradiční pojetí jednotlivých prvků expozice co do tvaru i multifunkčního využití. Velmi elegantně jsou navržena zázemí expozice s rozdělením na potřebné sekce, včetně možnosti skrytého cateringu a umístění internetových stanic. Dle vizualizace expozice lze vyčíst koncepční rozmístění jednotlivých prvků expozice, které je ideálně řešeno i co do praktického využití. Součástí je i popis doprovodného programu se stylovou ukázkou a designem místa včetně prostoru pro destinační prezentace v rámci expozice. Uchazeč navrhl velmi nápaditý a prakticky využitelný samostatný informačně-naučný prvek v expozici, ve kterém je zakomponována mapa České republiky. Navíc se v expozici rovněž vyskytuje další atraktivita pro návštěvníky veletrhu, tzv. magický krystal, prezentující obrazovými fragmenty typické atributy ČR. Tyto moderní inovativní prvky komise hodnotí velmi pozitivně.

Kritérium C – Zpracování výstavního prostoru agentury CzechTourism a vystavovatelů: Zpracování výstavního prostoru agentury CzechTourism a vystavovatelů architektonického ateliéru Roháč-Stratil hodnotila komise jako nejlepší z podaných nabídek. Uchazeč navrhl netypické a zajímavé designové řešení výstavních pultů, které je velmi praktické s ohledem na obsluhu a pohyb kolem. Výstavní pulty včetně úložných prostor pro materiály jsou v nabídce popsány tak, že má komise jasnou představu o jejich funkci včetně smyslu nasvícení pultů. Je zde efektivně popsáno také řešení typů výstavních pultů na různých veletrzích dle zaměření B2B či B2C včetně veškerého mobiliáře expozice, který velmi elegantně a vkusně zapadá do celkového vizuálního pojetí expozice. Komise oceňuje také design a využití prostoru pro název vystavovatelů, řešení pomocí multimediálních prezentačních rámečků, což rovněž zapadá do celkového moderního pojetí expozice. Navíc má vystavovatel sám možnost si navolit formu, jakou se chce návštěvníkům prezentovat a s jakými informacemi k nim přistoupit.

Kritérium D – Celkové grafické ztvárnění expozice Celkové grafické ztvárnění expozice architektonického ateliéru Roháč-Stratil hodnotila komise jako nejlepší z podaných nabídek. Komise velmi oceňuje návrh prvků expozice s ohledem na grafickou koncepci, která ve velké míře umožňuje objednateli využití všech prostor pro prezentaci svých grafických vizuálů Země příběhů. Umístění grafiky na podsvětlených nebo nasvícených velkých plochách zajišťuje přehlednost a viditelnost pro návštěvníky veletrhu. Komise pozitivně hodnotí variabilní umístění TV projekcí včetně vícenávrhů řešení projekcí v rámci expozice. Mapa ČR je atraktivně designově řešena, se snadným přístupem pro návštěvníky, spojena zároveň s interakcí.

Více informací: www.czechtourism.cz

Špitálský vrch a kasárna Zlatý vrch v Chebu

Dvoukolová veřejná projektová urbanisticko-architektonická soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Město Cheb

Předmětem soutěže v 1. kole bylo zpracování rozvojové vize Špitálského vrchu v Chebu jako území, které se nachází v jedinečném urbánním a přírodním kontextu. Předmětem soutěže ve 2. kole byl architektonicko-urbanistický návrh území kasárna Zlatý vrch na podkladě koncepce definované v 1. kole soutěže.

Termín konání soutěže: 8. 4.–31. 10. 2013

Porota: Pavel Vanoušek, Tomáš Linda, Ján Stempel, Jan Sedlák, Michal Fišer; náhradníci: Václav Zůna, Vlasta Poláčková, Štěpán Špoula

Počet odevzdaných návrhů: 13

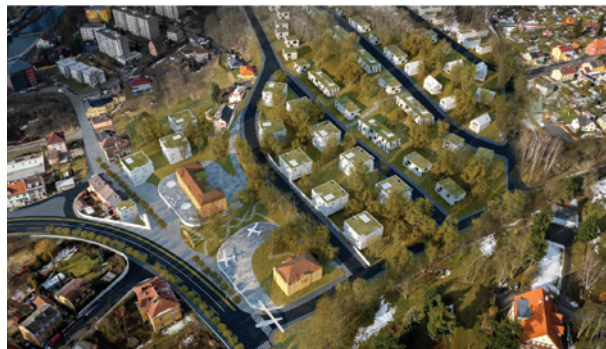
Ceny a odměny celkem: 1160 tis. Kč

V 1. kole byla udělena 3× odměna:

Odměna (50 tis. Kč): DOMYJINAK, s. r. o., Jan Černoch, Petr Šíkola, Jan Pustějovský, Tereza Lemperová, Iveta Mandíková, Štěpán Lajda, spolupracující: Jakub Kopecký, Jan Gašpárek, Petr Vacek, Michael Šilár
Odměna (40 tis. Kč): AVE architekt, a. s., Václav Ulč, Petr Vácal, Šárka Lorencová
Odměna (30 tis. Kč): AHK Architekti, s. r. o., Zdeněk Hölzel, Jan Křivský, spolupracující: Petr Fogl, Šárka Vomelová, Vilém Hrubý, Vojtěch Brož, Tomáš Richtr

Ve 2. kole byly uděleny tyto ceny a odměny:

1. cena: neudělena
2. cena (300 tis. Kč): A69 Architekti, s. r. o., autoři: Boris Redčenkov, Prokop Tomášek, Jaroslav Wertig, Erik Hocke, Jitka Macáková, spoluautor: Václav Malina
3. cena (200 tis. Kč): Jan Trávníček, Josef Kubát, Romana Bedrunková, Matúš Kaboš
2× Odměna (100 tis. Kč):
→ Jan Červený, Václav Kruliš, Jaroslav Aust
→ SIAL architekti a inženýři, spol. s r. o., autoři: Jiří Buček, Pavel Štastný, Helena Hlávková, spolupracující: Radka Ježková, Pavla Švecová, Jiří Plašil, Jiří Souček

Hodnocení poroty 2. ceny:

Ze všech návrhů postupujících do druhého kola tento dosáhl nejznatelnějšího posunu v míře rozpracování a zpřesnění základního urbanisticko-architektonického konceptu. Autor přehodnotil a objasnil úlohu kasáren v kontextu města. Rezidenční čtvrť získala zřetelnou hierarchii s jasným těžištěm. Návrh s vyváženou mírou zastavitelného území a krajiny revokuje ideu zahradního města v kontextu

soudobých společenských potřeb. Zvolené trasování uliční sítě umožňuje zatažení páteřních pěších tras z volné krajiny do samého jádra zahradní čtvrti v prostoru bývalé střelnice. Hlavní pozornost autoři soustředí na dvě ikonické lokality – objekty: „bránu Chebu“ na předpolí kasáren Zlatý Vrch a přírodní amfiteátr v prostoru bývalé vojenské střelnice. Přílišný důraz v prezentaci vyvolává pochybnosti o soběstačném fungování a konzistenci celkového konceptu v případě nerealizace těchto ikon, tím více chybí-li bližší představení běžné ulice. Prezentaci nelze upřít marketingovou kvalitu, pohybuje se však již na hraně podbízivosti. Podobně to lze říci i o vlastní architektuře obou lokalit-objektů. Kasárna, respektive jejich pozůstatky se stávají součástí poutavé scénografické vizitky celého města při příjezdu od Františkových Lázní, detail zachované kasárenské brány vynívá spíše ironicky než důstojně. Původní vymezení areálu je nově interpretováno polouzavřenými oválnými ostrovy, nesoucími historický odkaz kasáren. Vysokými platformami se autoři snaží začlenit původní kasárenské objekty do jinak nesouvisející urbanistické struktury. Diskutabilní a nedostatečně prokázáný je smysl obou platforem, které zcela proměňují bezprostřední okolí obou ponechaných objektů s hodnotnými dřevinami. Rozhodnutí zásadně redukovat areál kasáren je však pragmatické a zvyšuje pravděpodobnost realizace veřejných investic. Objekt domu s pečovatelskou službou na terénní hraně bývalé střelnice důmyslně reaguje na topografické kvality místa a pomáhá podpořit identitu nové čtvrti. Naopak přetažení oválné půdorysné osnovy objekty mateřské školy, obchodu a šaten přes ulici přirozené morfologii terénního zářezu konkuruje a krajinářské vyznění ve výsledku oslabuje. Předpolí Amerického mostu je řešeno s jistotou. Základem je funkční provozní kostra, hromadné garáže jsou umístěny přesně, Koželužská a Havlíčkova ulice plní funkci vitálního městotvorného švu, napojeného novou pěší lávkou přes Ohří do historického centra. Ulice v Lipách je obestavěna příliš hustě, exkluzivní ráz vilové kolonie by jistě podtrhla občasná cézura, přinejmenším na obou jejích koncích. Zdařilým gestem je naopak ponechání horní fronty nezastavěné ve prospěch volnočasové louky, čímž se zdůrazňuje status velkorysého obecního humna. Přesvědčivé je začlenění území do širších dopravních souvislostí (napojení na R6, alternativní názor na zokruhování města západní tangentou s přemostěním přehradu Skalka). Textová část je podána přehledně, nepostrádá náměty ke strategii ani ekonomickou rozvahu. Návrh získal nejvyšší ocenění v soutěži díky vyvážené míře pragmatismu, kreativního přístupu s empatií k prostředí, která autorům umožnila ušít koncept zahradního města na míru řešenému území.

Nový koupelnový nábytek

Jednokolová neanonymní veřejná
a projektová studentská soutěž

Vyhlašovatel: Dřevojas, v. d.

Úkolem studentů bylo vytvořit kompletní grafický návrh nového koupelnového nábytku v moderním a nadčasovém retro stylu s využitím trendových materiálů, jehož inspiraci mohou být země Itálie či Francie. Vítězný soutěžní návrh bude vyroben, nafocen a následně zákazníkům představen v katalogu společnosti na rok 2014.

Termín konání soutěže: 25. 9.–18. 11. 2013

Porota: Zdeněk Blažek, Martin Hájek, Alena Řezníčková, Kristína Ullmannová, Radim Oblouk; náhradník: Dita Fingerlandová

Počet odevzdaných návrhů: 62

Ceny a odměny celkem: 15 tis. Kč

1. cena (10 tis. Kč): Jakub Med
2. cena (3 tis. Kč): Patrik Křížek
3. cena (2 tis. Kč): Tereza Spurná

Hodnocení vítězného návrhu:

Vítězný návrh celé soutěže se vymyká celistvostí předloženého řešení, které předkládá svoje inspirační zdroje jako komiksový příběh. Grafika prezentace je vynikající. Návrh prezentuje celou sérii nábytku inspirovanou designem 50. let. Současně vynikajícím způsobem obsáhl požadavek na retro styl. Z pohledu zadavatele je navržená sestava praktická, dobře vyrobitelná a poskytuje široké spektrum barevných možností. Zadavatel se domnívá, že by mohla mít úspěch i na trhu, kdy by si zákazníci mohli volit z několika možností barevného řešení.

Více informací: www.studentiprodevojas.cz

Komenského most v Jaroměři

Jednokolová veřejná architektonická
projektová soutěž

Vyhlašovatel: Město Jaroměř

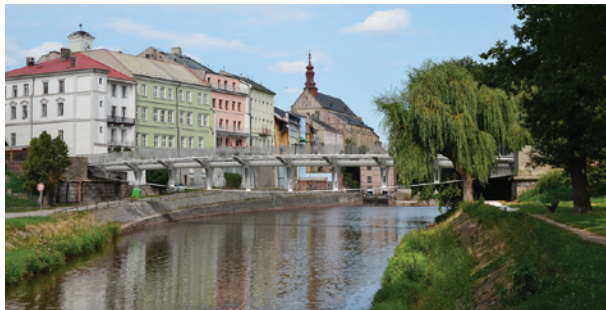
Předmětem soutěže bylo zpracování architektonicko-konstrukčního návrhu na obnovu povodní strženého Komenského mostu v Jaroměři. Vyhlašovatel požadoval, aby bylo zachováno architektonické řešení nábrežních pilířů a aby byla vyloučena jakékoliv podpěra v korytě řeky. Most bude využíván pro pěší a cyklistickou dopravu.

Termín konání soutěže: 30. 8. – 29. 10. 2013

Porota: Jan Šépka, Patrik Kotas, Antonín Novák, Jiří Klepsa, Martin Hofman; náhradníci: Václav Podlipný, František Vrabec
Počet odevzdaných návrhů: 55

Ceny a odměny celkem: 270 tis. Kč

1. cena (120 tis. Kč): baum & baroš ARCHITEKTI, Excon a. s.
  2. cena (72 tis. Kč): Marek Blank, Petr Tej, Alena Tejová, Vít Havlíček, Milan Petřík
  3. cena (48 tis. Kč): František Denk, Zuzana Hanušková, Radim Pavlík, Jaroslav Kosek, Ondřej Paulát
- 3x odměna (8 tis. Kč):
- Lutz Schöne, Jiří Vraj mj., Zdeněk Chmel, Miroslav Malý, Petr Malý
  - Michal Palaščák, agparchitekti, Link Projekt, s. r. o.
  - Michal Širmer, autorský tým: Miroslava Solavová, Matěj Beránek, Martin Čermák
- Mimořádná odměna (6 tis. Kč): Petr Janda

Hodnocení vítězného návrhu:

Navržený most reflektuje hodnotu prostředí minimalizací hmoty své konstrukce umístěné pod mostovku. Přitom tato konstrukce zůstává dostatečně originální a svébytná. Jemná geometrie oblouku mostovky je promítnuta i do ostatních konstrukčních částí, návrh zachovává myšlenkovou jednotu ve všech svých částech. Hlavními devízami návrhu se stává volná pohledová osa nad mostovkou a originální, jasně čitelná konstrukce se zajímavými antropologickými asociacemi: páteř, mícha, obratle. Napojení na stávající pilíře je řešeno dostatečně citlivě s ohledem na hlavní nosný díl – páteřní trubku, uložení celé konstrukce si však nepochybně vyžádá další zpracování. Ekonomika výstavby a provozu musí být důkladně prověřena v dalším projekčním stupni, případná realizace by měla být provedena velmi pečlivě. Ke zvažování je parciální nahrazení porořstů jiným materiálem, příznivějším pro provoz na mostě, vhodnější bude rovněž rozšíření průjezdného profilu mostovky.

Více informací: www.jaromer-josefov.cz/arch-soutez-komenskeho-most

Návrh urbanistické koncepce obce Úholičky

Jednokolová veřejná anonymní
ideová urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: Obec Úholičky

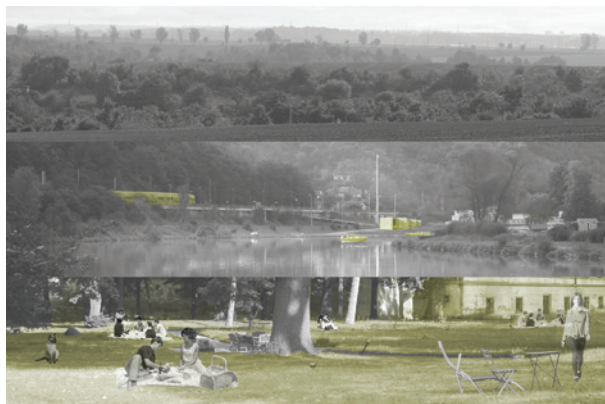
Předmětem soutěže bylo zpracování strategie územního rozvoje, urbanistické koncepce a koncepce uspořádání krajiny celého správního území obce Úholičky tvořeného katastrálním územím 773239 Úholičky.

Termín konání soutěže: 25. 9. – 3. 12. 2013

Porota: Václav Škarda, Jiří Plos, Marek Tichý, Terezie Kořínková, Jan Vaněk; náhradníci: Jan Sedlák, Petra Studecká
Počet odevzdaných návrhů: 55

Ceny a odměny celkem: 120 tis. Kč

1. cena (70 tis. Kč): Michal Dvořák, Ivan Gogolák, Lukáš Grasse, Pavel Grasse
2. cena (50 tis. Kč): Projektis, s. r. o., Lucie Cutáková, Michal Leňo
3. cena (40 tis. Kč): Zdeněk Rothbauer, Vojtěch Sosna, Jakub Straka, Michal Zaremba

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh ze skupiny reflektující přírodně-krajinné podmínky v urbánním kontextu, s ucelenou představou o možném koncepčním rozvoji obce, s uceleným názorem na hierarchickou strukturu obce, s dobře uchopenou metodou zpracování, s velmi kvalitní formální prezentací a s odpovídající vypovídací hodnotou. Návrh respektuje základní předpoklady obce, zachovává nejcennější partie a nabízí citlivý rozvoj lokalit s rozvojovým potenciálem (místa se skrytou krásou). Porota považuje za ne zcela využitou příležitost pojetí nivy a práce s vodou, resp. zřízení případných vodních ploch v území.

Více informací: www.obec-uholicky.cz

Plzeň, Americká – Sirková

Jednokolová veřejná
ideová architektonicko-
urbanistická soutěž

Vyhlašovatel: statutární město Plzeň
Sekretář soutěže: Stanislava Maronová,
Útvar koncepce a rozvoje města Plzně,
příspěvková organizace, Škroupova 5,
305 84 Plzeň, tel./fax: 37 803 5019, 37
803 5002, e-mail: maronova@plzen.eu
Předmětem soutěže je zpracování
návrhu na řešení území Americká -
Nádražní – křižovatka U Jána –
Denisovo nábřeží, s důrazem na
urbanistickou strukturu a vymezení
veřejných prostranství a stanovení
základních principů řešení, dle
soutěžního podkladu P.1.

Porota: Petr Rund, Petr Sova, Irena
Králová, Jan Sedlák, Lada Kolaříková,
Jaroslav Šafer, Petr Hlaváček;
náhradníci: Irena Langová, Jitka
Hánová, Petr Nosek, Jan Aulík, Michal
Bartošek, Zdeněk Fikar
Předpokládané ceny a odměny celkem:
600 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
25.–30. 4. 2014

Více informací: <http://ukr.plzen.eu/cz/souteze-vystavy-a-konference/probihajici-architektonicke-souteze-dle-cka/plzen-americka-sirkova-2014/>

Městská knihovna Písek, Alšovo nám. č. p. 75–77

Jednokolová
veřejná projektová
architektonicko-výtvarná
a designová soutěž

Vyhlašovatel: Město Písek
Sekretář soutěže: Jiří Bláha (odbor
RIMM), Velké náměstí č. p. 114, 397 19
Písek, tel./fax: 382 330 756, 382 214 431,
e-mail: jiri.blaha@mupisek.cz
Předmětem soutěže je zpracování
architektonicko-výtvarného návrhu
stavebních úprav, designového řešení
interiéru (včetně mobiliáře) a návrhu
stavebních úprav dvorní části
stávajícího objektu č. p. 75–77 pro
funkci Městské knihovny Písek při
dodržení daného upřesňujícího zadání
(stavebního programu), jež je nedílnou
přílohou soutěžních podmínek.

Porota: Arnošt Navrátil, Tomáš Brix,
Jaromír Kročák, Martin Svoboda, Ondřej
Veselý, Tomáš Franců, Roman Dub;
náhradníci: Vratislav Vokurka, Marta
Slámová, Radek Boček, Hana
Rambousová

Předpokládané ceny a odměny celkem:
330 tis. Kč
Datum odevzdání soutěžních návrhů:
25. 4. 2014 do 13 hod.

Více informací: www.mesto-pisek.cz/aktuality/mesto-pisek-vyhlasilo-architektonicko-soutez-o-navrh-mestska-knihovna-pisek---alsovo-namesti/1595

Prezentace archeologických nálezu v Přerově

Jednokolová veřejná
anonymní architektonicko-
urbanistická
projektová soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město Přerov
Sekretář soutěže: Klára Koryčanová,
Odbor koncepce a strategického
rozvoje, Oddělení koncepce a rozvoje
města, Magistrát města Přerova,
Bratská 709/34, Přerov, III. patro,
dveře č. 57, tel.: 581 268 646, mobil:
728 193 758, e-mail: klara.korycanova@
prerov.eu

Předmětem soutěže je zpracování
architektonicko-urbanistického návrhu
na řešení veřejného prostranství
s archeologickými nálezy základů
kostela sv. Marka a školy Jednoty
bratrské v lokalitě Na Marku, která se
nachází na rozhraní městské
památkové zóny a jejího ochranného
pásma. Jedná se o pozemky parc. č.
4951/3, 4953, 4954, 237, 238, 4955, k. ú.
Přerov, které se nacházejí v lokalitě
ohrazené ulicemi Spálenec, Mostní
a Na Marku, v blízkosti řeky Bečvy.
Podmínkou je zachování stávající nově
zbudované zpevněné plochy na
pozemku p. č. 238, k. ú. Přerov.

Porota: Pavel Šimeček, Jana Puchalská,
Ladislav Palko, Zdeněk Schenk, Šárka
Krákorová Pajůrková; náhradníci:
Miroslava Švástová, Jiří Lapáček, Jiří
Vrbík

Předpokládané ceny a odměny celkem:
100 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
17. 4. 2014 do 12 hod.

Více informací: www.prerov.eu/cs/magistrat/rozvoj-mesta/urbanismus-a-architektura/architektonicko-urbanisticka-soutez.html

Sportovní centrum Chrudim

Jednokolová
veřejná projektová
architektonicko-
urbanistická
soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Město Chrudim
Sekretář soutěže: Hana Kovandová,
Pardubická 67, 537 16 Chrudim, tel./fax.:
604 189 649, e-mail: hana.kovandova@
chrudim-city.cz

Předmětem soutěže je nalezení
optimálního způsobu a míry přestavby
a rekonstrukce sportovního areálu na
Tyršově náměstí v Chrudimi.

Porota: Aleš Papp, David Wittassek,
Pavel Nasadil, Radek Dragoun, Yvette
Vašourková, Petr Řezníček, Marek
Janatka, Luděk Marousek, Václav
Tajovský; náhradníci: Jan Šépka, Pavla
Pannová, Jan Čechlovský, Petr
Vojtěchovský, Slavomír Kudláček, Josef
Kopečný

Předpokládané ceny a odměny celkem:
1 200 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů:
16. 5. 2014 do 14 hod.

Více informací: www.chrudim.eu/obcan/odbory-meu/zadavaci-dokumentace.html

Nový pavilon goril, Zoo Praha

Vyhlašovatel: Zoologická zahrada hl. m. Prahy

Předmětem soutěže bude zpracování urbanisticko-architektonické studie – návrhu nového pavilonu goril v Zoo Praha včetně výběhů, návštěvnických komunikací a nového vchodu do Zoo Praha v lokalitě určené vyhlášovatelem.
Předpokládaný termín vyhlášení: duben 2014

Areál kampusu Univerzity Jana Evangelisty Purkyně, Ústí nad Labem

Vyhlašovatel: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem
Předmětem soutěže bude zpracování prostorového, výtvarného a funkčního uspořádání areálu Kampusu.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

Centrum pro seniory v Táboře

Vyhlašovatel: Město Tábor
Předmětem soutěže bude zpracování architektonického návrhu budovy centra s domovem pro seniory se zvláštním režimem na bývalých pozemcích garáží ZSS Tábor v prostoru před nemocnicí.
Předpokládaný termín vyhlášení: duben 2014

Pomník dr. Milady Horákové v Praze

Vyhlašovatel: Městská část Praha 1
Předmětem soutěže bude zpracování architektonicko-výtvarného návrhu pomníku dr. Milady Horákové v hlavním městě České republiky, který by měl být ve formě sochy její věrné podoby a zároveň by měl vyjádřit i hodnoty jejího osobního charakteru.
Předpokládaný termín vyhlášení: duben 2014

Smuteční obřadní síň ve Valašském Meziříčí

Vyhlašovatel: Město Valašské Meziříčí
Předmětem soutěže bude zpracování architektonického návrhu na stavbu smuteční obřadní síně ve Valašském Meziříčí.
Předpokládaný termín vyhlášení: duben 2014

Rekonstrukce skautské mohyly Ivančena a jejího okolí

Vyhlašovatel: Městská část Praha 1
Předmětem soutěže bude zpracování architektonického návrhu Rekonstrukce skautské mohyly Ivančena a jejího okolí.
Předpokládaný termín vyhlášení: duben 2014

INZERUJTE

V BULLETINU

Jste firma z oblasti stavebnictví nebo interiérového designu? Chcete oslovit autorizované architekty – tedy ty, kteří stojí u zadávání zakázek? Inzerujte v Bulletinu České komory architektů!

Naše periodikum vychází čtvrtletně a je distribuováno všem autorizovaným architektům, jež Komora sdružuje. Bulletin ČKA zároveň vychází v novém atraktivním vizuálu a v nákladu 4600 ks.

Kromě inzerce v Bulletinu ČKA nabízíme možnost umístění vaší reklamy na komorových akcích, jako jsou valná hromada, Architekti na jedné lodi či Přehlídka diplomových prací.

Více informací na telefonu 257 532 285, e-mailu info@cka.cc a na webových stránkách www.cka.cc.

ČKA!

concept
wiesner hager

reddot design award
winner 2013

macao